

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANA BİLİM DALI

**BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ SORUNLARININ
ARAŞTIRILMASI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
(KIRŞEHİR İLİ ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MURAT ATASOY

TEZ DANIŞMANI

YRD. DOÇ. DR. KEMAL FİLİZ

ANKARA

MART 2008

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**Beden Eğitimi Spor Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı
çerçevesinde yürütülmüş olan bu çalışma aşağıdaki jüri tarafından
Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.**

Tez Savunma Tarihi : 24/03/2008

**Prof.Dr. Mehmet GÜNAY
GAZİ ÜNİVERSİTESİ**

**Yrd.Doç.Dr. Kemal FİLİZ
GAZİ ÜNİVERSİTESİ**

**Yrd.Doç.Dr. Velittin BALCI
ANKARA ÜNİVERSİTESİ**

İÇİNDEKİLER

Kabul ve Onay	i
Tablolar Listesi	iv
Önsöz.....	xi
1. GİRİŞ.....	1
2. GENEL BİLGİLER.....	3
2.1.Eğitim	3
2.1.1.Eğitimin Önemi ve Amacı	3
2.2.Beden Eğitimi ve Spor.....	5
2.2.1.Beden Eğitimi ve Spor' un Eğitimle İlişkisi	9
2.3.Türk Milli Eğitiminin Genel Amaçları ve Spora Bakış Açısı.....	10
2.4.Beden Eğitimi Ve Sporun Genel Eğitim İçerisindeki Yeri ve Önemi	11
2.5.Beden Eğitiminin Genel Amaçları.....	12
2.6.Beden Eğitimi ve Sporun Önemi	14
2.7.Öğretmenlik Mesleği ve Beden Eğitimi Öğretmenliği	17
2.7.1.Öğretmenlik Mesleği ve Öğretmenin Nitelikleri	17
2.7.2.Öğretmenlerin Beden Eğitimi ve Spor'a Karşı İlgileri	21
2.8.Beden Eğitimi Öğretmenliği.....	22
2.8.1.Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görev ve Sorumlulukları.....	27
2.9.Türkiye'de Beden Eğitimi Bölümlerinin Geçirdiği Kurumsal Süreçler ..	28
2.10.Türkiye'de Beden Eğitimi ve Spora Genel Bir Bakış ile Okullarda Beden Eğitimi ve Sporun Mevcut Durumu	33
2.10.1.Beden Eğitimi ve Sporun Doğuşu ve Tarihi Gelişimi	33
2.11.Türklerde Beden Eğitimi ve Spor Kültürü	35
2.12.Okullarımızda Beden Eğitimi ve Spor.....	37
2.13.Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Karşılaştıkları Sorunlar	45
2.13.1.Eğitim Öğretim Kurumlarında Beden Eğitimi Dersi ile İlgili Yaşanılan Sıkıntılar	46

3. GEREÇ ve YÖNTEM.....	52
3.1. Araştırmanın Yöntemi	53
3.2. Araştırma Evren ve Örneklemi	53
3.3. Veri Toplama Aracı ve Geliştirilmesi	54
3.4. Verilerin İstatistiksel Analizi:	55
4. BULGULAR.....	56
5. TARTIŞMA	91
6. SONUÇ.....	101
7. ÖZET	104
8. SUMMARY	106
9. KAYNAKLAR	108
10. EKLER	115
11. ÖZGEÇMİŞ.....	121

TABLolar LİSTESİ	Sayfa No
Tablo 1. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları	56
Tablo 2. Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Dağılımları	56
Tablo 3. Öğretmenlerin Medeni Durumlarına Göre Dağılımları	57
Tablo 4. Öğretmenlerin Doğum Yerlerine Göre Dağılımları	57
Tablo 5. Öğretmenlerin Mezun Olduğu Lisans Program Türüne Göre Dağılımları	57
Tablo 6. Öğretmenlerin En Son Aldığı Eğitim Derecelerine Göre Dağılımları	58
Tablo 7. Beden Eğitimi Öğretmeni Olarak Kaç Yıldır Görev Yapmaktasınız	58
Tablo 8. Öğretmenlerin İl İçerisindeki Görev Yerlerine Göre Dağılımları	59
Tablo 9. Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okul Türlerine Göre Dağılımları	59
Tablo 10. Öğretmenlerin Haftada Girmiş Oldukları Beden Eğitimi Ders Saati Sayısına Göre Dağılımları	60
Tablo 11. Öğretmenlerin Hizmet içi Eğitim Kurslarına Katılma Durumlarına Göre Dağılımları	60
Tablo 12. Öğretmenlerin Beden Eğitimi ve Spor Alanında Kullanmış Oldukları Kaynakların Yeterlilik Durumlarına Göre Dağılımları	61
Tablo 13. Öğretmenlerin Beden Eğitimi ve Spor İle İlgili Faaliyetleri Takip Edip Etmemelerine Göre Dağılımları	61
Tablo 14. Öğretmenlerin Okullarında Spor Salonu Bulunup Bulunmamasına Göre Dağılımları	62

Tablo 15.	Öğretmenlerin Hizmet Süreleri İçerisinde İdarecilik Görevi Yapmalarına Göre Dağılımları	62
Tablo 16.	Öğretmenlerin Okullarındaki Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sayısına Göre Dağılımları	62
Tablo 17.	Öğretmenlerin Beden eğitimi Dersinin Dışında Diğer Derslerde de Görev Alma Durumuna Göre Dağılımları	63
Tablo 18.	Öğretmenlerin Öğretmenlik Dışında Başka Sportif Faaliyetlerde Görev Yapmalarına Göre Dağılımları	63
Tablo 19.	Sportif Faaliyetlerle İlgili Öğretmenlerin İlgili Çeşidine Göre Dağılımları	64
Tablo 20.	Öğretmenlerin Ders Dışı Egzersiz Faaliyetlerini Gerçekleştirme Şekillerine Göre Dağılımları	64
Tablo 21.	Öğretmenlerin Okullarının Dışında Başka Okullarda da Görev Yapmalarına Göre Dağılımları	65
Tablo 22.	"Beden Eğitimi Dersinin Haftada İki Saat Olması Yeterli Değildir." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	65
Tablo 23	"Haftada İki Saat Olan Beden Eğitimi Dersleri Bölünerek Ayrı Günlere Konulmaması Gerekir" Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	66
Tablo 24	"Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine Spor Malzemelerini Her Ne Olursa Olsun, Düzenli Olarak Getirmeleri Gerekir" Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	66
Tablo 25.	"Beden Eğitimi Derslerinde Notların Genel Olarak Yüksek Veriliyor Olması, Dersin Öneminin Azalmasına Sebep Olmaktadır." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	67

Tablo 26.	"Beden Eğitimi Dersinde Ölçme Değerlendirmede Standart Sağlanmalı ve Hassas Bir Değerlendirme Yapılmalıdır" Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	68
Tablo 27.	"Beden Eğitimi Derslerinde Öğrencileri Sürekli Serbest Bırakmak ve Sürekli Top Oynatmak, Kazandırılan Alışkanlıklar Açısından Uygun Olmayan Bir Ders İşleme Şeklidir." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	68
Tablo 28.	"Okulumuzun Spor Saha ve Tesisleri Yeterli Değildir." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	69
Tablo 29.	"Okulumuzda Bulunan Spor Koluna Ait Malzemeler Yeterli Değildir." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	70
Tablo 30.	"Spor Salonu Yetersizliğine Bağlı Olarak Kışın dersleri Sınıfta İşlemek Zorunda Kalmak Dersin Verimliliğini Büyük Ölçüde Etkilemektedir." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	70
Tablo 31.	"Okullarda Spor Odası Bulunmasına Gerek Yoktur." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	71
Tablo 32.	"Malzeme Konusunda Sıkıntıların Giderilmesi İçin Spor Kolu Gelirlerinin Arttırılması Gerekir." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	71
Tablo 33.	"Spor Kolunun Sıkıntılarını Giderebilmek İçin Çevre İmkânları Zorlanmalıdır (Reklam, Sponsor vs.)." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	72
Tablo 34.	"Okul Takımlarının Sportif Faaliyetlerde Göstereceği Başarı Beden Eğitimi Öğretmenlerinin	73

	Kapasitesinden Ziyade, Öncelikle Okulun ve Öğrencilerin İmkanları ile Doğru Orantılıdır" Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	
Tablo 35.	"İl Çapındaki Sportif Faaliyetlerin Gerçekleşmesinde Önemli Sayılabilecek Herhangi Bir Sıkıntı Yaşanmamaktadır (Spor Sahası, Fikstür, Lisans, vs.)." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	73
Tablo 36.	"Okul Spor Takımlarınızın İl İçindeki Sportif Faaliyetlerinde Ulaşım Sorunu Olmamaktadır." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	74
Tablo 37.	"Ders Dışı Egzersiz Faaliyetlerimi Gerçekleştirmede (Takımın Bir Araya Gelmesi ve Uygun Zaman Diliminin Bulunabilmesi Noktasında) Herhangi Bir Sıkıntı Duymamaktayım." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	75
Tablo 38.	"Branşımın Dışında Farklı Derslere Giriyor Olmaktan Dolayı Herhangi Bir Sıkıntı Duymamaktayım." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	75
Tablo 39.	"Okul Yönetimi Beden Eğitimi Derslerine ve Faaliyetlerime Yeterince Önem Vermemektedir." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	76
Tablo 40.	"Okul İdaresi Ders Dışı Egzersiz Faaliyetlerimin Gerçekleşmesinde Her Türlü Kolaylığı Göstermektedir." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	77
Tablo 41.	"Branşımız İtibari İle Okul İdaresi ile Daha Sıkı İş Birliği İçinde Bulunmamız Gereklemektedir." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	77

Tablo 42.	"Birtakım Faaliyetlerimden Dolayı (Hakemlik Görevleri, Bayram vb.) İzinli Sayılıyor Olmam Okul Yönetimi Tarafından Çok Sıcak Karşılanmamaktadır." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	78
Tablo 43.	"Veliler Çocuklarını Okulun Sportif Faaliyetlerinde Yer Almaları Konusunda Teşvik Etmemektedir." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	78
Tablo 44.	"Veliler Beden Eğitimi Dersine Önem Vermemekte ve İlgi Göstermemektedir." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	79
Tablo 45.	"Mesleğimizle İlgili Hizmet İçi Eğitim Kurslarına Katılmanın Gerekli Olduğunu Düşünmekteyim." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	80
Tablo 46.	"İlimizde Beden Eğitimi ve Spor ile İlgili Sempozyum, Panel, Konferans vs. Gibi Etkinlikler Yeteri Kadar Gerçekleştirilmemektedir." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	80
Tablo 47.	"Bayram Çalışmaları ve Faaliyetleri Derslerin İşlenmesinde Herhangi Bir Sıkıntıya Sebep Olmamaktadır." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	81
Tablo 48.	"Beden Eğitimi Öğretmeni Olarak Bayramlarda ve Diğer Özel Günlerde Yapmış Olduğum Çalışmalar ve Gayretler Karşılığında Takdir Edilmek Mesleki Motivasyonumu Arttırmaktadır." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	82
Tablo 49.	"Beden Eğitimi Öğretmeninin Okulun Bando Takımı ile	

	İlgilenmesi Mesleki Görevleri Arasındadır."	
	Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	82
Tablo 50.	"İl Genelindeki Spor Kulüplerinin Sayısının Fazla Olması Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Bu Faaliyetlerin İçerisinde Yer alması Bakımından Önemlidir." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	83
Tablo 51.	"Sporcu Öğrencilerin Okul Dışında Bir Spor Kulübünde Faaliyet Göstermelerini Desteklemek Gerekir." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	84
Tablo 52.	"Okul Spor Takımlarının Kendi Bünyeleri İçerisinde Kulüpleşmeleri Gerçekleştirilmelidir." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	84
Tablo 53.	"Ülke Genelinde Beden Eğitimi Bölümlerinin Sayısının Fazla Olması Beden Eğitimi Öğretmenliğinin Cazibesinin Kaybolmasına ve Sorunlarının Artmasına Neden Olmuştur." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	85
Tablo 54.	"Mezun Olduğum Üniversitenin Beden Eğitimi Bölümü, Mevcut Şartları ile (Çalışma İmkanları, Öğretim Durumu vs.) Üst Seviyede İdi." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	86
Tablo 55.	"Kadromun Bulunduğu Okulda Görev Yapıyor Olmaktan Dolayı Memnunum." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	86
Tablo 56.	"Öğretmenlerin Kadrosunun Bulunduğu Okulun Dışında Başka Okullarda Görevlendirilmesini Doğru Bulmamaktayım." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	87

Tablo 57.	“Öğretmenlerin Maaşları Yeterli Durumda Değildir.” Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	88
Tablo 58.	"Öğretmenlerin Ders Ücretleri Yeterli Durumda Değildir." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	88
Tablo 59.	"Kırşehir İlinde Görev Yapıyor Olmaktan Memnun Değilim." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	89
Tablo 60.	"Başka Bir Branşın Öğretmeni Olmak İsterdim." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	89
Tablo 61.	"Başka Bir Meslek Sahibi Olmak İsterdim." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı	90

ÖNSÖZ

Günümüzde her alanda meydana gelen hızlı gelişme ve değişimler Beden Eğitimi ve Spor alanında da kendini göstermektedir. Beden eğitimi genel eğitimin bir parçası olup, amaçları ilk genel eğitimin tamamlayıcısı durumundadır. Beden eğitimi dersinin öğrencinin gelişiminde vazgeçilmez bir yeri vardır. Beden eğitimi aynı zamanda kişiliğin eğitimidir.

Öğrencilerin gelişiminde bu kadar önemli rol oynayan ve tüm gelişmiş ülkelerde hak ettiği yere ulaşan beden eğitimi hayatımızın ayrılmaz bir parçası haline getirme noktasında bizlere de önemli görevler düşmektedir. İşte bu noktada karşımıza beden eğitimi öğretmenleri çıkmaktadır.

Her meslek alanında olduğu gibi beden eğitimi öğretmenleri de bir takım sorunlar ile karşı karşıyadır. Bu araştırma ile ilköğretim ve ortaöğretimde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki sorunları araştırılıp çözüm önerileri ortaya konulmuştur. Ayrıca bu sorunların erkek öğretmenler ile bayan öğretmenler arasında farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır.

Araştırmanın planlanması ve uygulaması aşamasında eleştiri ve katkılarıyla sürekli olarak daha iyi yapmam için yol gösteren ve düşünce düzeyimi geliştiren hocam Sayın Yrd .Doç .Dr. Kemal FİLİZ'e, çalışmam süresince görüşleri ve eleştirileriyle bana katkıda bulunan Sayın Yrd .Doç .Dr. Sadık Yüksel SIVACI'ya istatistiksel çalışmalarda yardımcı olan Yrd. Doç. Dr. Bayram TAY'a ve tezin düzenlenmesinde yardımcı olan Öğr. Gör. Sinan KAYA'ya, araştırmamda Kırşehir ilinde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerine sonsuz saygılar sunarım.

1. GİRİŞ

Toplumlar yaşamlarını sürdürmek, içinde barındırdığı her bireyin rahat ve sağlıklı bir şekilde hayatını idame ettirmesini sağlamak için onlara iyi bir eğitim ve belli başlı örf ve adetleri aşlamak durumundadır. Bireylerin bedensel, kinestetik, zihinsel ve ruhsal gelişimlerinin karşılanması, kendi kararlarını en doğru şekilde vererek yaşam standartlarını en üst seviyeye getirebilmek için yapılan eğitim öğretim etkinlikleri bir ön şart durumundadır.

Kaliteli eğitim imkânlarına sahip toplumlarda ulusal birlik ve beraberliğin daha kolay ve daha güçlü bir şekilde savunulacağı, ekonomik güç ve kültür zenginliğinin artacağı şüphesiz doğrudur.

Sosyal ve fiziki yapısı ile ruhsal yönüyle bir bütünlük içinde olan fertlerin eğitiminde birçok bilim dalının direkt katkısı bulunmaktadır. Bu bilim dallarının çoğunluğu kişinin zihinsel özelliklerini geliştirici niteliktedir. Fen ve sosyal bilimler bu gruba girmektedir. Bir başka etkinlikte de müzik ve resim gibi çalışmaların, bireyin sanat yeteneğinin ve estetik uygulamalarının gelişmesinde önemli etkileri vardır.

Bu etkinliklerin dışında bir etkinlik türü vardır ki, insanın doku, organ ve işleyen sistemi ile doğrudan ilgilidir. Söz konusu etkinlikleri içeren disiplin, "Beden Eğitimi" dersidir. Beden eğitimi tüm kişiliğin eğitimidir. Temeli eğitime dayalı bir varlık olan insanın gelişip olgunlaşmasında, okul öncesinden başlayarak temel eğitim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarında uygulanan programlı ve sistemli eğitimin rolü büyüktür. Öğrencilerin zihin ve bedenlerinin maksimal büyüme ve gelişmeleri beden eğitimi ve spor alanında da kendisini göstermektedir. Eğitime tabi olan öğrencilerin, fiziksel ve psikomotor özelliklerinin geliştirilmesi hususunda birçok problem bulunduğu bir gerçektir. Özellikle salon, malzeme ve saha

yetersizliğine dayanan bu sorunların olumsuz etkilerinden en çok okulda beden eğitimi ve spor disiplinini yürütmeye alışan Beden Eğitimi ğretmenleri etkilenmekte ve verimli olacakları alanlar daralmaktadır. Bunun paralelinde, verilen eğitim ve öğretimdeki yetersizlikler ve sorunlar nedeniyle yukarıda da bahsetmiş olduğumuz gibi, topluma yararlı ve doğru kişiliğe sahip bireylerin yetiştirilmesine engel olmaktadır.

Günümüzde meydana gelen hızlı değişmeler, bilim ve teknolojiadaki gelişmeler toplumun eğitim yapısına yansıdağı gibi beden eğitimi ve spor alanında da kendini hissettirmekte ve neticede bütün bunların, eğitimin hedeflerinde, yönteminde ve öğretmenin rollerinde değişmelere neden olduğu görülmektedir. Bunun paralelinde öğretmenlerin yalnızca yöntem bilgisine sahip amaçları yetmemekte, sınıfta öğrencileriyle, okuldaki ğretmen ve yöneticilerle, ğrenci velileri ve toplumun diğer kesimleriyle dengeli ve sıcak ilişkiler kurması beklenmemelidir. Halkın ,kendileri üzerindeki beklentileri günden güne değişen öğretmenlerin sorumlulukları ve bununla birlikte sorunları da büyümektedir.

Bu araştırmanın amacı, ilköğretimin ikinci kademesinde ve ortaöğretimde görev yapmakta olan beden eğitimi ğretmenlerinin cinsiyetlerine göre mesleki sorunlarının araştırılması yapılarak, çözüm nerileri ortaya koymaktır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Eğitim

Her zamanda, her mekânda, her yerde ve her şekilde telaffuz edilen eğitim kavramına yüklenen anlam çok çeşitli özellikler göstermektedir.

Eğitim sözcüğü 1940'lı yıllarda dilimize yerleşen bir terimdir. Bu tarihten önce “Eğitim” yerine Arapça “Terbiye ” ifadesi kullanılırdı. Günümüzde eğitim terimi yazı dilinde ve konuşmalarda genellikle aşağıdaki anlamlarda kullanılmaktadır .¹

Eğitim; “Kişinin davranışında, kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istenilen yönde eğitimin amaçlarına uygun değişme meydana getirme sürecidir .²

Eğitim bir süreçtir. Süreç bir amaca yönelmiş olan sürekli değişmelerin toplamıdır. Eğitim sürecinin üç temel ögesi vardır. Bunlar; eğitimin hedefleri, öğretme, öğrenme etkinlikleri ve değerlendirmedir. Eğitim sürecinde kişinin davranışlarının istenilen yönde değişmesi amaçlanmakta; davranışlardaki değişme kasıtlı olarak gerçekleştirilmektedir. Eğitim sürecinde kişinin kendi tecrübeleri esastır.³

2.1.1. Eğitimin Önemi ve Amacı

Değişim engellenemeyen bir olgudur. Değişime karşı olmak , bireyin ve toplumun geri kalmasını ortaya çıkarır. Yeniliklere açık, gelişmeleri takip ederek uygulamaya dönüştüren bireyler yetiştirmek , eğitim yoluyla gerçekleşmektedir. Her alanda bireylere değişme ve gelişme için bilgi beceri ve alışkanlık kazandırması, onların sosyal, toplumsal ve ekonomik yönlerden gelişmelere uyumlarının sağlanması eğitim yoluyla mümkün olmaktadır.⁴

Eğitimin amacı, okulda öğrendikleri ile öğrenciyi hayata hazırlamaktır. Bunun diğer bir anlamı, öğrencinin okulda elde ettiği bilgi, beceri ve tutumlarını yeni durumlarla karşılaştığında kullanabilme yeterliliğine ulaşmasıdır.⁵

Eğitim ve öğretim kurumları, diğer sosyal kurumlar gibi toplumun ihtiyacından doğmuştur. Hatta denilebilir ki eğitim ve öğretim kurumları, toplum hayatında oynadıkları roller itibariyle diğer kurumların önünde gelir. Bu münasebetle eğitim ve öğretim sisteminin, bir toplumun yükselmesinde olduğu gibi bazen de geri kalmasında önemli bir rol oynadığı muhakkaktır. Bu sistem, çağın gereklerine ayak uydurabildiği ve toplumu ihtiyaçlarına cevap verebildiği sürece yaşamış ve toplumun yükseltici görevini yerine getirmiştir. Bunu sağlamayan eğitim ve öğretim sistemi de toplumun geri kalmasını hatta çöküşünü hazırlamıştır. Milletlerin hayatında eğitimin ve bu eğitimin bir parçası olan okulun büyük önemi vardır. Eğitim sayesinde kabiliyetleri başarılı bir şekilde gelişen genç nesil, bir taraftan kendinden evvelki nesillerin kıymetlerini korumakla ve diğer taraftan bu kıymetlere yenilerini katmakla milletin hayatını emniyet altına almış ve kuvvetlendirmiş olur. Milletlerin dinamizmlerini muhafaza etmeleri genç neslin terbiyesine verdikleri öneme bağlıdır. Nesillerin eğitimini ihmal eden toplumlarda çözümler başlar.⁶

Ancak yeni yüzyılın değişen şartlarına ayak uydurabilmek, öne çıkardığı değerlere sahip çıkıp çağdaş bir toplum olarak yaşayabilmek için, sadece okur-yazar olmak bile yeter sebep olmaktan çıkmıştır. Zira geçen yüzyılın son çeyreğinde meydana gelen hızlı değişim süreci, bireyleri ve toplumları kontrol edemedikleri yönelimlere sürüklemekte; böylece günümüzün ve geleceğin bilgi toplumu oluşmaktadır. Bu oluşum kişinin bir taraftan merkezi konuma gelmesini sağlarken, diğer taraftan demokratik sivil toplum örgütlerinin güçlenmesi, gönüllü kuruluşların etkinleşmesi, doğal

çevremize yönelen tehditler sonucu yeni bir çevre bilincinin gelişmesi, öğrenmeyi öğrenmek gibi yeni kavramları da beraberinde getirmektedir. Dolayısıyla 21. yüzyılda eğitimin önemi daha da artmıştır. Zira rekabete dayalı yeni dünya düzeninde eğitime en fazla yatırım yapan ve eğitilmiş insan gücüne sahip ülkeler avantaj sağlayacaklardır. Böylece eğitim, her zaman olduğu gibi, insan davranışlarını değiştiren, insanların birbirleriyle ve toplumla ilişkilerini sağlayan bir araç olarak 21. yüzyılda da etkinliğini artırarak sürdürecektir.⁷

Çağdaş anlamda bir eğitim programı dinamik bir yapıya sahip olup, sadece okulda ve dolayısıyla derslerle sınırlı tutulmayıp, eğitimin genel amaçları doğrultusunda ders dışında da devam ettirilmesi gereken bir dizi etkinlikle beraber sonunda da değerlendirmeyi içeren bir süreç olarak ifade edilmektedir.⁸

Bu bağlamda eğitim, artık sadece eğitim kurumlarının görevi olmaktan çıkmıştır. Teknolojik gelişmeler, sürekli yeniden mesleki eğitimi zorunlu kılmakta ve eğilim kurumlarıyla işletmeler arasında işbirliğinin de önemini arttırmaktadır. Okul eğitiminin devamında, yaşamı boyunca sürekli eğitim alan, kendi kendini geliştiren insan, yeni teknolojileri kullanmanın yanında, yeni teknolojilerin yaratılması ve geliştirilmesinde de en önemli kaynağı oluşturmaktadır.⁹

Sonuç itibari ile eğitimin amacı, öğrencilerin akademik becerilerinin gelişmesine yardımcı olmak kadar kişisel ve sosyal çevreye uyumları için gerekli becerileri geliştirmektir.¹⁰

2.2.Beden Eğitimi ve Spor

Beden eğitimi ve spor, insanlık tarihinin her döneminde yapılmış olan bir faaliyettir. Beden eğitim ve spora tarihi gelişim açısından bakınca

onun faaliyetler dizisi olduğunu görmek mümkündür. Beden eğitimi ve spor, insanlık tarihi ile doğmuş ve ilerlemesini çeşitli özellikler göstererek devam ettirmiştir.¹¹

Beden eğitiminin İngilizce karşılığı "Physical Education" tam kelime manası fiziksel "Phcsical" kelimesi vücuda hitap eder. Birçok bedeni hareketlere mesela fiziksel gelişim, fiziksel başarı, fiziksel sağlık ve fiziksel görünüş gibi terimlere referans için başvurulur. Yine fiziksel kelimesine, akıl ve beden karşılaştırılmasında başvurulur. Bu nedenle "Education" yani eğitim bu kelimeye eklendiğinde fiziksel eğitim terimi ortaya çıkar. "İnsan vücudunun gelişmesinde yer alan aktiviteler eğitimi kapsar. Bir insan, yüzmeye, yürümeye, paralel çiteler üzerinde çalışma veya beden eğitimin ilgilendiren herhangi bir aktivitede bulunurken bir oyun oynanmaktadır ve bu arada eğitim de vuku bulmaktadır.¹²

Spor kelimesi Latince "dağıtmak", "birbirinden ayırmak" anlamına gelen "dis-portare" veya "deportare" kelimelerinden doğmuştur. Fransızlar da aynı terimden, orta çağlarda eğlenmek ve zevklenmek anlamında "sedesporter" şeklinde faydalanmışlardır. Bu kelime, şahinle yapılan avlar ve ayrıca top oyunları için kullanılmıştır. Demek oluyor ki, orta çağlarda Latincinin etkisinde kalan bütün dinlenme, eğlenme, neşelenme, hoş vakit geçirme ve efkar dağıtmak için yapılan faaliyetleri ifade etmek üzere kullanılan bu kelimelerden, zamanla bütün dillerde, içinde yarışma, kazanma ve üstün başarı elde etme çabası olan her türlü vücut faaliyetlerini belirten spor terimi türemiştir.¹³

Beden eğitimi, "Bütün eğitimdeki gelişimin bir tamamlayıcı parçası olarak, bu yararın sağlanacağı göz önüne alınarak seçilmiş fiziksel aktiviteler aracılığı ile insan performansının gelişiminin amaç edinildiği alanın tümüdür. "Beden eğitimi daha geniş ve açık bir ifadeyle; "Beden etkinliği,

vücudun yapı ve fonksiyonunu geliştirebilmeyi, eklem ve kasların kontrolü ve dengeli bir biçimde gelişmelerini sağlamayı, okul çağı sonrası iş ve sosyal faaliyetlerin süresi içinde harcanan fiziki gücü ekonomik tarzda kullanmayı, dolayısıyla organların kontrolü ile metotlu bir şekilde hareket etmesini öğreten bir faaliyet." olarak tanımlanabilir. Konusunda bilgi edinme akademik başarı için dinlenme, beslenme, uyku, hastalıklara karşı korunma gibi sağlık için gerekli temel bilgilerin öğretilmesi ve uygulanmasını sağlar.¹⁴

Beden eğitimi, düzenli ve sistemli olarak gerçekleştirilen fiziksel aktiviteler olarak da tanımlanabilmektedir. Ancak sporun rekabet ve yarışma özelliği bulunmaktadır. Bu durum beraberinde insan performansının arttırılmasını getirir. Bu genel tanımlamadan da anlaşılacağı üzere beden eğitiminin varlığı insanlık tarihi kadar eskilere gidebilmektedir.¹⁵

Beden eğitimi, Milli Eğitimin temel ilkelerine uygun olarak kişinin beden ruh, fikir gelişimini sağlamaktır. Oyun, jimnastik, sportif çalışmaların tümü, kişinin bedence sağlam, fikirce uyanık ve ruhen sağlıklı olması demektir. Tüm bu tariflerden de anlaşılabilceği gibi beden eğitimi aktivitelerinde genellikle rekabetten çok fazla söz edilemez. Çünkü rekabet ve ölçüm faktörleri daha çok spor olgusunda yer almaktadır. Beden eğitiminin asıl amacı ise, insan organizmasını hareket ettirmek, eğitmek, düzene sokmak ve disipline etmek yani var olan potansiyel enerjileri bilimsel yollarla harcatarak organların ekonomik çalışmalarını, her yaş kesiminde diri kalabilmelerini sağlamak ve psikolojik açıdan insanları rahatlatmaktır Herkes beden eğitimi faaliyetlerinde bulunabilir. Bunun için özel tesis ve malzeme de gerekmez. Ama herkes her yerde spor yapamaz.¹⁶

Spor ise, "Bireysel veya toplu yapılan ve belli kuralları olan yarışma ve müsabakalardır. Basit sözcük anlamı ile oyalanma, oyun, işten uzaklaşma." anlamına gelir. Diğer bir ifade ile; "Spor, beden hareketleri ile

kurallara bağılı olarak, yarışma esasına dayanan oyunları kapsar".¹⁴

Yine spor, "Tek başına toplu ya da takım halinde yapılan kendine özgü kuralları, teknikleri olan, bedensel ve zihinsel yetilerin gelişimini sağlayan eğitici, eğlendirici faaliyetler bütünüdür".¹⁷

Bütün ulusların kendi yaşama biçimleri ile ilgili ve sadece kendine özgü spor faaliyetleri bulunmaktadır. Örneğin; Türklerde güreş, cirit, ok atma, İngilizlerde futbol, Amerika'da ragbi, beyzbol vb.

Sporun temelinde, "Üstün teknik ve fiziksel iş kapasitesi ile estetiğe ve başarıya ulaşmak." yatmaktadır. Spor teknolojik ilerlemenin etkisiyle ve bunlara bağılı olarak daha geniş boyutlara ulaşmak ve boş zaman etkinliğinden kaynaklanan ve bağılı olarak gelişmiş, belirli kurallara göre düzenlenmiş, sonunda kaybetme veya kazanma, maddi ve manevi kazanç elde etmek için yapıla gelen toplumsal bir olay görüntüsündedir.¹⁸

Diğer bir tanıma göre spor; insanların bedenlerini ve zekâlarını birlikte çalıştıran beden, zekâ, ruhsal, sosyal, kültürel, ekonomik, antropolojik, antropometrik, eğitim, politik, teknolojik, ahlak, sanat gibi yapılar çeşitli yönlerden doğal, eğlenceli, organizeli ve bilimsel hareketlerin hepsini kapsayan, insanlar tarafından yapılan veya yaptırılan hareketler bütünüdür. Spor, eğitimcilerin, kişiliğin oluşumunu ve karakter niteliklerinin gelişimini sağlamak için önerdikleri disiplindir. Yöneticilerin, enerjiyi biçimlendirmek, mücadele anlayışı uyandırmak için kullandıkları yöntemdir.¹⁴

Günümüzde pek çok kişi egzersiz yaparak fiziksel uygunluklarını sağlama; diğer bir deyişle formunu koruma arayışı içerisinde. Daha nitelikli bir yaşam seçimi, kişilerin düzenli beslenme ile düzenli egzersiz yapmaları ile sağlanır. Fiziksel uygunluğu sağlamak için yarışma sporcusu olmak gerekmez. Bu nedenle kendiniz için en uygun olan sporu seçmek ve onu

uygulamak gerekir. Sporda artık yarışma amacının dışında, sağlığı koruma düşüncesi de yer almakta ve insanlar bu düşünce ile spor yapmaya davet edilmektedir. Ayrıca yaşam boyu spor, aerobik, step, jogging vs. gibi sloganlar ve çeşitli spor kulüplerinin faaliyetleri ile spor yapan insanların sayısının artırılmasına da çalışılmaktadır .¹⁹

Bu anlamda spor genellikle; amatör spor, profesyonel spor, gösteri sporu, yarışma sporu, okul sporu, boş zamanları değerlendirme sporu, performans sporu, elit spor, rekreasyonel spor, herkes için spor, yaşam boyu spor, sağlık için spor, aile sporu, tatil sporu, özürllüler için spor, çocuk ve gençler için spor, ileri yaşlarda spor, kadınlar için spor, dans, bale, ritmik jimnastik, endüstriyel spor, silahlı kuvvetlerde spor, polis sporu, hapisane sporu gibi isimlerle özdeşleştirilen ifadelerle anlaşılarak kullanılmaktadır. Bu şekilde spor karakteristiğini, faaliyetin içeriğindeki anlamın değişmesinden kazanmaktadır.²⁰

Her geçen gün çok daha fazla sayıda kişinin tüm bu spor etkinliklerinde bir araya geldiğini görmekteyiz. Doğal ve doğal olmayan açık ve kapalı spor salonlarında yaşanan bazen tek kişilik bazen takım oyunları ile sunulan gösteri, estetik, teknik, ritmik, oyunsal süreç, değişik taktik içerikleri ile geniş bir izleyici tarafından izlenilmektedir. Bizlerin esas amacı sadece sporu izleyen bir toplum değil sporun içinde olan ve bizzat beden eğitimi ve spor yapan bir toplum oluşturmak olmalıdır.

2.2.1. Beden Eğitimi ve Sporun Eğitimle İlişkisi

Eğitim, geniş anlamda kişinin davranışlarına, ahlak ve estetik ölçülerine, inanç ve yaşama anlayışına, sağlıklı uyumuna yardım eden bir süreç olarak görülebilir. Organize eğitim, bir taraftan bireyin, diğer taraftan toplumun değer normlarına uyum göstermesine hizmet ederken, bir yandan

da bireylerin arzu ve ideallerini, toplumun dinamizmini olumlu davranışlar halinde formüle etmektedir.

Bedensel gelişme ile zihinsel, sosyal, duygusal gelişme arasında hayati bir bağlantı vardır. Spor çocukların birbiriyle olan ilişkilerine, zihni faaliyetlerine ve duygusal gerginliklerine etki yapacaktır. Keza duygusal durumları, bedensel gelişimlerini etkileyecektir. Eğitim faaliyetlerinde bu bağlantıların göz önünde bulundurulması gerekir. Çocuğun bedensel sağlığı ve gelişimi için yapılan yatırım, aynı zamanda sosyal, zihinsel ve duygusal gelişimi için yapılan bir yatırımdır.²¹

Fertlerin sosyalleşmesine yardımcı olan, sosyal münasebetleri ve toplumun sosyal bakımdan kalkınmasında rol oynayan eğitim, faaliyet sahası itibariyle çok geniştir ve toplumu bütünüyle kapsayan sosyolojinin çemberi içinde düşünülmektedir. Diğer taraftan eğitim, bir üretim faktörü olarak insan unsurunun niteliğini geliştirmekte, onun üretimde ve daha geniş alanda sosyal hayatta daha başarılı hale gelmesini sağlamaktır. Beşeri faktörün hem nitelikçe hem sayıca gelişmesi eğitimle olmaktadır.²²

2.3. Türk Milli Eğitiminin Genel Amaçları ve Spora Bakış Açısı

1. Türk Milli Eğitimi'nin genel amacı, Türk Milleti'nin bütün fertlerini, Atatürk ilke ve inkılâplarına ve anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk Milleti'nin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan, insan haklarına ve Anayasa'nın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı kişinin görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış edinmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek;

2. Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan, yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek;

3. İlgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirecek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ile birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onları kendilerini mutlu olacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak.

Böylece, bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu arttırmak, öte yandan milli birlik ve bütünlük içinde iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk Milleti'ne çağdaş uygarlığa uygun yapıcı, yaratıcı seçkin bir ortam hazırlamaktır.¹⁴

2.4. Beden Eğitimi Ve Sporun Genel Eğitim İçerisindeki Yeri ve Önemi

Eğitim, amacı ve aracı insan olan karmaşık bir oluşumdur. Düşünce kaynağını felsefeden, doğruluğunu bilimden ve düzenini de toplumdan alan bir insan yaratma sanatıdır. İnsan yaratma oluşumunda beden eğitiminin genel eğitime katkısı çok büyüktür. Beden eğitimi, genel eğitimin önemli bir parçası olup çocuğun oyun hakkını ve serbest hareketinin okul yaşamı içinde yerini güvenceye alarak; bedensel ve ruhsal eğitimini sağlayarak sportif etkinliklerden zevk almasını mümkün kılar.²³

Sporla, beden eğitiminin ilişkilerini değerlendirirken göz önünde tutulması gereken bir başka nokta da, beden eğitiminin, biçimsel yönden genel eğitimin ayrılmaz parçası olduğudur.²⁴

İnsanın toplum kurallarına uygun olarak yaşaması, birbiriyle olan ilişkilerinin iyi örneğini verebilmesi, yardımsever, insan haklarına saygılı, dürüst davranması, zeki olması ruh ve beden yapısı itibariyle sağlıklı olmasına bağlıdır. Bu amaç ve ilkeye bağlı kalındığı için beden eğitimi ve spor sadece tek yönlü gelişimi kabul etmemektedir. Beden, ruh ve fikir eğitimi, genel eğitimin tamamlayıcısıdır.²⁵

Eğitim, tüm organizmayı ilgilendiren bütünüyle bir zihin-beden ilişkisi olarak kabul edilirse, zihin ve bedenin bir bütün olduğu da kabul edilir. Beden eğitimi, genel eğitimin bir parçası olup amaçlar arasında bir paralellik vardır ve birbirlerini tamamlar. Demokratik ortamda öğrencilerin bütün özelliklerinin gelişmesine katkıda bulunarak genel ve özel hedefleri ile çağdaş eğitime katkıda bulunur.³

2.5. Beden Eğitiminin Genel Amaçları

Atatürk İlkeleri ve İnkılâpları, Anayasa, Milli Eğitim Temel Kanunu ve Türk Milli Eğitiminin Temel Amaçları doğrultusunda; öğrencilerin gelişim özellikleri de göz önünde tutularak, onların kişisel ve toplumsal yönden sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı ve dengeli bir kişilik sahibi; yapıcı, yaratıcı ve üretken, Milli kültür değerlerini ve demokratik hayatın temel ilkelerini benimsemiş, fertler olarak yetiştirilmeleri genel amaçtır.

1. Atatürk'ün ve büyük Türk düşünürlerinin beden eğitimi ve spor hakkında söylediklerini bilme ve açıklayabilme;

2. Bütün organ ve sistemlerini seviyesine uygun olarak güçlendirebilme ve geliştirebilme;

3. Sinir, kas ve eklem koordinasyonunu geliştirebilme;

4. İyi duruş alışkanlığı edinebilme;

5. Beden eğitimi ve spor ile ilgili temel bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıklar edinebilme;

6. Ritim ve müzik eşliğinde hareketler yapabilme;

7. Halk oyunlarımızla ilgili bilgi ve beceri edinme ve bunları uygulamaya istekli olabilme;

8. Milli bayramları ve kurtuluş günlerinin anlamını ve önemini kavrayabilme törenlere katılmaya istekli olabilme;

9. Beden eğitimi ve sporun sağlığa yararlarını kavrayarak boş zamanlarını spor faaliyetleri ile değerlendirmeye istekli olabilme;

10. Temel sağlık kuralları ve ilk yardım ile ilgili bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıklar edinebilme;

11. Tabiatı sevmeye, temiz hava ve güneşten faydalanabilme;

12. İşbirliği içinde çalışma ve birlikte davranma alışkanlığı edinebilme;

13. Görev ve sorumluluk alma, lidere uyma ve liderlik yapabilme;

14. Kendine güven duyma, yerinde ve çabuk karar verebilme;

15. Dostça oynama ve yarışma, kazananı takdir etme, kaybetmeyi kabullenme, hile ve haksızlığın karşısında olabilme;

16. Demokratik hayatın gerektirdiği tavır ve alışkanlıklar edinebilme;

17. Kamu kaynaklarını iyi kullanma ve koruyabilme;

18. Spor araç ve tesisleri hakkında bilgi sahibi olma ve bunları gereği gibi kullanabilme²⁶ davranışlarını edinmeleri amaçlanır.

2.6. Beden Eğitimi ve Sporun Önemi

Platon, Eski Yunan'da ilk akademiye kurduğunda okul girişine sadece akademinin adını yazmakla kalmamış, aynı zamanda insanın beyinsel, fiziksel ve kültürel gelişimiyle de doğrudan ilintili, bir de not düşmüştür. İlk defa açılacak olan akademinin kapısına yazılacak o kadar özlü söz varken Platon neden bu akademiye "Filozofi, matematik ve cimnazyum yani beden eğitimi bilmeyen giremez." yazmıştır.²⁷

Beden eğitimi ve spor toplumun özellikleri açısından gerçekten büyük önem taşımaktadır. Mertlik, cesaret, dürüstlük, mücadelenin açık kuralları, teşkilatlanma ve idare ancak bu yöntemle yerleşebilir ve önemlilik kazanır.²⁸

Bilindiği gibi beden eğitimi ve spor iradeyi güçlendirerek insanın kendine güven kazanmasını sağlar, şahsiyetin oluşmasını kolaylaştırır. Kendine güven duygusunun kazanılması için başarı şarttır. Beden eğitimi ve spor, ferdin keşfedilmemiş özelliklerini, yaratıcı yönünü harekete geçiren önemli bir faktördür.

Her canlı yaşamını sürdürebilmek için birtakım hareket ve kabiliyetlere ihtiyaç duyar. İnsan hareket ederek yaşamını sürdürücü bir varlık olduğu için, hareket onun doğasıdır. Hareket edemediği sürece yaşama şansı azalır. Bunun için beden eğitiminin önemi, insanın hareket kabiliyetini artırmakta ve bu etkinliği sürdürmekte yatmaktadır. İnsanın küçük yaşlardan itibaren değer yargıları ve alışkanlıkları kazanılmaya başlanır. Çocukluk çağı, çocuğun hareket etmesine ve oyun dağarcığının gelişmesine müsait olduğu bir dönemdir. Yine çocukluk çağı, yaşamının değerini, bu arada kişilik

gelişimini tanıma ve ispatlamanın olduğu bir dönemdir. Harekete ihtiyacı olduğu bir dönemdedir. Çocuk, harekete ihtiyacı olduğu bir düzeyde özellikle ilköğretim sıralarında başlamıştır. Çocuğa algılama, beceri, öğrenme kabiliyeti yüksek olduğu bir ortamda, ihtiyacı olan etkinlikler verilmelidir. Bu dönemi geçtikten sonra bu alışkanlıkların sonradan verilmesi ve algılanması oldukça güç olacaktır.²⁹

Bir eğitim faaliyeti olan spor, ortak amaçları dile getirebilme gücünü ve taktir edebilme duygusunu ortaya çıkarmaktadır. Bunun yanı sıra spor, anlayış ve sorumluluk taşıyabilme, işbirliği içinde düzen sağlama kabiliyetini geliştirmektedir. Kararlı ve enerjik olmayı, sosyal gruba ve topluma mensubiyeti değerlendirme gücünü ferde kazandırmakta, fert ve toplum ilişkilerinin daha ahenkli olmasını sağlamaktadır.¹⁴

Beden faaliyetleri yaş ve kapasiteye uygun şartlara göre ve mümkün olduğunca tıbbi ve ara medikal gözetimde yapıldığı takdirde çocukluktan yaşlılığa en iyi yaşam teminatıdır. Buna karşılık yarışmalar için yoğun alıştırma ya da uzun süre spora ara verdikten sonra bir faaliyete başlamak daha değişik tehlikeler doğurabilir.

Artık bedensel ve zihinsel yönden sağlıklı ve dinamik insanların yetişmesinde beden eğitimi ve spor yapmanın önemi bütün toplumlar tarafından kabul edilmektedir.

Teknolojideki büyük gelişmeler beden eğitimi ve spor alanında en etkin şekilde kullanılmaya başlanmış olup değeri milyarlarla ifade edilen araç ve cihazlar spor araştırmalarında kullanılırken, televizyon ve yazılı basındaki yayınlarda da en fazla spora yer verilmektedir.³⁰

Günümüzdeki sportif faaliyetlerin gelişiminin temelinde de insanların fiziksel ve psikolojik yetenekleri vardır. Sporcu hazırlama, sporu topluma yayma ve yarışma faaliyetlerinin en iyi şartlar altında yürütmesi için toplumların gösterdiği çaba üst seviyededir. Bunun bilincine varan tüm ülkeler kendi bünyesindeki sporun gelişmesi için önlemler almakta ve programlar hazırlamaktadır. Bütün bunlar spora verdikleri önemin bilimsel yanını göstermekte ve eğitim noktasını ortaya çıkarmaktadır.³¹

Sporun, sağlıklı bir toplum oluşturulması açısından ekonomiye etkisi diğer sosyal programlara göre de çok daha fazladır. Ne var ki Türkiye'de de spor hizmetlerinin üretilmesi için yapılan yatırımlar büyük ölçüde kamu görevi sayılmasına rağmen, genellikle gelişmekte olan ülkelerin birçoğunda görülen tasarruf tedbirleri devlet yatırımlarını kısıtlamaktadır.³²

Artık bu noktada; spora toplumsal açıdan yaklaşabilmek, sporun diğer toplumsal kurumlarla girdiği ilişkiyi görebilmek, sporun toplumda ne gibi görevleri üstlendiğini, bu görevleri yerine getirirken hangi beklentilere cevap verebildiğini, bireye toplumsal açıdan sağladığı yararların neler olabileceğini, bireysel açıdan sağlanan yararların topluma nasıl yansıyabileceğini düşünmek ve ortaya koymak ve bu doğrultuda çalışmak gerekir.³³

Sporla kişilik arasındaki ilişkiyi doğru bir şekilde ortaya koymak istediğimizde, iki durum karşımıza çıkmaktadır. Spor ve kişilik arasında bir etkileşimin mevcudiyetinden şüphe duymayan araştırmacılar, toplumsallaşma hipotezini ortaya koymuşlardır. Toplumsallaşma hipotezine göre, spor kişiliği etkilemektedir. Sporun faydalarını kişilik noktasında da görüyor olmak beden eğitimi ve spor açısından son derece önemlidir. Ancak kişilerin branş seçiminde farklı sporlara ilgi duyuyor olması ve başarılı olma arzuları da kişiliklerinin bir sonucudur.³⁴

2.7. Öğretmenlik Mesleği ve Beden Eğitimi Öğretmenliği

2.7.1. Öğretmenlik Mesleği ve Öğretmenin Nitelikleri

Milletlerin geleceği, yetişmiş ve yetişmekte olan gençlerin fiziksel ve ruhsal olgunluğuna bağlıdır. Uygarlık, bireye verilen önem ve bu önemle bağlantılı olarak verilen eğitime dayanır. Fertleri zihinsel, fiziksel, duygusal ve toplumsal yönleri ile bir bütün olarak yetiştirmek modern eğitimin temel ilkelerindendir.¹¹

Öğretmenlik bir liderlik işidir. Liderlerin toplum hayatındaki rolü büyüktür. Milletler kendilerine rehberlik eden; yol gösteren insanlara inanmakla ya büyük zaferlere ve gelişmelere ulaşmışlar ya da liderlerin hataları sonucunda acılar çekmişlerdir. Milletlerin kalkınması, her alanda lider yetiştirilmesi ile mümkündür. Eğitimsiz bir kalkınmadan söz etmek de mümkün değildir. Her şeyin başı eğitimidir. Ekonomide, siyasette ve diğer alanlarda topluma yön verecek kişiler güçlü bir eğitimle yetiştirilebilirler. Bir toplum her şeyden önce eğitim liderlerini yetiştirmelidir.³⁵

Bu eğitim liderleri de hiç şüphesiz öğretmenlerdir. Öğretmenlik mesleği ve öğretmenin nitelikleri; 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda aşağıdaki gibi düzenlenmiştir.

Öğretmenlik; devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini Türk Milli Eğitiminin Amaçlarına ve Temel İlkeleri'ne uygun olarak ifade etmekle yükümlüdürler. Öğretmenlik mesleğine hazırlık, genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon ile sağlanır.

Yukarıda belirtilen nitelikleri kazanabilmeleri için hangi öğretim kademesinde olursa olsun öğretmen adaylarının yüksek öğrenim görmeleri

esastır. Bu öğrenim, lisans ve lisansüstü seviyelerde yatay ve dikey geçişlere de imkân verecek şekilde düzenlenmiştir. Öğretmen adaylarında genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon bakımından aranacak nitelikler Milli Eğitim Bakanlığınca tespit edilir. Öğretmenler, öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarından ve bunların denkliği kabul edilen yurt dışı yükseköğretim kurumlarından mezun olanlar arasından, Milli Eğitim Bakanlığınca seçilirler. Yükseköğrenimleri sırasında pedagojik formasyon kazanmış olanların ihtiyaç duyulan alanlarda öğretmenliğe atanmaları halinde, bu adaylık dönemi içinde, yetiştirmeleri için Milli Eğitim Bakanlığınca gerekli tedbirler alınır.³⁶

Bilimsel, teknolojik ve toplumsal gelişmelerin giderek hız kazandığı günümüz dünyasında sade bir vatandaşın geçmişe göre daha fazla bilgili, anlayışlı ve yetenekli olması gerekmektedir. Demokratik yönetim ve uygarlık, bütün insanları bugün akla hayale gelmeyen önemde seçmeler yapmak, kararlar vermek durumuyla karşılaştırmakta; bu durum ise öğretmenliğin önemini, görev ve sorumluluğunu daha da artırmıştır.

Öğretmenlerin önemi, görev ve sorumluluklarının giderek artması, onların daha iyi yetiştirilmeleri zorunluluğunu da beraberinde getirmiştir. Ancak iyi yetişmiş öğretmenler ülkenin ihtiyaç duyduğu nitelikli insan gücünü yetiştirebilirler.³⁷

Her alandaki bu hızlı gelişmeler, zamanın şartlarına göre öğretmene yüklenen görevler, eğitim kurumlarının işlevlerinde devamlı surette bir farklılaşmaya sebep olmaktadır.⁶⁴

Eğitim-öğretimde öğrencilere kazandırılacak bilgi miktarının hızla artması; insanların kalabalıklaşması, eğitim ihtiyacının hızla büyümesi öğretme süreçlerinde bireysel ayrıcalıkların dikkate alınması gereği,

pekiştirmenin kalabalık sınıf ortamlarında her bir öğrenciye verilememesi vb. sorunlara çözüm bulma isteği eğitimcileri, programlı öğretime dolayısı ile etkili yöntem seçimine de itmektedir.³⁸

Birinci sınıf eğitim sistemi olmayan bir ülkede mükemmel bir eğitim yoktur, ideal eğitim vardır. Aynı şekilde nitelikli öğretmenlerin olmadığı eğitimde de mükemmellik olamaz. Öğretme işinde de birinci sınıf hazırlıklar olmadan mükemmellik olamaz. Müfredat değiştirilebilir, daha fazla gereç alınabilir, okul saatleri uzatılabilir, ama iyi öğretmenler olmadan değişiklikler istenilen etkiyi yaratamaz.³⁹

Her mesleğin kendine has özel bilgi, beceri ve teknikleri vardır. Bir mühendisin, bir doktorun, bir avukatın kendi meslekleriyle ilgili görevlerini yapabilmeleri için yeterli bir genel kültüre sahip olmalarının yanında derin ve geniş bir alan bilgisine de sahip olmaları gerekmektedir. Yani, bir kişi bir meslek sahibi olabilmek ve mesleğin getirdiği görevleri yapabilmek için o meslekle ilgili bilgi, beceri ve teknikleri kazanmış olmalıdır.

Öğretmenlik mesleği için gerekli nitelikler ise, alan bilgisi, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür olmak üzere üç yönlü olarak ele alınmaktadır. Başka bir deyişle, bir öğretmenin kendinden beklenen görevleri yerine getirebilmesi için öncelikle öğretmenlik yapacağı ders alanını iyi bilmesi gerekmektedir. Bunun yanında bu bilgi ve becerileri iyi bir şekilde organize ederek nasıl öğreteceğini, sınıftaki dersleri canlı ve akıcı bir hale nasıl getirebileceğini bilmesi de gereklidir. Yani öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği bir takım niteliklere sahip olmalıdır. Bu ise öğretmeni, meslek bilgisi alanında yetiştirmekle mümkündür. Yine günümüzün öğretmeni, öğrencilerini bir takım problemlerle karşı karşıya getirerek onların bu problemleri çözümlemelerine rehberlik eder. Gerçekleri araştıran ve yeni şeyler öğrenmek isteyen genç nesle; bunları öğrenmelerinde rehberlik etmenin bir yöntemi, şekli, ölçüsü ve

ilkeleri vardır. Bunun yanında iyi öğretmen, öğretmen olarak doğar, bu beceri sonradan kazanılmaz, şeklinde düşünmek de yanlıştır.³⁷

Öğretim etkinliğinde ise öğretmen bir kılavuz kaptan gibi davranmalıdır. Öğrencileri hedeflerden haberdar eder, geçmiş konular ile yeni konuların bağlantılarını görmelerini sağlar ve yeni öğretim yaşantılarını gerçekleştirir.⁵

Öğretmen görünüşü ve davranışları ile de öğrenci üzerinde etkili olur. Öğrenciler, onun konuşmasından yürüyüşüne, giyinişe kadar birçok davranışını örnek alıp aynısını yapmaya çalışma eğiliminde olurlar. Bu durum, öğretmenin her konuda, eğitimin amaçlarına uygun davranmasını gerektirir. Bireyleri istenen davranışlara götürmenin bir yolu da, bireylerin o davranışlarla sık sık yüz yüze gelmesini sağlamaktır.⁴⁰

Toplum, öğretmenlerden gün geçtikçe daha fazla şeyler beklemeye başlamıştır. Buna paralel olarak, öğretmenlerin hem yetiştirilmesi hem de sınıftaki etkinlikleri değişmiş ve çeşitlenmiştir. Değişimin önemli kurumlarından biri olan öğretmenlik kurumunda öğretmenlerin rolleri de günümüzde hiçbir zaman olmadığı kadar farklılaşmıştır. Eğitim sistemini toplumdan ve toplumsal gereksinimlerden bağımsız olarak düşünmek mümkün değildir. Bütün ülkeler değişen modern üretim tarzlarına ve metotlarına cevap verecek tarzda okul ve öğretim etkinliklerini düzenlemektedirler. Çağımızdaki ekonomik, sosyal ve teknolojik alandaki hızlı değişimler toplumsal ve eğitimsel kurumları da etkilemekte ve eğitim sistemleri de kendilerini yeniden oluşturma ihtiyacı karşısında bulmaktadırlar. Bunlar öğretmen yetiştirmeye yönelik çabaların uluslararası boyutta düzenlenmesi ve ele alınması olgusunu beraberinde getirmiştir.⁷

Tüm bunlar gösteriyor ki bugünün öğretmeni, öğretmenlik

davranışlarını kavramış, belli bir öğretme durumunu, belli hedef ve davranışlar doğrultusunda biçimlendirebilen, uygun öğretme yaklaşımını seçebilen, öğrenme ürünlerini hedef davranışlara göre gözden geçiren ve bu doğrultuda hedefleri ile öğrenme ve öğretme ortamını yeniden oluşturabilen, insan ilişkilerini başarı ile kurabilen, öğrencileri öğrenmeye güdeleyebilen, öğrenme kuramlarının bilincinde olan ve eğitim etkinliklerinde öğrenciyi merkez alan kişi niteliğindedir.⁴¹

Sonuç olarak iyi insan, iyi vatandaş ve üretken insanlar yetiştirme zorunluluğu söz konusudur. Bu da ancak iyi yetişmiş öğretmenlerle yapılabilecektir. Bu açıdan belki de tüm bu sıkıntılardan kurtulmanın başlangıcının iyi öğretmen yetiştirmekten geçeceğine inanılmaktadır.⁴²

2.7.2. Öğretmenlerin Beden Eğitimi ve Spora Karşı İlgileri

Öğretmenler boş zamanlarını, çoğunlukla (% 74,2) evde geçirmektedirler. Ayrıca, öğretmenlerin boş zamanlarını % 82,7 gibi yüksek bir oranda kapalı alanlarda ve % 17,2 gibi düşük bir oranda ise açık ve kırsal alanlarda değerlendirdikleri görülmektedir.²⁰

Yapılan bir çalışmada öğretmenlerin, önemli bir kısmının boş zamanlarını spor yapmanın dışında bir etkinlikte geçirdikleri görülürken yapılan sportif faaliyetler arasında ise en fazla tercih edilen etkinlik % 20,6'lık bir oranla yürüyüş olmaktadır. Bunu % 17,7 ile futbol % 11,4 ile yüzme, % 10 ile masa tenisi ve % 9,4 ile açık alanlarda koşular izlemektedir. En düşük katılımlar kayak, vücut geliştirme, buz pateni, dağcılık, atıcılık, kampçılık, kürek gibi branşlarda gerçekleşmiştir. Yelken, golf ve biniciliğe ise hiç katılım yoktur.²⁰

Katılımı yüksek olan yürüyüş, futbol, yüzme, masa tenisi, açık alanlarda koşular gibi etkinlikler, fazla bir masraf gerektirmeyen birçok yerde

yapılma imkânı olan ve toplumda yaygınlaşmış bir özellik taşımaktadır. Katılımı çok düşük veya hiç olmayan kayak, buz pateni, dağcılık, kampçılık, atıcılık, kürek, yelken, golf ve binicilik gibi etkinlikler ise, genellikle toplumda fazla tanınmayan, malzeme, araç-gereç bakımından çok masraflı olan ve her yerde yapılamayan bir nitelik taşımaktadırlar.

Boş zamanlarını spor yaparak geçiren öğretmenler, bu etkinliklerini en fazla açık alanlarda yani doğada yapmaktadırlar (% 35,6). Bu sonuç öğretmenlerin, boş zamanlarında tercih ettikleri spor branşları içerisinde, en fazla doğaya yönelik, açık alanlarda yaptıkları yürüyüş, açık alanlarda koşular, bisiklet, yüzme gibi sporlarla bir paralellik taşımaktadırlar. Öğretmenler, % 22,3'lük bir oranla da, spor etkinliklerini okulda gerçekleştirdiklerini belirtmektedirler.²⁰

2.8. Beden Eğitimi Öğretmenliği

Bir sosyal sistem olan okulun en önemli parçalarından biri öğretim elemanlarıdır. Hiç şüphesiz, öğretimle ilgili bütün faaliyetlerde öğretmenin niteliğinin büyük rolü vardır. Bilimde ve teknolojiye meydana gelen gelişmeler, yeni metotlar, araçlar ve araştırmalar, insan davranışını tam olarak çözümlemiş değildir. Bu itibarla eğitimin hala öğretmenin şahsi yeteneklerine bağlı bir sanat olma özelliği ön planda kabul edilmektedir.²¹

Beden Eğitimi Öğretmeni, çalıştığı eğitim kurumunda, öğrencilere beden eğitimi ile ilgili eğitim veren kişidir.

Görevleri: Beden eğitimi konusu ile ilgili hangi bilgi, beceri, tutum ve davranışların hangi yaş düzeylerindeki öğrenci gruplarına hangi yöntemlerle kazandırılacağı M.E.B. tarafından onaylanan öğretim programları ile ilgili mevzuatta belirtilmiştir.

Beden eğitimi öğretmeni bu program çerçevesinde; eğitim vereceği grubun düzeyine uygun bir çalışma planı hazırlar ve uygular. Öğrencilerin başarılarını değerlendirir. Başarı düzeyini artırıcı önlemler alır. Eğitici kol çalışmalarında görev alarak öğrencilerin yeteneklerini geliştirici etkinlikler düzenler. Öğrencilerin gelişimlerini izler. Sorunlarının çözümüne yardımcı olur. Alanı ile ilgili gelişmeleri izler. Bunların öğretim programlarına yansıtılması için ilgililere önerilerde bulunulur. Nöbetçi olduğu gün okulun düzenini, disiplinini sağlamak üzere görev yapar. Sınıf öğretmeni olarak öğrencilerin alan ders seçmelerine yardımcı olur ve yönetimle ilişkilerini sağlamaya çalışır.

Mesleğin Gerektirdiği Özellikler: Beden eğitimi öğretmeni olmak isteyenlerin, üst düzeyde akademik yeteneğe sahip, spor yeteneği olan, el, göz ve ayaklarını eş güdümlü kullanabilen, bedence sağlam ve güçlü, spora karşı ilgili ve bu alanda başarılı; düşüncelerini başkalarına açık bir şekilde aktarabilen; iyi bir öğrenme ortamı sağlayabilen; dikkatli, işine özen gösteren, öğrencilerin duygu ve düşüncelerini anlayabilen; kendini geliştirmeye istekli, coşkulu, yaratıcı kimseler olmaları gerekir.

Çalışma Alanları ve İş Bulma Olanakları: Beden eğitimi öğretmeni, genellikle spor salonunda, bazen okulun bahçesinde veya sınıfta görev yapar ve görevini genellikle ayakta yürütür. Çalışma ortamı mevsime göre açık, kapalı veya oldukça gürültülüdür.

Beden eğitimi öğretmenleri Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda beden eğitimi öğretmeni olarak çalışabilirler.

Beden eğitimi dersi dışında, Spor Faaliyetleri ve Milli Oyunlar, Spor İlk Yardımı, Sağlık Bilgisi Halk Oyunları, Spor Yönetimi ve Organizasyon, Spor Psikolojisi, Trafik gibi derslere girerler.

Beden eğitimi öğretmenleri, çeşitli spor merkezlerinde, aerobik salonlarında, fitness salonlarında vb. çalışabilirler.

Meslek Eğitiminin Verildiği Yerler: Mesleğin eğitimi; üniversitelerin Beden Eğitim ve Spor Öğretmenliği bölümünde verilmektedir. Söz konusu bölüme girebilmek için Öğrenci Seçme Sınavı'nda yeterli puan almak ve özel yetenek sınavını kazanmak gerekmektedir. Ayrıca, Spor Bilimleri ve Teknolojileri Yüksek Okulu (Lisans) ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulunu bitirenlerden "Ortaöğretim Alan Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans Programı"nı veya "Pedagojik Formasyon Programı"nı başarı ile tamamlayanlar öğretmenlik yapabilirler.

Meslekte İlerleme: MEB'ında görev yapan beden eğitimi öğretmenleri lisansüstü eğitim yaparak akademik kariyer edinebilirler. Ayrıca antrenörlük, monitörlük, masörlük ve kondisyonerlik yapabilir, turizm sektöründe animatör olarak çalışabilirler.³⁴

Ülkemizde spor bilimleri, sadece bir avuç idealist öğretmenin, spor adamlarının veya bazı bilim adamlarının üzerinde durduğu bir konu olarak göze çarpmaktadır. Bireyin okul içinde veya dışında veya okuldan mezun olduktan sonra bir ömür spor yapabilmesi için spor veya beden eğitiminin okullardaki amacı, bireye spor yapma becerisi ve bilgisini kazandırmaya dayalıdır. Ancak çeşitli fizyolojik ve psikolojik, sosyal yapıya sahip olan insanlara bu işi yaptırmayı öğretmek çok ciddi bir uğraştır. Dolayısıyla Beden Eğitimi Öğretmeni, bu işi iyi bilmeli ve en iyi şekilde uygulayabilmelidir.⁴³

Beden Eğitimi Öğretmeni'nde bulunması gereken nitelikler de aslında genel anlamda ifade edilen öğretmen nitelikleri ile büyük oranda örtüşür. Ancak konu alanının özelliklerinden dolayı bazı farklılıklar bulunabilir.

Bu nedenle Beden Eğitimi Öğretmeni nitelikleri ile ilgili yapılan çalışmaların ayrıca incelenmesi gereklidir. Lumkin, Beden Eğitimi Öğretmeni'nin niteliklerini şöyle sıralamıştır; konu alanı bilgisine sahip olma, sporun bilimsel ve felsefi temellerini bilme, hareket analizi yapabilme, organizasyon becerisine sahip olma, iletişim becerisine sahip olma, karşılıklı ilişki ve saygıyı benimseme, mesleki dürüstlük ve etik davranışlara sahip olma motivasyon yeteneği ve sağlıklı yaşam biçimine sahip olmayı saymaktadır.⁴⁴

Beden eğitimi, genel eğitimin ayrılmaz bir parçası olarak çocuğun tüm kişiliğinin eğitiminde etkili bir rol oynar. Bu nedenle okullarda beden eğitimi derslerinin istenilen amaçlarına ulaşmasını sağlayacak nitelikli öğretmen ihtiyacının karşılanması ve eğitim-öğretim ortamlarının sağlanması çok önemlidir.

Okullarda beden eğitimi derslerinin uygulamalı boyutunun olması, ders yapılacak ortamın saha, salon, okul bahçesi gibi bilinen sınıf ortamından farklılık arz etmesi, ders için gerekli malzemenin; top, file, minder, kasa vb. diğer derslerden çok farklı malzemeler olması sebeplerinden dolayı farklı bir çalışma ortamı gerektirmektedir.

Beden eğitimi öğretmenin ders içi ve ders dışı öğretim faaliyetleri diğer derslerden farklı olarak, ders süresince öğretmen - öğrenci iletişimi çok yoğun gerçekleşmektedir. Beden eğitimi öğretmenleri ders süresince, fiziksel olarak diğer öğretmenlere göre daha çok yorulmaktadırlar. Okullarda aldıkları görev ve sorumluluklar; okul takımı çalıştırma, tören ve kutlamalarla ilgili organizasyon gibi aktiviteler yönünden de farklılıklar söz konusudur.

Beden eğitimi öğretmenin öğrenci gözündeki konumu da diğer öğretmenlere göre farklıdır. Araştırmalar özellikle beden eğitimi öğretmenin

sağlıkla ilgili alışkanlıklar yönünden öğrenciler tarafından örnek alındığını göstermektedir. "Beden eğitimi öğretmenin nitelikleri ne olmalıdır?" sorusuna en önce verilen cevaplardan birisi "Sağlıklı yaşam tarzına sahip olmak." olarak belirlenmiştir. Bu nedenle beden eğitimi öğretmeni, öğrencilerin ve toplumun gözünde sağlıklı model oluşturmalıdır.⁸

Görüldüğü gibi beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin eğitim kurumlarındaki yeri ve öneminin özel bir konumu vardır. Öncelikle belirtmek isterim ki her beden eğitimi öğretmenin spor geçmişi, spor birikimi ve okulunda spor öğretmenliği konumu vardır. Yeri ve önemini kısaca ifade edersek:

Öğrencinin, toplumun, öğretmenlerin gözünde farklıdır. Şekliyle, davranışlarıyla ilgi odağıdır. Aynı zamanda doğal liderdir, istedik yapısal özellikleri ve sosyal davranışları düzenleyen, geliştiren, hareketliliğin temsilden olarak farklı bir yeri vardır. Beden eğitimi dersinin konumu gereği derslerde, törenlerde, özel günlerde öğrencileri, öğretmenleri yöneten, yönlendiren okul dışı spor organizasyonlarındaki etkinlikleri ile örnek alınan doğal liderdir.

Eğitim bütünlüğü içinde teorik ve uygulamalı birikimlerini aktaran, daha önce de belirttiğimiz beden eğitimi ve spor değerlerini kazandıran, bu doğrultuda öğrencilerin yeteneklerini oluşturan, geliştiren eğitimci, öğreticidir. Beden eğitimi ile ve spor ile ilgili beklentileri olan öğrencilerce, yöneticilerce, gençlerce, takım yöneticilerince ilk anda bir umut kaynağı ve kurtarıcıdır.

Değişik kişilerin, değişik sosyal grupların değer yargılarına, düşünce açılarına göre beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin yeri ve önemi değişebilmektedir.

Aslında, toplumsal olarak, yapısal ve sosyal farklılıkları dengeleyen uyum sağlama görev ve sorumluluğunu üstlenen kişidir.⁴⁵

2.8.1. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görev ve Sorumlulukları

Bulunduğu eğitim kuruluşlarının farklılıklarına, özel ortamlarına, içinde bulunduğu yörenin, bölgenin doğal özelliklerine, sosyal gelişmişliklerine göre beden eğitimi öğretmenlerinin görev ve sorumlulukları çok değişmektedir. Bu görev ve sorumluluklar ilk, orta ve yüksek eğitim kuruluşlarındaki özel ortamlara göre de değişmektedir. Genel olarak bu sorumlulukları sıralayacak olursak:

- Ders yoğunlukları fazladır (zaman, sorumluluk vb.),
- Okullarda disiplin sorunlarının yükünü ve sorumluluğunu taşır,
- Spor kolunun tesis, malzeme sorumluluğu vardır,
- Spor kolunun yanında bürokratik çalışmaları da vardır,
- Özellikle sporcu öğrencilerin sorunlarıyla (Ders, sağlık, veli, vs.) ilgilenir,
- Okul içi, okul dışı sportif etkinliklerde organizatör, hakem ve sorumlu kişidir,
- Özel gün ve törenlerin pek çok aşamasında görevleri vardır,
- Ders dışı çalışmalarla okullar arası spor organizasyonlarına hazırlık ve katılım çalışmaları vardır.

Görülüyor ki beden eğitimi öğretmenlerine gerek eğitim - öğretim, gerek idari çalışma, gerek dolaylı hizmet olarak ağır bir görev ve sorumluluk verilmiştir.⁴⁵

2.9. Türkiye’de Beden Eğitimi Bölümlerinin Geçirdiği Kurumsal Süreçler

Türkiye’de beden eğitimi öğretmenlerine hizmet öncesi eğitim veren kurumların ilk kuruluş çabaları Cumhuriyet öncesine rastlamaktadır.

Özellikle beden eğitimi dersi ilk defa 1864 yılında harbiye ve askeri idadilerde, 1884 yılından itibaren Bahriye Mektebinde, 1914 yılında medrese ve rüştiyelerde okutulmaya başlanmıştır. Yine bu yıllarda beden eğitimi çalışmalarıyla birlikte beden eğitimi öğretmeni yetiştirme zarureti de ortaya çıkmıştır.

Bu amaçla ilk çabalar Selim Sırrı Tarcan tarafından başlatılmıştır. Tarcan ilk defa Eylül 1908 yılında İstanbul’da özel “Terbiye-i Bedeniye Mektebini” açmıştır. Ancak kendisinin yönetim tarafından ve bazı nedenlerle İsveç’e gönderilmesiyle okulu Nisan 1909’da kapatılmak zorunda kalmıştır.

Bundan başka yine 1914 yılında "Darülmuallin-i Aliye" bünyesi içinde beden eğitimi öğretmeni yetiştirecek bir yıllık şubenin açılması planlanmış, bu amaçla Süleymaniye civarında bir de bina yaptırıldığı halde 1.Dünya Savaşı nedeniyle okul açılamamıştır. Cumhuriyet döneminde ise Tevhid-i Tedrisat’tan önce Milli Hükümet tarafından toplanması sağlanan Birinci Heyet-i İlmiye, bir "Terbiye-i Bedeniye Muallim Mektebi" açılmasını kararlaştırmıştır, ancak bütün çabalara rağmen bu karar gerçekleştirilememiştir.

1926 yılında, yine Selim Sırrı Tarcan'ın çabalarıyla İstanbul Çapa'da beden eğitimi öğretmenleri yetiştiren ilk ciddi öğretim faaliyeti başlatılmıştır. Faaliyet, dokuz ay süreyle ve her ilden yetenekli birer ilkokul öğretmeni ve ordudan bazı subayların iştirakiyle devam ettirilmiştir. Mezun öğrencilerden başarılı olanlar ayrıca bir imtihana tabi tutularak yurt dışına ihtisas eğitimine yollanmışlardır. Bu faaliyet, bazı kaynaklara göre kurs, bazılarına göre ise de okul olarak değerlendirilmiştir. Kurs veya okul olarak nitelendirilen bu faaliyetlerden mezun olan öğretmenler, Türkiye'de beden eğitimi öğretmenlerinin yetiştirilmesinde ilk temelleri atan insanlar olarak bilinmektedir.⁴⁶

1926 yılında Konya'da "Orta Muallim Mektebi" yalnız edebiyat bölümü olarak açıldı. Okul, 1927–1928 öğretim yılında Ankara'ya nakledildi ve pedagoji bölümü ilave edildi Bir yıl sonra birkaç bölüm daha eklenerek okulun ismi "Gazi Orta Mektebi ve Terbiye Enstitüsü" olarak değiştirildi. 5 Temmuz 1932 tarih ve 105 sayılı Talim Terbiye Kurulu Kararı ve Milli Eğitim Bakanlığının onayı ile "Beden Terbiyesi" bölümü açıldı. Bölüm 1933 yılının Şubatın'da öğretime başladı ve ilk mezunlarını 1935 yılında verdi. 1936–1937 öğretim yılında bölüm iki yıla indirilmiş ve kız öğrenciler de alınmaya başlanmıştır.

1940–1941 öğretim yılından itibaren, eğitim öğretim süresi üç yıla çıkarılıp, öğretim programı yeniden düzenlenmiştir. 1945–1946 öğretim yılında bölüm, yeniden iki yıla indirilmiş ve bir yıl aradan sonra yeniden üç yıla çıkarılmıştır.

1974–1975 öğretim yılında Ankara 19 Mayıs Gençlik ve Spor Akademisi, 1975 yılında İstanbul Anadolu Hisarı Manisa Spor Akademileri kurulmuştur. 1978–1979 öğretim yılından itibaren eğitim enstitüleri dört yıla çıkarılmıştır.

2547 sayılı YÖK Kanunu'yla spor akademileri ile beden eğitimi ve spor bölümleri birleştirilerek üniversitelerin eğitim fakültelerine bağlı "Beden Eğitimi ve Spor Bölümleri" olarak teşekkül ettirilmiştir.

6 Kasım 1982'de yayınlanan 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu ile yüksek öğretimde yeni ve kapsamlı bir düzenlemeye gidilmiştir. 20 Temmuz 1982 tarih ve 41 sayılı YÖK teşkilatı hakkında kanun hükmünde kararname ile tüm yüksek öğretim kurumları yeniden teşkilatlanmaya tabi tutulmuştur. Böylece yeni üniversiteler, enstitüler ve fakülteler kurulmuştur veya bazılarının adları değiştirilmiştir.⁴⁷

Kurulan bu beden eğitimi ve spor bölümlerinin ve yüksekokulların genel olarak amacı, 2547 sayılı YÖK kanununun 4.maddesindeki amaçlara ve 5. maddesinde belirlenen ana ilkelere dayalı olarak eğitim kurumlarına (ilk, orta, lise ve üniversiteler için) beden eğitimi öğretmeni ve bütün kamu ve özel kuruluşlara her türlü spor elemanı yetiştirmek olarak belirtilmiştir.

Bu eğitimi başarıyla tamamlayan öğrencilere lisans diploması verilir. Böylece öğrenci, hem öğretmelik hem de uzmanlık dalında antrenörlük formasyonu kazanmış olur.¹⁴

Halen ülkemizde mesleki olarak beden eğitimi ve spor tahsili yapanlar belli bir statü sahibi değildir. Sadece beden eğitimi ve spor tahsili yapanlardan Milli Eğitim Bakanlığında öğretmen olarak görev yapanlar Beden Eğitimi Öğretmeni olarak tanımlanmaktadır.

İlk kurulduğu yıllarda eğitim enstitüleri bünyesinde bulunan beden eğitimi bölümleri sadece Milli Eğitim Bakanlığına öğretmen yetiştiren kurumlar olmaktan öteye gidememiştir.

1974 yılında kurulan spor akademileri ise beden eğitimi bölümlerinden farklı bir müfredat uygulamış ve beden eğitiminde spor ağırlıklı eğitim verilmiştir. Ayrıca bu okullarda okuyan öğrenciler bir dalda ihtisaslaşarak antrenörlük formasyonu kazanmışlardır.²²

Türkiye'deki sistemli ve programlı spor faaliyetlerinin başlangıcını Osmanlı dönemine kadar götürmek mümkündür. Zaten Osmanlı yönetiminden, Türkiye'ye kalan mirastan "Beden Eğitimi ve Spor" meselelerini tam olarak ayırmak da oldukça güçtür. Bu alanda Osmanlının son dönemlerinde spordaki geç kalmışlığa aradıkları çareler arasında batılılaşma hareketlerine bağlı olarak askeri okullar Galatasaray Lisesinin öğretim programına beden eğitimi dersinin girmesi ve İzmir okullarının bazılarındaki uygulamalar gösterilebilir.⁴⁸

Bunun devamı olarak, ilk defa hükümet programında bahsi geçen "Terbiye-i Bedeniyye Darülmuallimini" yani beden eğitimi öğretmeni yetiştiren okul açma fikri yine Osmanlı döneminin son dönemlerinde gündeme gelmiş; ancak, bu fikir Cumhuriyet döneminde uygulamaya konulabilmiştir. Cumhuriyetin ilanından sonra, beden eğitimi öğretmeni yetiştirecek okul kuruluncaya kadar kurslarla da olsa beden eğitimi öğretmeni yetiştirme konusuna öncelik verilmiş, bu maksatla 1926 yılında işe kurs şeklinde başlanmıştır.⁴⁷

1926 yılında dönemin Maarif Bakanlığı onayı ile Beden Eğitimi Müfettişi olan Selim Sırrı Tarcan tarafından İstanbul Çapa'da "Beden Eğitimi Öğretmenliği Kursları" düzenlenmiştir. Çapa Kız Öğretmen Okulunda dokuz aylık bir süre ile dört dönem devam eden bu kurslarda; o dönemlerde yeterli kursiyer bulunmadığı için öncelikle ilkokul öğretmenleri ve lise mezunları arasından özel yetenek sınavlarına göre öğrenciler seçilerek yetiştirilmek üzere bu kurslara öğrenciler seçilmiştir. Bu kurslarda Beden Eğitimi ve

Nazariyeyi ve Tatbikat-ı Oyun, ayrıca jimnastik ve masaj dersleri okutulmuştur.⁴⁹

1993 yılında Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü, Beden Terbiyesi şubesi bu çalışmaları izlemiştir. Bu enstitünün faaliyetleri ile Cumhuriyet döneminden, 1979 yılına kadar uzmanlık eğitimi verilmeden beden eğitimi öğretmeni yetiştirilmiştir. Diğer yandan 1974 yılına gelindiğinde, beden eğitimi ve spor antrenörü, monitörü eğitimcisi ile spor yöneticisi ve araştırmacı ihtiyacını karşılamak için “Gençlik ve Spor Akademileri” açılmıştır.⁴⁷ Bu çalışmaları beden eğitimi ve spor yüksekokulları açılması ve enstitülerin yüksek öğretmen okullarına dönüşmesi izlemiştir. 20 Temmuz 1982 tarihinde “Gençlik ve Spor Akademileri” ile “Yüksek Öğretmen Okullarının” beden eğitimi bölümleri kaldırılarak yeni oluşturulan üniversitelerin fakültelerine bağlı beden eğitimi ve spor bölümleri kurulmuştur. Bu bölümlerden bazılarının 1992’de Beden Eğitimi ve Spor Okullarına dönüştürülen bu okulların bünyesinde yer alan “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği” bölümleri ile halen uygulamanın dışında kalan fakültelerdeki “Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerinde” beden eğitimi öğretmeni yetiştirilmeye devam edilmektedir.⁴⁹

Bugüne kadar, Türkiye’de yalnız ilköğretim, lise ve dengi okullarında zorunlu ders olarak programlarda yer alan beden eğitimi dersi 1981 yılında çıkarılan Yüksek Öğretim Kanunu (madde 5 ve 67) ile yüksek öğretimin eğitim fakültelerinin sınıf öğretmenliği bölümlerinde de zorunlu seçmeli ders olarak belirlenmiş olup, 1983–1984 yılından itibaren uygulanmaya başlanmıştır.⁵⁰ Bu uygulama, halen devam etmekte olup üniversite gençliğinin eğitiminde çok önemli bir rol üstlenmektedir.

2.10. Türkiye'de Beden Eğitimi ve Spora Genel Bir Bakış ile Okullarda Beden Eğitimi ve Sporun Mevcut Durumu

2.10.1. Beden Eğitimi ve Sporun Doğuşu ve Tarihi Gelişimi

Beden eğitimi ve sporun doğuşuna kesin bir tarih koymak mümkün değildir. En güçlü olmak kavramı, çağlar boyunca insanları karşı karşıya getirmiş ve bu mücadele çeşitli biçimlerde ortaya konmuştur. Spor dallarına ilkel de olsa tarihin ilk zamanlarında rastlamak mümkündür.⁵¹

İnsanlığın hiçbir dönemi beden eğitimi ve sporsuz kalmamıştır. En ilkel kavimler dahi vücutlarını çalıştırmışlar ve beden kültürünü zorunlu olarak benimsemişlerdir. Bir av hayvanına yetişebilmek ya da kendinden daha güçlü bir hayvandan kaçabilmek için çabuk, çevik ve dayanıklı olmak gerekir. Bu mücadeleler de zaman zaman uzun süren bir dayanıklılık ya da kısa sürede var gücün harcanmasıyla olabilir. Arazi yapısının engebeli oluşu yüksek kayalara, ağaçlara tırmanma, asılma, atlama ve sıçrama gibi beden ile ilgili türlü hareketler gerektirebilir. İnsanoğlu bütün bu zorluklarla günlük yaşantısı içinde sık sık karşılaşmış, bu nedenle yaşam kaygısından doğan bu doğal hareketlere antrenman düşüncesiyle yeni hareketler eklenmiştir. İlkel insan hayvanlarla ve kendi cinsinden olanlarla yakından mücadele etmek zorunda kalınca, kendi vücut ağırlığı ile kas gücünden yararlanmak türünü yani “Güreşi” yaratmıştır. İnsanın silahsız yakın mücadelelerde doğal savunma aracı olan elleri ve kolları etkili bir biçimde kullanabilmeyi, el ile yumruk yapıp itmeyi ve vurmaya öğrenmesi bugünkü "Boks" sporunun temeli olarak değerlendirilmektedir.²³

Görülüyor ki insanlar yiyecek, giyecek bulmak için avlanmışlar, koşmuşlar, tırmanmışlar ve doğayla mücadele etmişlerdir. Bunun için de bedenlerini geliştirmiş ve eğitmişlerdir. Ancak beden eğitimi ve spor

aktiviteleriyle yalnızca fiziksel gelişim değil, zihinsel ve sosyal gelişim de sağlanmaktadır. Bu etkileriyle beden eğitimi ve sporun bu özelliği başka hiçbir alanda bulunmamaktadır. Ancak beden eğitimi ve spor, gelişim süresi içinde zaman zaman savaşa hazırlık amacıyla da yapılmıştır.⁷

İnsanoğlu sevgi, öfke, neşe, tasa, üstün ve görünmez doğal kuvvetlerden korku ve bunlara karşı saygı ve şükran duygularıyla dolu olduğu zaman bu iç dünyasını bazı hareketlerle açığa vurmuştur. Günümüzde adına "Dans" denilen hareketler tarih boyu tüm ilkel topluluklar tarafından sevilmiş, erkek ve kadınlar tarafından zevkle uygulanmıştır.

Beden kültürü ile ilgili çalışmaların tarih çağlarına rastlayan ilk izlerini hemen hemen tüm uygarlıkların beşiği sayılabilecek olan Asya'nın orta ve ön Asya adı verilen bölümlerinde bulmak mümkündür. Ancak bu uygarlıklarda beden eğitimi ile ilgili çalışmaların amacı günümüzdeki amaçtan farklılık gösterir. Zira o çağlarda uygarlık olarak var olmak ve egemenlik kurmanın yolunun özellikle fiziki olarak güçlü ve cesur olmaya bağlı olması düşüncesinden hareketle tüm çalışmalar bu amaca uygun olarak yapılmakta idi.

Eski çağlarda beden kültürü ve spor alıştırma, hayatta kalma ve yaşamını devam ettirebilme, çevre ve arazi yapısına uyma, sağlıklı kalma isteği, eğlenmek ve hoş zaman geçirebilme isteği dinsel törenler, zafer ve düşünlerde eğlence ve rekabeti sağlama gibi faaliyetler ile izah edilebilir.

Günümüzde beden eğitimi çalışmalarının büyük bir bölümü spora dönük amaçlara hizmet etmektedir. Bugünkü anlamıyla spor ancak 19. yy. başlarında başlamış ve modern olimpiyatların düzenlenmesiyle spora olan istek artmıştır.²³

Günümüzdeki modern beden eğitimi ve spor anlayışı ise, zihinsel ve sosyal gelişim özelliklerini kazandırmaya ve insanların yaşam kalitelerini arttırmaya yöneliktir. Bu bağlamda günümüzde beden eğitimi ve spor aktiviteleri; sağlık, boş zamanları değerlendirme, performans, kendine güven, kişiler arası ilişkiler ve aktif yaşam tarzı alışkanlıklarının kazandırılması amaçlı yapılmaktadır. Beden eğitimi ve sporun ayrıca toplumsal bir yönü de vardır ki eğitimciler, bir ülkede düzenli spor yapan nüfusun çoğalmasını o ülkenin uygar olma durumunun bir göstergesi olarak kabul etmektedir.⁷

2.11. Türklerde Beden Eğitimi ve Spor Kültürü

Türklerde spor anlayışı ve uygulamalarının nerede ve nasıl başladığını ortaya koyan belgeler sınırlı olmakla birlikte, Türkler yaşam kavgalarını, varoluş ve egemen oluşlarını, her zaman beden kültürlerine dayandırmışlardır. Türkler oluşturdukları toplumları bu anlamda her zaman eğitmeyi amaçlamış, beden kültürünü daima ön planda tutmuşlardır. Güçlü olan yaşar ilkesinin egemen olduğu tarih akışı içerisinde, her dönem güçlü ve diri olmak onlar için çok önemli bir yer tutmakta ve dolayısıyla bunun sonucunda, hüznün ve sevinç günleri törenlerinde, her türlü bir araya gelişte düzenlenen fiziksel aktiviteye dayanan etkinliklerde bedensel faaliyetlerin ve sporun olduğu görülmektedir.⁵²

M.Ö. 5000'li yıllara kadar dayanan yazılı belgelerden ve duvar resimlerinden gerek Orta Asya'da, Türklerin ve Çinlilerin gerekse eski Mısır, Roma ve Yunanlıların önceleri kendilerini vahşi hayvanlardan korumak ve onları avlamak amacıyla beden hareketleri yaptıklarını tespit edilmektedir. Yine aynı dönemlerde ortak dini şenlik ve kutlamalarda çeşitli bedensel gösterilerin, yarışmaların yapıldığı anlaşılmaktadır. Avlanmak amacıyla yapılan okçuluk ve ata binme ise Orta Asya Türklerinde en önemli beden

eğitimi faaliyetleri olmuştur. Eski Yunan sitelerinde, siteler arası savaşları önlemede spor yarışmalarının en etkin araç olarak kullanıldığı bir gerçektir.⁵³

Türkler Orta Asya'da yaşadıkları çağlarda da, aletli ya da aletsiz olarak, savaşa hazırlayıcı idmanlara büyük önem vermişler ve av, güreş, okçuluk, binicilik, koşular, ağırlık kaldırma, cirit vb. gibi sporlar, Türklerin hep bu amaçla yapmış oldukları faaliyetler olmuştur. Eski Türkler, gelenek göreneklerine de karışan bu eğitim çeşitlerini, gittikleri yerlere götürmekten de geri kalmamışlardır.³

Görülüyor ki bedensel etkinlikler ve spor Türkler için yeni bir uğraşı değildir. Sümerler ve Etiler'den kalan kalıntılarda spor kavramından çokça izler bulmak da mümkündür. Hun, Uygur, Göktürk, Selçuklular, Osmanlı İmparatorluğu devirlerinde olmak üzere altı bin yıllık bir dönem geçiren Türk sporu büyük bir kültüre sahiptir.⁵¹

Tüm bunlara rağmen dünya spor tarihinin Yunan sporları ile başladığı görüşü yaygın olarak benimsenmektedir. Ancak özellikle son yirmi yıldır Avrupalı arkeologlar ve tarih bilimcilerin yaptıkları incelemeler sonucu, Türklerin düzenli spor olaylarına daha önceki zamanlarda başladıkları artık kesinlik kazanmıştır. Türk denilince akla yiğitlik, askerlik, cengâverlik ve fetih gelmekte idi. Aradaki en büyük farklardan birisi de Yunanlılar ve Romalılarda beden kültürü ve spor alıştırımlarının çok sayıda izleyicinin arena ve benzeri yerlerde profesyonel gladyatörlerin seyrettiği estetik, zevk, yarışma ve dürüst mücadele alanları değil adeta vahşetin sergilendiği alanlar olmasının yanında, Türklerin spor anlayışında ise, insancıl duygular ağır basmakta idi. Ölümmler ancak kaza sonucu ortaya çıkardı. Rakibi küçük düşürmek ve ezmek değil yeteneklerini sergilemek ön plandaydı. Spor ruhu anlayışı ile tam bir sportmendiler.²³

2.12. Okullarımızda Beden Eğitimi ve Spor

Bir toplumu oluşturan bireylerin sağlıklı, atılgan, becerikli üretken olmaları, dengeli bir kişilik geliştirmeleri, kısaca beden, zihin, duygu sosyal yeteneklerin milli amaçlar doğrultusunda geliştirilmesi ve yönlendirilmesinde en etkin araç beden eğitimi ve spor faaliyetleridir.

Gelişen teknolojinin, hızlı kentleşmenin ve diğer hayat şartlarının bireylere çektirdiği bunalım ve baskıları azaltmak, bunların insan üzerindeki olumsuz etkilerini hafifletmek, dolayısıyla sağlıklı bir toplum yaratmak için beden eğitimi ve spor faaliyetlerini insan hayatında vazgeçilmez bir alışkanlık haline getirmek gerekmektedir. Bu alışkanlığın verileceği en uygun yaş grubunu da ilk ve orta öğretim kurumlarındaki öğrenciler oluşturmaktadır. Beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin genel eğitim ve öğretimdeki yeri ve önemi ülkemizde anlaşılmış ve kabul edilmiş olup Anayasamızın 59. Maddesi'nde "Devlet her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirler alır. Sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder. Devlet başarılı sporcuyu korur." şeklinde ifadesini bulmuştur. Öğretim kurumlarımız okullarda beden eğitimi ve spor faaliyetlerini eğitim ve öğretimin etkin bir aracı olarak yaygınlaştırırken bu faaliyetler ülkemizin dünya genelinde spor yarışmalarında başarılı olması için de önemli bir kaynağı oluşturacaktır. Sporda dev atılımlar yapan ülkeler ile aramızdaki farkı kapatmak için konuya bilinçli sistemli bir şekilde yaklaşmak gerekmektedir. Sporun piramidinin tabanı da tamamen okullarımızın bünyesi içerisinde. Temel spor bilgilerinin verilmesi, üstün yetenekli sporcuların tespit edilmesi bu kurumlarda gerçekleşecektir. Bu da okullarımızda uygun bir spor ortamının olması ile mümkün olacaktır.⁵⁴

Günümüz Türkiye'sinde okul içi programlarının geliştirilmesi için pek çok çalışmalar yapılmakta olup haftalık program içerisinde iki saatlik bir ders olarak ele alınan beden eğitiminin amaca ulaşmada ne kadar yetersiz

kaldığı görülmektedir. Bu hem fiziksel hem de zihinsel gelişim noktaları açısından geçerlidir. Bu konuda eski eğitimcilerimizden ve Atatürk Türkiye'sinin beden eğitimi öğretmenlerinden "Zehra Cemal"ın 1935 senesindeki şu tespiti, ne kadar ilginç ve gerçekçidir. Cemal, yayınlanan bir yazısında konuya şöyle yaklaşmaktadır: "Okullarımızdaki beden eğitimi derslerinden amaç, öğrencilere anlayış ve ölçülü bir disiplin altında bedensel dayanıklılık ve becerilerini geliştirme olanağı sunmak, bazı oyunlar yoluyla birlikte çalıştırmaya özendirmek ve sosyalleştirmelerine zemin hazırlamaktır. Ancak haftada iki kez yapılan beden eğitimi dersleri ile bunu sağlamak mümkün değildir." ⁵⁵

Ülkemizde bilindiği gibi sekiz yıllık ilköğretim zorunludur. Bu zorunluluk içerisinde okullarımızda mevcut müfredat programında iki saatle sınırlı olan beden eğitimi dersi diğer kültür dersleriyle mukayese edildiğinde çok az bir yer tutmaktadır. Haftada birkaç saatlik beden eğitimi dersiyle öğrenciye bir şey verilemeyeceği malumdur. İlköğretime başlama yaşı ile spora bağlanma çağı aynı olduğuna göre spor öncelikle ilkokullarımızda yaygınlaştırılmalıdır. Ders saati sayısı çoğaltılarak öğrenci sportif aktiviteye sokulmalıdır. Çocuğa periyodik olarak uygulanacak antrenman programı ders dışı zamanlarda da devam ettirilmeli, kendi yaşlılarıyla yarışırılmalı ve bu yolla sportif verimliliğin temeli atılmalıdır. İlköğretimde öğrenciye birtakım testler özellikle antropometri tekniği uygulanarak yatkın olduğu belirlenmeli ve öğrenci bu branşta ciddi eğitime tabi tutulmalıdır Uygulanan testler sonucu ortaya çıkan bilgiler kartekslere işlenmelidir. Yukarıda belirtilen uygulamaların yapılabilmesi için bazı şartlara uygun ortamın olması gerekmektedir. Bu uygun ortamda öğrenciyi kim antrene edecektir? Malzeme temini nasıl sağlanacaktır? Tesis, araç - gereç problemleri nasıl çözülecektir? İlköğretimlerde beden eğitimi derslerinin büyük çoğunluğu temel sportif eğitimden yoksun öğretmenlerce işlendiği göz önüne alınırsa müfredattaki

konular ilgili yaş grubuna uygun olsa bile genel ifadeler kullanılması ve belirli bir planlamadan yoksun olması nedeni ile doğru biçimde uygulanamayacağı açıktır. Diğer yandan genelde beden eğitimi dersleri Türkçe, matematik vb. derslerin eksik kalan konularının tamamlanmasına fırsat sağlayan boş zaman olarak algılanıp değerlendirilmektedir. Öncelikle ilköğretim okullarındaki beden eğitimi ve spor etkinliklerinin amacına ulaşabilmesi için yeterli sayıda ve nitelikte spor tesisi ile mesleki alanda bilgiyle donatılmış öğretici ve bunları kapsayan ülke gerçeklerine dayalı organizasyona ihtiyaç duyulmaktadır.⁵⁴

Günümüz spor dünyasında, başta jimnastik, yüzme, güreş, tenis ve diğer ferdi ve takım sporları olmak üzere şampiyonların genç yaşlardan çıktığı gözlenmektedir. Çocuk açısından spor, fiziksel gelişimin yanı sıra sosyal açıdan da önemlidir. Spor yardımı ile çocuğun çevresini tanıması, iletişim kurabilmesi çok daha kolay gerçekleşmektedir. Bu alanlardaki olumlu gelişmeler çocuğun duygusal olarak da daha iyi gelişmesine yardımcı olabilmektedir. Çocukların uygun oldukları yaşlarda çalışmaları gerekmektedir.⁵⁶

Ayrıca beden eğitimi ve spor faaliyetlerine okullarında sivrilen, seçkin, üst düzeyde, yetenekli, başarılı öğrencilerin katıldığını, bunun da planlı bir çalışmanın sonucu olduğunu unutmamak gerekir.⁴⁵

Eğitim kurumlarında beden eğitimi ve sporun amacı; öğrenci gençliğinin beden, fikir ve ruh sağlığını koruyarak onların çalışkan ve kendine güvenen çabuk karar verebilen, dürüst, kontrollü ve disiplinli insanlar olarak yetişmelerine yardımcı olmak, cesaret ve mücadele güçlerini geliştirmek ve aynı zamanda sağlıklı yaşam bilgilerini edinmelerini sağlamak ve spor alanında kazanılan iyi alışkanlıklar sayesinde vatan ve millet sevgisinin ve milli birlik ve beraberlik duygularının geliştirilmesini sağlamaktır.⁵⁷

Beden eğitimi dersleri aynı zamanda kuvvet, sürat, çeviklik, denge, koordinasyon, esneklik, iyi postür ve vücut mekanizması ve organik randıman konularının hepsini kapsayabilmelidir. Fiziki faaliyet ve egzersizler, vücudun bütün parça ve sistemlerine tesir etmeli ve bunun yanında bu dersler, dengeli, fiziki, sosyal ve entelektüel gelişmeye hizmet edecek geniş faaliyetleri de içine almalıdır.⁵⁸

Okul çevresinin de beden eğitimi ve spora yönelmeye etkisi söz konusu olur, bu etkide okul ortamındaki beden eğitimi derslerinin başarı ile uygulanmasının da rolü büyüktür. Öte yandan boş geçen beden eğitimi dersleri veya bir beden eğitimi meslek öğretmenin okulda bulunmayışı ve başka bir meslek öğretmenin dersler boş geçmesin diye bu derslere girmesi nedeniyle, sağlıklı yapılmayan bu derslerin spora yönelme açısından olumsuz etkileri olabilmektedir.

Beden eğitimi derslerinin spora yönelmede katkılarına baktığımızda bu derslerde kişi kendini tanır, tanıtır, yeteneklerinin sınırını bilir ve geliştirir, sağlıklı bir vücuda sahip olur, vücudunu en etkili ve tasarruflu bir şekilde kullanmayı öğrenir, kişisel becerilerini geliştirerek toplumsal davranışlar kazanmayı öğrenir. Beden eğitimi öğretmenleri, öğrencileri spora yönlendirmede önemli sorumluluklar yüklenmektedirler. Çünkü ders dışı faaliyetlerde de görev alan beden eğitimi öğretmenleri, öğrencilerin hem boş zamanlarının değerlendirilmesinde hem de enerjilerinin en aktif döneminde olan öğrencilerin bu enerjilerini kontrollü ve yararlı bir şekilde kullanmalarında yardımcı olmaktadır.⁵⁹

Yine beden eğitimi derslerinde sporculukla ilgili yapılacak mesleki rehberlik de yetenekli öğrencilere yardımcı olacaktır. Rehberlik sırasında hem öğrenciye kendisi tümüyle tanıtılacak hem de yetenekli olduğu spor dalında ilerleyebilmesi için buna dair gereken nitelikler, olanaklar,

olumsuzluklar eğitim ve yaşam koşulları, iş bulma ve ilerleme süreçleri konusunda bilgilendirilecektir. Böylece öğrenci tüm bilgileri süzgeçten geçirdikten ve kendi koşullarına uyumunu değerlendirdikten sonra alanına hazırlıklı ve bilgili olarak girebilecektir. Bu da uyumlu, sağlıklı ve başarılı sporcuların yetişmesinde önemli bir temel olacaktır.⁶⁰

Bu şekilde ilköğretimin özellikle birinci kademesinde oyun düzeni içinde spor çalışmaları başlamalı, yukarı sınıflara çıkıldıkça jimnastik, atletizm, olanaklara göre yüzme, mini basket, mini voleybol vs. gibi dallara öncelik verilmelidir. Bunun için de ilkokullarda bu çalışmaları yürütecek beden eğitimi ve spor öğretmenlerine ihtiyaç vardır. Konuya yatkın ilkokul öğretmenlerini kurslardan geçirerek bu göreve hazırlanmaları sağlanmalı ve daha sonra açılacak geliştirme kurslarıyla da güncel aşamalar yapılmalıdır. Bu öğretmenler çevredeki birçok okula hizmet verebilirler. Ortaöğretimde ise ilköğretimden hazır biçimde gelen öğrenciler kendi yeteneklerine göre spor dallarına ayrılmalıdır. Bu ayrım yapılmadan önce de bazı araştırmaların yapılması gereklidir. Bu araştırmalar birçok ülkede kartlara işlenmekte ve bunlar sporcunun spor sicili olarak muhafaza edilmektedir. 1971 yılında Paris'te birçok ülke yetkililerinin katıldığı toplantıda özellikle bu konu ele alınmış ve dostluklar kurulmasının, öğrencilerin birbirlerini ve değişik ülkeleri tanımlarının, farklı kültürleri öğrenmelerinin yararlı olacağı düşünülmüş ve 1972 Lüksemburg toplantısında bu temas ve çalışmaların yürütülmesini sağlamak amacıyla uluslararası okul sporları federasyonu (I.S.F.) kurularak faaliyetlere başlamıştır.⁶¹

Ülkemizde yukarıda belirtilen sorumluluk sınıf öğretmenleri tarafından yürütülmektedir. Ancak öğretmenlerin bu konuda eğitim formasyonları eksiktir. Bu nedenle beden eğitimi dersleri ya amaç dışı kullanılmakta ya da eksik ve yanlışlarla dolu yapılmaktadır. Geçmişte

ilkokullara beden eğitimi öğretmeni yetiştirme amacıyla hizmetçi eğitim kursları düzenlenmiş, fakat sonradan bu yararlı eğitim çalışmaları terk edilmiş ve yetişmiş branş beden eğitimi öğretmenleri de sınıf öğretmenliğine geçirilmiştir. Oysa yapılan eğitim çalışmaları geliştirilerek sürdürülmeliydi. Bu konuda daha da ileriye giderek ilkokul öğretmeni yetiştiren okulların lisans programlarında gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. Öğretmenin kendi sınıfının beden eğitimi dersini işleyebilecek nitelikte yetişmesi sağlanmalıdır. Bu aşamada beden eğitimi öğretmeni gereksinimini karşılamak için de, ortaöğretime yönelik olarak yetişmiş atama fazlası beden eğitimi öğretmeni adaylarına ilköğretim için gerekli eğitim formasyonu verilerek bu alandaki eksiklik bir ölçüde giderilebilir. Bu arada eğitim görmüş insan gücünden de yararlanılmış olur. Bir tarafta ilköğretimin birinci kademesinde, beden eğitimi öğretmenliği ihmal edilirken, diğer yandan okulların sportif yarışmalara girmeleri planlanmakta ve Türkiye birinciliğine varan organizasyonlar yapılmaktadır. Bu arada öğrenciler uzman olmayan kişiler tarafından aşırı yük altına sokularak çalıştırılmakta ve yarışmalarda birinci olmaya zorlanmaktadır. Ya da öğrenciler yarışmalara, hazırlık yapmadan sokulmaktadır. Bu durum çocuklarda birtakım fizyolojik ve pedagojik sorunların doğmasına ve öğrencilerin kendilerine olan özgüvenlerinin kaybolmasına neden olmaktadır. Ayrıca okullarda salt yarışmaya dönük yapılan çalışmalar öğretmenin yalnız takımı oluşturan öğrencilerle uğraşmasına ve büyük çoğunluğu başıboş bırakmasına neden olmaktadır. Oysa yarışma ön plana alınmadan tüm öğrencileri kapsayan beden eğitimi ve spor etkinlikleri planlanmalı ve uygulanmalıdır.

Diğer yandan gittikçe artan okul öncesi eğitim kurumları da dikkate alındığında buralarda çalışan görevli eğitimcilerin de beden eğitimi ve spor yönünden eğitilmesi gereği ortaya çıkmaktadır. Çünkü bilindiği gibi bu yaş çocukları oyun içinde eğitilirler. Gerekli bedensel hareketler ve oyunlar

çocukların motorik ve psikolojik gelişimine olumlu katkıda bulunur ve daha kolay sosyalleşmesini sağlar. Çocukları bu yönde eğitecek sorumlu görevlilerinde bu amaç doğrultusunda eğitilmeleri gerekmektedir.⁶²

Beden eğitimi bugünkü durumuna, hem yaklaşım hem de uygulama açısından farklı aşamalardan geçerek gelmiştir. Ancak tüm bunların sonucunda ülkemizde hala eğitim ve öğretim konularında kavram karışıklığı görülmekte, hazırlanan programlar özlü olmaktan çok öğretim amaçlı olmaktadır. Yani eğitimle, bilgilendirmek amaçlı öğretim birbirine karıştırılmaktadır. Bu nedenle eğitim, rekreasyon yarışma, uyum organizasyon ve antrenman konularında eğitimcilerin yetiştirilme şekli farklılıklar göstermektedir. Beden eğitimi konusundaki farklı düşünce ve eğitim uygulamaları ise konumsuz olan beden eğitimi ve sporu ister istemez zayıflatmaktadır.

Beden eğitimi ders plan ve programları hazırlanırken Milli Eğitim Bakanlığının saptamış olduğu ve okullara gönderdiği müfredat programları esas alınmaktadır. Ancak programların içerisinde diğer kültür derslerinin daha ağırlıklı işlenmesi öngörüldüğünden, beden eğitimi dersine yeterli zaman ayrılmamakta anlayış olarak da bu dersin yalnızca geçirilmesi gereken birkaç kol - bacak hareketinden başka bir şey olmadığı fikrinin egemen olarak yerleşmesinin bir sonucu olduğu görülmektedir. Burada mutlaka değişmesi gereken öğretmen, okul ve aile anlayışıdır.

Bütün gelişmiş ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de beden eğitimi ve spor, okul müfredat programlarının ayrılmaz bir parçasını oluşturmalıdır. Şu anda okul müfredat programlarındaki beden eğitimi derslerinin hazırlanış ve uygulanış tarzı salt hareket etme ve beceri geliştirme temeline dayanmaktadır. Beden eğitimi ve spora bakış ve yaklaşımlarımız ne olursa olsun eğitim ve öğretim tarafsız ancak kesin bütünlük arz etmelidir.

Toplumların kalkınmasında ve gelişmesinde en etkin unsur insan faktörü olduğuna inanan bizler, bireylerin belirli bir kültür düzeyine ulaşmaları için yeterli eğitim düzeyinden geçmeleri için ve beden eğitimi ve sporu sadece kol - bacak hareketleri olarak düşünme fikrinden kesinlikle uzaklaşmalıyız.

Uluslararası alanda sürekli başarılı olmanın ön koşulu; yaygın, disiplinli, saha araç ve gereç sorunları çözümlenmiş, iyi yetiştirilmiş beden eğitimi öğretmenleri ve antrenörleriyle beden eğitimi ve spor dersinin ülke genelinde işlenmesidir. Hâlbuki 2000'li yıllarda bulunduğumuz bu dönemde ara sıra elde ettiğimiz uluslararası başarılar beden eğitimi ve sporun diğer dallarında çok başarılı olduğumuz izlenimini vermemelidir.⁶³

Görülüyor ki beden eğitimi ve spor eğitiminde herkesin bir sorumluluğu vardır. Özellikle; antrenörler, öğretmenler, hakemler, ebeveynler, yöneticiler, seyirciler ve basın-yayın organları bu eğitimde önemli görev üstlenmektedir. İstenilen gelişimin sağlanabilmesi için hepsinin benzer bir eğitim anlayışı içerisinde olmaları gerekmektedir.⁶⁴

Türkiye'de bugün sporun çeşitli disiplinlerdeki randıman yaşlarını içeren 14–15 yaşları arasındaki 6–7 milyon gencin ancak % 10'u okullarımızda. %90'ı ise okul dışında kalmaktadır.¹⁴

Sonuç olarak bedensel ve zihinsel yönden sağlıklı ve dinamik insanların yetişmesinde beden eğitimi ve sporun önemi günümüzde bütün toplumlar tarafından kabul edilmektedir.

Teknolojideki büyük gelişmeler beden eğitimi ve spor alanında en etkin şekilde kullanılmaya başlamış, değeri milyarlarla ifade edilen araç ve cihazlar spor araştırmalarında kullanılırken, televizyonlar ve yazılı basın da beden eğitimi ve spora son derece büyük ilginin göstermektedir. Gösterilen bu ilgi toplumların eğitimiyle doğrudan ilişkili olduğu ve paralellik teşkil ettiği

kesinlikle gözden kaçırılmamalıdır.³⁰

2.13. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Karşılaştıkları Sorunlar

Toplumsal genel yaşam bilgisizliği bütün kötülüklerin ve olumsuzlukların temelini oluşturmaktadır. Bilgisizlik korkuları, korkular da pasifliği, edilgenliği, kişiliksizliği geliştirir, insanları ilkelleştirir. Teorik bilgisizlik ise hareketlilik beden eğitimi konusunda ilgili kişiler ve gruplarca yetersizlik ön yargılı bilgile, işlenen konuda olumsuz ve kötü gelişmeler oldukça etkendir. Sporcu kişiliği beden eğitimi öğretmenlerinde hareketliliğin ve spor ortamının oluşturduğu yapısal, duygusal, sosyal ve özel değerler ile özel kişilik gelişimi söz konusudur. Bu konumu gereği sosyal pek çok çelişkilerle uğraşmak zorundadır. Beden eğitimi öğretmenleri ve seçkin sporcular toplumumuzun sosyal yapısı gereği rehberliğe en çok gereksinim duyan kişilerdir. Beden eğitimi öğretmenlerinin birbirine rehberliği ise olanaksızdır. Çünkü rehberlik olayı işletilememektedir. Beden eğitimi öğretmenleri görevi gereği, çalışmalar karşısında somut başarı ve başarısızlıklarla devamlı iç içedir. Ortamın getirdiği, yapısal, duygusal, sosyal çelişkilerin stresi yerleşik kompleksler oluşturur. Okumama, yeterli düşünmeme özellikleri yerleşir. Toplumsal özelliklerden çok kişisel özelliklere yönelir.⁶⁵

İlköğretim ikinci kademe ve ortaöğretim öğrencileri ile çalışan beden eğitimi öğretmenleri için sorunlarla baş etmede yardımcı olabileceği düşünülen bazı tavsiyeler aşağıda verilmiştir.³

1 Öğrencilerle ilk karşılaştığınızda kararlı olun. Öğrencilerle iyi bir iletişim kurduktan sonra esnek ve rahat davranabilirsiniz.

2 Çok gürültü yapan öğrenci grubuna karşı sessiz kalın, sessizlik için uyarıda bulunduktan sonra uyarıya uymaları için bekleyin.

3 D d    sadece gerekli durumlarda kullanın. Seyrek olarak d d  k  alın ve d d  k  alındı ında istenilene uymalarını sağlayın.

4 Konu madan önce sessiz olmalarını bekleyin.

5 Her öğrenciye en uygun yaklaşımda bulunabilmek için onları iyi tanıyın.

6 Kendinizi kontrol edin. Hiçbir durumda kişisel  eki meye girmeyin.

7 Bütün   rencilere grubun bir parçası oldukları hissini verin ve onlarla ilgilendi inizi gösterin.

8 Takdir edin. Her   renci   retmen tarafından takdir edilmek ister. Başarılar takdir edilmelidir.

9 Sempatik ve anlayışlı olun. Hareket ve becerilerin zorluğunun farkında olduğunuzu hissettirin ve hareketleri yapmaya devam etmeleri için teşvik edin.

10 Konuya h kim  akacı, cesaretli, mücadeleci olun ve heyecan verici programlar sunun.

11 Öğrencilerin problemlerinin ne olduğunu   renin ve çözümünde yardımcı olun.

2.13.1. Eğitim -   retim Kurumlarında Beden Eğitimi Dersi ile İlgili Yaşanılan Sıkıntılar

 ocuk doğumdan itibaren genellikle eller, ayaklar sarılı a layınca süt verilen ve oldukça sıcak korunan bir ortamdır. Geceleri ya da zamansız a lamaları çok zaman anne, baba ya da diğer büyükleri rahatsız

eder. Yeni emeklemeye başlayan çocuk doğası gereği sürekli hareket halinde olmak ister. Tabi ki bu arada kırmalar, dökmeler ya da kirletmeler bunu takip eder. Yine büyüklerin ilk isteği uslu çocuk sahibi olma duygusudur. Dolayısıyla rahat rahat oturan, uzun uzun uyuyan bir çocuk en makbulüdür. Okul öncesi dönemde özellikle çalışan anne - babaların olmak üzere belli bir kesim çocuklar 3-4 yaşından itibaren çocuk yuvalarına gitse de nüfusa oranla çocukların büyük çoğunluğu ilkokula kadar anne - babalarıyla tam günlük birlikteliğe devam ederler. Hiç şüphesiz çocuk yuvalarındaki uygulamalarda da hareketi kısıtlama, koşma, terleme yerine genellikle masa başına oturarak oyunlar ya da usluluğa iten oyuncaklar tercih edilir. Özellikle büyük şehirlerde yeterli park, bahçe, oyun alanlarının olmayışı apartman dairelerinde uslu çocuk beklentisine davetiye çıkarmaktadır. Çok televizyon seyreden o taptaze motorik yapı, annenin kendi işlerini yapabilmesi için suskun bekleyişini gerçekleştirir. Bu durumdan memnun olan büyükler çok geçmeden uslu olmayan çocuklarla buluşurlar. Büyüklerin dayak, küfür ya da bağırmaları, üstünü kirletme, elbiselerini, ayakkabını eskitme, terleme, vs. gibi telkinleri yine çocuklarını hareketi kısıtlayan disiplin toplumunun asil üyeliğine itmektedir. Okula başlama ile birlikte birtakım temel disiplin kurallarından haberdar olan çocuk için okul uslu durulan alandır. Yine pek çok okulda yarışmalara özendirici takımlar oluşturulsa da burada da temel amaç okulun adını duyurmaktır. Bu, yöneticilerin de işine gelmektedir. Özellikle büluğ çağına adım atan ortaokul öğrencilerinin ergenlik dönemi problemlerinin çözümünde de büyük yararlar sağlayan spor bilimsel metotlarıyla ele alınmalıdır. Zaman zaman ders çalışmak amacıyla beden eğitime katılmamak için doktor raporu dahi alınmaktadır. Yani beden eğitimi dersi fazla önemli değildir. “Girmesen de olur!” cümlesini eğitim - öğretim kadrosundan dahi duymak ne kadar acıdır. Spor kavramı insan hayatının tüm safhalarında mutlak uygulanması gereken sağlık işaretidir. Gençlik döneminde de spora katılımlar yarışma bedelli takım çalışmaları olarak ortaya

çıkılmaktadır. Üniversite hazırlığı, sınav kazanma duygusu, sağlıktan daha öne çıkar ki, bu dönemlerde belki spor bir zaman kaybıdır. Ancak bir başka açıdan ülkemizde 50'yi aşan beden eğitimi bölümleri hazır öğretmen olabilirim düşüncesi ile spora katılanların bir amacı olabilir. Çoğunlukla az gelir düzeyi sporu lüks gibi göstermektedir.

Sadece Türkiye'de değil gelişmiş ülkeler de dâhil olmak üzere birçok yerde beden eğitimi dersiyle gerek okul yöneticilerinin gerek öğrencilerin gerekse velilerin oldukça önemli sorunları mevcuttur. Öğretmenlerin yetersizliğinden tutun da planlama, organizasyon, ekonomik güçlükler, aşırı yüklü müfredatların çocuklar üzerindeki baskısı ve sportif alanların yetersizliğine kadar bir dolu sorun beden eğitimi artık bir formalite ders noktasına getirmiştir. Bütün bunların yanı sıra profesyonel sporun, ağırlıklı olarak da futbolun gün geçtikçe popülaritesini artırarak ekonomik ve sosyal anlamda da bir umut kapısı yani, bir çıkış, bir kurtuluş olarak görülmesi; insanların bedensel ve kültürel gelişimlerine hizmet eden etkinliklerin geri plana itilmesini hızlandırmaktadır. Yaşamın her bölümünde, her anında futbol starları ile özdeşleşip futbola koşullanmış bir gençliğin dikkatini benzeri etkinliklere çekmenin ne demek olduğunu elbette en iyi bilen beden eğitimi öğretmenleridir. Çocukların ruhsal, sosyal ve bedensel anlamda gelişim ve zenginleşmesine ilişkin eğitim alıp da imkânsızlıklar nedeniyle bu yönde anlamlı değerler üretememek beden eğitimcilerin en büyük handikabı olarak görülmektedir. Özellikle büyük metropollerde birçok okul, bahçelerini, çok amaçlı spor etkinliklerine hizmet edecek biçimde değil de, şayet otopark yapılırsa hangi şekillerde daha fazla araç istif edilebilir şeklinde projeler geliştirmektedir.²⁷

Beden eğitimi dersi bu süreç içerisinde ilk kez 23 Eylül 1913'te çıkartılan "Geçici İlköğretim Kanunu"nın 23. Maddesi uyarınca "Terbiye-i

Bedeniye ve Mektep Oyunları" adı ile okul programlarında resmen yer almıştır.

Günümüzde beden eğitimi ve spor öğretimi daha çok beceri kazandırma ağırlıklı olarak yapılmaktadır. Çok sayıdaki bilim alanındaki bilgi ve araştırmadan yararlanmak zorunda olan spor biliminin gelişmesinde, laboratuvar çalışmaları ve alan araştırmalarının büyük yeri vardır. Spor saha ve salonlarındaki beceri öğretiminin dışında kalan hemen tüm kurumsal içerikli dersler, öğretim elemanlarının sözlü anlatımıyla gerçekleşmektedir.⁶⁶

Türkiye’de beden eğitimi derslerinin istenilen amaçlara ulaşmaktan çok uzak olduğunun, öğrenciler, okul idarecileri ve beden eğitimi öğretmenleri tarafından sürekli dile getirilmesine rağmen çözüm ne kadar gerçekleşebilmiştir. Bu durumla ilgili olarak; beden eğitimi derslerinin haftada iki saat olması, buna karşın ders içeriklerinin çok fazla olması, tesis ve malzeme yetersizliği, sınıfların kalabalık olması, dersle ilgili olarak beden eğitimi öğretmenlerinin ders planlarını hazırlamada yetersizliği, öğretmen merkezli (komut ve alıştırma yöntemleri) ders işlenmesi, değerlendirmenin yeterince ve objektif yapılmaması ortaya konan bazı nedenlerdir. Beden eğitimi derslerine karşı oluşan olumsuzluk, birden fazla boyutta ele alınması gereken bir durumdur. Bu nedenle sorun ele alınırken öğrenci, okul ortamı ve öğretmenin niteliği ile ilgili bilimsel verilere ihtiyaç vardır.⁸

Olaya bu açıdan baktığımızda bu sorunları görmekle birlikte okullarda zaman zaman farklı sorunlar da karşımıza çıkabilmektedir. Öğretmenlerimizin beden eğitimi derslerinde yararlanabileceği oyun eşyaları, araç ve gereçler sınırlıdır. Bunun yanında sınıf öğretmenleri diğer derslere hazırlanmakta fakat kendisini beden eğitimi dersine yeterince hazırlamamaktadır. Ancak, planlar içinde beden eğitimi faaliyetlerini yapmış olarak gösterme yoluna gittiği de bir gerçektir. Bu öğretilerin idare ve

müfettişleri tarafından yapılan denetimlerde mihver dersler, Türkçe, matematik ve diğer derslerle ilgili öğrencileri değerlendirilerek sınıfı ile ilgili olarak öğretmene sicil notu verilmektedir. Fakat beden eğitimi dersinde uygulamalı olarak denetimci tarafından öğrencilere bir şey sorulmadığı gibi beden eğitimi amaçlarının davranışlara yansımalarının karşılaştırılması da yapılmamaktadır. Bu durumun öğretmende beden eğitime karşı ilgisizlik yaratmasının yanında, beden eğitimi derslerinde öğretmen öğrencilerine bir matematik, bir Türkçe dersi yaptırabilmektedir.⁶⁷

Ortaöğretim kurumlarındaki durum da bundan pek farklı değildir. İlköğretimde karşılaşılan sorunlar artarak liselere taşınmaktadır. Beden eğitimi ve spora karşı bir ilgisizlik söz konusudur. Yasal düzenlemelerde devam zorunluluğu olması nedeniyle, sorumlu olmak istemeyen yönetici, öğrenciye "sağlık raporu" almasını önerir, öğrenci de rapor alarak bir ders etkinliğinden kurtulmanın sevincini yaşar. Beden eğitimi öğretmeni ise yasalara olan saygısıyla öğrenciyi derse almayıp, oyun ve etkinliklerin dışında tutar.⁶⁰

Çağımız hızlı ve sürekli bir değişim içerisinde iken bu değişimleri yakalamayı amaçlayan beden eğitimi alanı ve öğretim programı gerçek anlamda uygulanabilirlik açısından ne kadar değişmiştir ya da ne zaman değişecektir. Bu program; programı uygulayan eğitimciler, araç – gereç, saha, malzeme açısından okul, beklenti, yönlendirme ve motivasyon yönünden aile çevresi gibi etmenleri ne ölçüde değiştirilerek uygulamaya konulmuştur. Ayrıca sonuçları olumlu yönde değiştirecek olan sadece programların mükemmelliği değildir. Bu öğretim programlarının yaşama geçirilmeye çalışıldığı eğitim kurumlarımızdaki eğitim ve öğretim ortamlarında yapılacak çağdaş değişikliklerin de rolü büyük olacaktır.⁴³

Beden eğitimi insan yaşamının her döneminde çok önemlidir. Özellikle bebeklik, çocukluk ve gençlik dönemlerinde gelişimin, eğitimin

temelidir.⁴⁵

Beden eğitimi ve spor eğitimcisi yetiştirmeyi amaçlayan çağdaş bir eğitim sisteminde, bu nitelikte uzmanlaşmış eğitimcinin eğitimi çok kapsamlı ve çok boyutlu bir olgudur. Öncelikle bilimsel sistemiği geçerli, dengeli, çağdaş boyutlu, içten ve sağlıklı bir eğitim ve spor ortamı gerektirir. Eğitim beden eğitimi ve spor çok boyutlu ve bilimsel içerikli entegre bir bütündür. Diğer bir anlatımla, çağdaş eğitim sisteminde, beden eğitimi spor eğitiminin temeli, dinamiği, ayrılmaz ve vazgeçilmez yaşamsal bir parçasıdır.⁶⁸

3. GEREÇ ve YÖNTEM

Temeli eğitime dayalı bir varlık olan insanın gelişip olgunlaşmasında, okul öncesinden başlayarak temel eğitim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarında uygulanan programlı ve sistemli eğitimin rolü büyüktür. Öğrencilerin zihin ve bedenlerinin maksimal büyüme ve gelişmeleri beden eğitimi ve spor alanında da kendisini göstermektedir. Eğitime tabi olan öğrencilerin, fiziksel ve psikomotor özelliklerinin geliştirilmesi hususunda birçok problem bulunduğu bir gerçektir. Özellikle salon, malzeme ve saha yetersizliğine dayanan bu sorunların olumsuz etkilerinden en çok okulda beden eğitimi ve spor disiplinini yürütmeye çalışan Beden Eğitimi öğretmenleri etkilenmekte ve verimli olacakları alanlar daralmaktadır.

Günümüzde meydana gelen hızlı değişimler, bilim ve teknolojiadaki gelişmeler toplumun eğitim yapısına yansıdığı gibi beden eğitimi ve spor alanında da kendini hissettirmekte ve neticede bütün bunların, eğitimin hedeflerinde, yönteminde ve öğretmenin rollerinde değişmelere neden olduğu görülmektedir. Bunun paralelinde öğretmenlerin yalnızca yöntem bilgisine sahip amaçları yetmemekte, sınıfta öğrencileriyle, okuldaki öğretmen ve yöneticilerle, öğrenci velileri ve toplumun diğer kesimleriyle dengeli ve sıcak ilişkiler kurması beklenmemelidir.

Bu çalışmada, ilköğretimin ikinci kademesinde ve ortaöğretimde görev yapmakta olan beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre mesleki sorunları araştırılarak, çözüm önerileri ortaya koymak hedeflenmiştir.

Bu bölümde araştırmanın yürütülmesinde izlenmiş olan yöntem (araştırma metodu), araştırma evreni ve örneklemi, kullanılan verilerin türü ve kaynağı, veri toplama teknikleri ile verilerin çözümlenmesinde kullanılmış olan işlemler açıklanmıştır.

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırmada, genel tarama modellerinden olan tekil tarama modelinden yararlanılmıştır. Genel tarama modelleri çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama modelleridir. Değişkenlerin tek tek tür ya da miktar olarak oluşumlarının belirlenmesi amacı ile yapılan araştırma modellerine tekil tarama modelleri denir. Bu tür yaklaşımda ilgilenilen olay, madde, birey, grup, konu vb. birim ve duruma ait değişkenler, ayrı ayrı betimlenmeye (tanımlanmaya) çalışılır. Bu betimleme, geçmiş ya da şimdiki zamanla sınırlı olabileceği gibi, zamanın bir fonksiyonu olarak gelişimsel de olabilir.⁶⁹⁻⁷⁰ Buna göre olayların, objelerin, varlıkların, kurumların, grupların ve çeşitli alanların “ne” olduğunu betimlemeye, açıklamaya çalışan çalışmalar betimsel çalışmalardır. Betimleme çalışmaları, mevcut olayların daha önceki olay ve koşullarla ilişkilerini de dikkate alarak, durumlar arasındaki etkileşimi açıklamayı hedef alır. Araştırmanın, durumlar arasındaki etkileşim konusunda görüşlerin neler olduğu ve bunlar arasında bir ilişkinin olup olmadığı temeline dayanması nedeniyle, araştırmada betimsel (survey) yöntemi kullanılmıştır.

Betimsel (survey) çalışmalarda mevcut olan durum belirlenmek istendiğinden, bu tür çalışmalar genellikle doğal ortamda yapılmaktadır. Betimsel çalışmalarda kullanılan teknikler, çalışmanın adını da değiştirmektedir. Bunlar anket survey, mülakat survey, gözlem survey gibi isimler almaktadır.⁶⁹ Bu araştırmada veriler anket survey yoluyla elde edilmiştir.

3.2. Araştırma Evren ve Örneklemi

Araştırmada sınırlandırılmış evren modeli kullanılmıştır. Buna çalışma evreni denilmektedir.⁷⁰⁻⁷¹ Araştırmanın evrenini Kırşehir ili ve

ilçelerinde görev yapmakta olan ilköğretim ikinci kademe ve ortaöğretim beden eğitimi öğretmenleri oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini Kırşehir ili ve ilçelerinde görev yapmakta olan ve rastgele tespit edilen ilköğretim okullarının ikinci kademesinde 48'i erkek, 12'si bayan; lisede ise 12'si erkek 18'i bayan, toplam 60'ı erkek, 30'u bayan 90 beden eğitimi öğretmeni oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama Aracı ve Geliştirilmesi

Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki sorunlarının araştırılması ve araştırılan sorunlara yönelik çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla yapılan bu çalışmada araştırmacı tarafından geliştirilen ve iki boyuttan oluşan anket formu ölçme aracı olarak kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan anket formunun hazırlanmasında aşağıdaki işlem sırası gerçekleştirilmiştir.

Veri toplama aracının geliştirilmesine başlamadan önce konu ile ilgili araştırmalar taranmış ve benzer anketler incelenmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda anket formunun geliştirilmesine geçilmiş ve kuramsal çerçeve dikkate alınarak öğretmenlerin mesleki sorunlarını araştırılacak şekilde anket maddeleri oluşturulmuştur. Geliştirilen anket iki bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde kişisel bilgiler ile ilgili maddeler (22 madde), ikinci bölümde ise mesleki sorunların araştırılmasıyla ilgili maddeler (80 madde) yer almaktadır. Bu haliyle anket formu 102 madde şekilde hazırlanmıştır.

Hazırlanan anket formu tez danışmanı ve ilgili uzmanlar tarafından incelenmiş ve anket maddeleri uzmanların görüşleri doğrultusunda tekrar düzenlenmiştir.

Bu şekilde oluşturulan anket formu çalışma grubuna uygulanmadan önce anlaşılmayan maddeleri belirlemek ve gerekli

düzenlemeleri yapabilmek için çalışma grubunda bulunmayan Kayseri ilinde görev yapan 120 öğretmene uygulanmış ve bu doğrultuda öğretmenlerin mesleki sorunlarını belirlemeye yönelik maddelerin 42 tanesi anket formundan çıkartılmıştır. Bu yolla anket formu, kişisel bilgilerle ilgili 21 madde ve öğretmenlerin mesleki sorunlarının araştırılmasıyla ilgili 39 madde olmak üzere toplam 60 sorudan oluşmuştur.

Veri toplama aracı son şeklini aldıktan sonra tez danışmanınca ve uzmanlarca gözden geçirilerek son şekli verilerek kullanılabilecek hale getirilmiştir.

3.4. Verilerin İstatistiksel Analizi

Veri toplama aracı ile elde edilen verilerin çözümlenmesinde SPSS 11,0 (Statistical Package For Social Sciences) paket programından yararlanılmıştır. Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki sorunları ile ilgili ankete verdikleri cevapların analiz edilmesinde Frekans (f), Yüzde (%), Aritmetik Ortalama ($\bar{X}$) ve Standart Sapma (ss) değerleri hesaplanarak bulgular kısmı oluşturulmuştur. Ayrıca beden eğitimi öğretmenlerinin sorunları ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişkinin belirlenmesinde Ki-kare testi analizinden yararlanılmıştır. İstatistik analizler için 0.05 anlamlılık düzeyine bakılmıştır.

4. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, hazırlanmış olan ankete katılan beden eğitimi öğretmenleri hakkında kişisel bilgilere ve temel konulardaki yaklaşımlarına yer verilmiştir.

Tablo-1: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

Cinsiyet	f	%
Erkek	60	66.7
Bayan	30	33.3
Toplam	90	100.0

Tablo 1'e göre, 90 beden eğitimi öğretmenin 60 tanesi erkek (%66.7), 30 tanesinin bayan (% 33,3) olduğu tespit edilmiştir.

Tablo-2: Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Dağılımları

Yaşlar	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
20-25	4	6.7	4	13.4	7	7.8
26-30	36	59.9	24	80	60	66.7
31-35	14	23.4	1	3.3	16	17.8
36-40	3	5	1	3.3	4	4.4
41 yaş ve üstü	3	5	-	-	3	3.3
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

Tablo 2'ye göre erkek öğretmenlerin % 6'sının 20-25 yaşları arasında, % 59.9'unun 26-30 yaşları arasında, % 23.4'nün 31-35 yaşları arasında, % 5'inin 36-40 yaşları arasında, % 5'inin 41 yaş ve üstünde olduğu tespit edilirken, bayan öğretmenlerin % 13.4'ünün 20-25 yaşları arasında, % 80'inin 26-30 yaşları arasında, % 3.3'ünün 31-35 yaşları arasında, % 3.3'ünün 36-40 yaşları arasında olduğu tespit edilmiştir.

Tablo-3: Öğretmenlerin Medeni Durumlarına Göre Dağılımları

Medeni Durum	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Evli	40	66.7	24	80	64	71.1
Bekâr	20	33.3	6	20	26	28.9
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

Tablo 3'te göre erkek öğretmenlerin % 66.7'si evli iken, bayan öğretmenlerin % 80'nin evli olduğu tespit edilmiştir. Toplam duruma bakıldığında ise beden eğitimi öğretmenlerinin % 71.1'i evlidir.

Tablo- 4: Öğretmenlerin Doğum Yerlerine Göre Dağılımları

Doğum Yeri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kırşehir	44	73.4	22	73.3	66	73.3
Kırşehir dışı	16	26.6	8	26.7	24	26.7
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

Tablo 4'te göre Kırşehir ilinde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinden erkek öğretmenlerin % 73.4'ünün doğum yerleri Kırşehir iken, bayan öğretmenlerin de % 73.3'ünün Kırşehir doğumlu olduğu tespit edilmiştir.

Tablo-5: Öğretmenlerin Mezun Olduğu Lisans Program Türüne Göre Dağılımları

Lisans Program Türü	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Öğretmenlik	47	78.4	25	83.3	72	80
Diğer(Ant.,Yön.,Rek.)	13	21.6	5	16.7	18	20
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

Tablo 5'te göre ankete katılan erkek öğretmenlerin % 78.4'ü Öğretmenlik bölümünden mezun iken, bayan öğretmenlerin ise % 83.3'ünün öğretmenlik bölümünden mezun olduğu tespit edilmiştir.

Tablo-6: Öğretmenlerin En Son Aldığı Eğitim Derecelerine Göre Dağılımları

Eğitim Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Yüksek Lisans	4	6.7	2	6.7	6	6.7
Lisans	56	93.3	28	93.3	84	93.3
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

Tablo 6'ya göre ankete katılan erkek öğretmenlerin % 6.7'si yüksek lisans eğitimi almış iken % 93.3'ünün yüksek lisansının olmadığı, bunun yanında bayan öğretmenlerin % 6.7'nin yüksek lisans eğitimi aldıkları görülürken % 93.3'ünün yüksek lisans eğitimi almadıkları tespit edilmiştir.

Tablo-7: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Hizmet Sürelerine Göre Dağılımları

Hizmet Süresi	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
1-5 Yıl	22	36.8	15	50.0	36	40
6-10 Yıl	34	56.5	14	46.7	48	53.4
11-15 Yıl	1	1.7	-	-	1	1.1
16-20 Yıl	-	-	1	3.3	1	1.1
20 Yıl ve Üstü	3	5	-	-	4	4
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

Tablo 7'ye göre erkek öğretmenlerin % 36.8'inin 1-5 yıl arası hizmet süresinin olduğu, % 56.5'inin 6-10 yıl arası, %1.7'sinin 11-15 arası, % 5'inin 20 yıl ve üzerinde hizmet süresinin olduğu tespit edilmekle birlikte, bayan öğretmenlerin % 50'sinin 1-5 yıl arası, yine % 46.7'sinin 6-10 yıl arası olduğu, % 3.3'ünün ise 16-20 yıl arası hizmet süresinin olduğu tespit edilmiştir. Bu durumda % 93,4'lük bir oranın hizmet süresi bakımından 10 senenin altındaki öğretmenlerden oluştuğu saptanmıştır.

Tablo–8: Öğretmenlerin İl İçerisindeki Görev Yerlerine Göre Dağılımları

Görev Yeri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
İl Merkezi	32	53.4	19	63.3	52	57.8
İlçe, Kasaba, Köy	28	46.6	11	36.7	38	42.2
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

Tablo 8'e göre erkek öğretmenlerin % 53.4'ü il merkezinde görev yaparken, % 46.6'sı ise il merkezinde görev yapmamaktadır. Bayan öğretmenlerin ise % 63.3'ü il merkezinde görev yapmakta iken, % 36.7'si il merkezi dışında görev yaptığı tespit edilmiştir. Genel duruma bakıldığında beden eğitimi öğretmenleri % 57,8'i oranında il merkezinde çalışırken % 42,2'si oranında ilçe, kasaba ve köylerde görev yapmaktadır.

Tablo–9: Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okul Türlerine Göre Dağılımları

Okul	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
İlköğretim	31	51.6	20	66.7	52	57.8
Ortaöğretim	29	48.4	10	33.3	38	42.2
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

Tablo 9'a göre erkek öğretmenlerin %51.6'sı ilköğretim seviyesindeki bir okulda görev yapmaktadır. Bunun yanında erkek öğretmenlerin %48.4'ü lise seviyesindeki bir okulda görev yapmakta iken, bayan öğretmenlerin %66.7'si ilköğretimde görev yapmakta, %33.3'ü ise lise seviyesindeki bir okulda görev yapmaktadır.

Tablo–10: Öğretmenlerin Haftada Girmiş Oldukları Beden Eğitimi Ders Saati Sayısına Göre Dağılımları

Haftalık Ders Saati Sayısı	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
0–6 saat	-	-	-	-	-	-
7–12 saat	9	15	12	40	20	22.7
13–18 saat	20	33.3	7	23.3	28	31.1
19–24 saat	23	38.4	4	13.4	26	28.9
25 saat ve üstü	8	13.3	7	23.3	16	17.8
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

Tablo 10'a göre erkek öğretmenlerin % 15'i haftada 7–12 saat, % 33.3'ü 13–18 saat, % 38.4'ü 19–24 saat, % 13.3'ü 25 saat ve daha yukarısında beden eğitimi dersine girmekte iken, bayan öğretmenlerin ise % 40'ı 7–12 saat, % 23.3'ü 13–18 saat, % 13.4'ü 19–24 saat, % 23.3'ü 25 saat ve üzerinde derse girmektedir.

Tablo–11: Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Kurslarına Katılma Durumlarına Göre Dağılımları

Hizmet İçi Eğitim	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Katılan	41	68.4	12	40	53	58.9
Katılmayan	19	31.6	18	60	37	41.1
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

Tablo 11'e göre erkek öğretmenlerin % 68.4'ü hizmet içi eğitim kursuna katılırken, % 31.6'sı kurslara katılmamış ya da katılamamıştır. Bayan öğretmenlerin ise % 40'ı hizmet içi eğitim kursuna katılırken, % 60'nın kurslara katılmadığı tespit edilmiştir. Genel duruma bakıldığında ise öğretmenlerin % 58,9'u kurslara katılırken, % 41,1'i hizmet içi eğitim kurslarına katılmamıştır.

Tablo-12: Öğretmenlerin Beden Eğitimi ve Spor Alanında Kullanmış Oldukları Kaynakların Yeterlilik Durumlarına Göre Dağılımları

Kaynakların Yeterlilik Durumu	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Evet	19	31.6	12	40	31	34.4
Hayır	13	21.8	7	23.3	20	22.2
Kısmen	28	46.6	11	36.7	39	43.4
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

Tablo 12'ye göre erkek öğretmenlerin % 31.6'sının kaynaklarının yeterli olduğu, % 21.8'sinin yeterli olmadığı, % 46.6'sının ise kısmen yeterli olduğu görülürken, bayan öğretmenlerin ise % 40'ının kaynaklarının yeterli olduğu %23.3'nün yeterli olmadığı, % 36.7'sinin ise kısmen yeterli olduğu tespit edilmiştir.

Tablo-13: Öğretmenlerin Beden Eğitimi ve Spor İle İlgili Faaliyetleri Takip Edip Etmemelerine Göre Dağılımları

Faaliyetlerin Takip Durumu	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Evet sürekli ediyorum	14	23.4	2	6.7	17	18.9
Hayır etmiyorum	13	21.8	10	33.3	23	25.6
Kısmen takip ediyorum	33	54.8	18	60	50	55.5
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

Tablo 13'e göre erkek öğretmenlerin % 23.4'ü beden eğitimi ve spor ile ilgili panel, konferans ve sportif faaliyetleri sürekli takip ederken, % 21.8'i takip etmemekte, % 54.8'i ise kısmen takip etmektedir. Bayan öğretmenlerin ise % 6.7'si faaliyetleri sürekli takip ederken, % 33.3'ü takip etmemekte, % 60'ının ise kısmen takip ettiği görülmektedir.

Tablo–14: Öğretmenlerin Okullarında Spor Salonu Bulunup Bulunmamasına Göre Dağılımları

Spor Salonu	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Var	6	10	2	6.7	8	8.9
Yok	54	90	28	93.3	82	91.1
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

Tablo 14'e göre erkek öğretmenlerin çalıştığı okulların % 10'nunda spor salonu bulunurken, % 90'nın okulunda spor salonunun olmadığı tespit edilmiş, bunun yanında bayan öğretmenlerin görev yaptığı okulların ise % 6.7'sinde spor salonu bulunurken, % 93.3'ünde spor salonu bulunmadığı ortaya çıkmıştır.

Tablo–15: Öğretmenlerin Hizmet Süreleri İçerisinde İdarecilik Görevi Yapmalarına Göre Dağılımları

İdarecilik Görevi	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Evet	12	20	4	13.4	16	17.8
Hayır	48	80	26	86.6	74	82.2
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

Tablo 15'e göre erkek öğretmenlerin % 20'si görev süreleri içerisinde idarecilik görevi almış iken, % 80'i idarecilik yapmamıştır. Bunun yanında bayan öğretmenlerin % 13,4'ü idarecilik yapmış iken, % 86,6'sı idarecilik yapmamıştır.

Tablo–16: Öğretmenlerin Okullarındaki Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sayısına Göre Dağılımları

Beden Eğitimi Öğretmeni Sayısı	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Bir	46	76.6	17	56.7	62	68.9
Birden Fazla	14	23.4	13	43.3	28	31.1
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

Tablo 16'a göre erkek öğretmenlerin % 76.6'sı okullarında tek başına görev yapmakta iken, % 23.4'ü birden fazla beden eğitimi öğretmeni olarak çalışmaktadır. Bunun yanında bayan öğretmenlerin % 56.7'si çalıştığı okulda tek beden eğitimi öğretmeni iken, % 43.3'ü birden fazla branş öğretmeni ile birlikte çalıştığı tespit edilmiştir.

Tablo – 17: Öğretmenlerin Beden Eğitimi Dersinin Dışında Diğer Derslerde de Görev Alma Durumuna Göre Dağılımları

Diğer Derslere;	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Giren	37	61.5	12	40	49	54.4
Girmeyen	23	38.5	18	60	41	45.6
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

Tablo 17'e göre erkek öğretmenlerin % 61.5'i beden eğitimi dersinin dışında farklı branştaki derslere de girerken, % 38.5'i sadece beden eğitimi dersine girmektedir. Bunun yanında bayan öğretmenlerin % 40'sı branşları dışında farklı derslere girerken, % 60'ının sadece beden eğitimi dersine girmiş oldukları tespit edilmiştir.

Tablo–18: Öğretmenlerin Öğretmenlik Dışında Başka Sportif Faaliyetlerde Görev Yapmalarına Göre Dağılımları

Diğer Sportif Faaliyetler	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Faaliyetlerim var	32	53.4	6	20	38	42.2
Faaliyetlerim yok	28	46.6	24	80	52	57.8
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

Tablo 18'e göre erkek öğretmenlerin %53.4'ü beden eğitimi dersinin dışında başka sportif faaliyetler ile uğraşmakta iken, %46.6'sının böyle bir faaliyetinin olmadığı görülmüştür. Bunun yanında bayan öğretmenlerin %20'si diğer sportif faaliyetler ile uğraşırken, %80'inin bu tür sportif faaliyetler ile uğraşmadığı tespit edilmiştir.

Tablo–19: Sportif Faaliyetlerle İlgili Öğretmenlerin İlgi Çeşidine Göre Dağılımları

Faaliyet Çeşidi	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Hakem	16	26.7	5	16.7	20	22.2
Antrenör	8	13.3	-	-	8	8.9
Gözlemci	2	3.4	-	-	3	3.3
Başka	6	10	1	3.3	7	7.8
Toplam	32	54	6	20	38	42.2

Tablo 19'a göre öğretmenliğin dışında bir takım sportif faaliyetlerde bulunun öğretmenlerinde hangi alanlar ile uğraştıklarına bakıldığında, erkek öğretmenlerin % 26.7'si hakemlik, % 13.3'ü antrenörlük, % 3.3'ünün gözlemcilik % 10'u da başka sportif faaliyetler ile uğraşırken, bayan öğretmenlerin % 16.7'sinin hakemlik, % 3.3'ü de diğer sportif aktiviteler ile uğraştığı tespit edilmiştir.

Tablo–20: Öğretmenlerin Ders Dışı Egzersiz Faaliyetlerini Gerçekleştirme Şekillerine Göre Dağılımları

Haftalık Egzersiz Çalışma Şekli	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
3 kez 2'şer saat	34	56.5	13	43.3	45	50
2 kez 3'er saat	8	13.3	8	26.7	19	21.1
Durum ve şartlara göre	8	13.3	1	3.3	8	8.9
Başka	10	16.9	8	26.7	18	20
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

Tablo 20'e göre erkek öğretmenlerin % 56.5'i ders dışı egzersiz faaliyetlerini haftada 3 kez 2'şer saat olarak gerçekleştirirken, % 13.3'ü haftada 2 kez 3'er saat, % 13.3'ü durum ve şartlara göre yapmakta iken, % 16.9'sı başka şekillerde egzersiz faaliyetlerini gerçekleştirdiklerini belirtmektedir. Bunun yanında bayan öğretmenlerin % 43.3'ü haftada 3 kez 2'şer saat olarak yaparken, % 26.7'si haftada 2 kez 3'er saat olarak, % 3.3'ü durum ve şartlara göre değiştiğini belirtirken, % 26.7'sinin egzersiz

faaliyetlerini başka şekillerde gerçekleştirdikleri tespit edilmiştir.

Tablo-21: Öğretmenlerin Okullarının Dışında Başka Okullarda da Görev Yapmalarına Göre Dağılımları

Başka Okullarda Görev Yapma	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Evet	19	31.6	2	6.7	19	21.3
Hayır	41	68.4	28	93.3	71	78.7
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.

Tablo 21'e göre erkek öğretmenlerin % 31.6'sı kadrosunun bulunduğu okulun dışında da görev alırken, % 68.4'ü sadece kadrosunun bulunduğu okulda derse girmektedir. Bunun yanında bayan öğretmenlerin ise %6.7'si başka okullarda da görev alırken % 93.3'ü sadece kendi okulunda derse girmektedir.

Tablo-22: "Beden Eğitimi Dersinin Haftada İki Saat Olması Yeterli Değildir." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	25	41.6	5	16.7	30	33.3
Katılıyorum	18	30	14	46.6	32	35.6
Kararsızım	6	10	4	13.4	10	11.1
Katılmıyorum	11	18.4	7	23.3	18	20
Hiç Katılmıyorum	-	-	-	-	-	-
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$\chi^2= 5,2$$

$$\text{Anlamlılık düzeyi}=0.155$$

$$P>0.05$$

Tablo 22'e göre beden eğitimi dersinin haftada iki saat olmasının yeterli olmadığı önermesine erkek öğretmenlerin %41.6'sı tamamen katılırken, %30'u katıldığını belirtmiştir. Bunun yanında bayan öğretmenlerin %16.7'si tamamen katılırken, %46.6'sı sadece katıldığını belirtmiştir. Söz konusu önermeye erkek ve bayan beden eğitimi öğretmenlerinden tamamen

katılıyorum ve katılıyorum cevabı verenlerin oranı ise %68.9'u iken katılmıyorum diyenlerin oranı %20 olarak tespit edilmiştir.

Tablo–23: "Haftada İki Saat Olan Beden Eğitimi Dersleri Bölünerek Ayrı Günlere Konulmaması Gerekir." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	36	59.9	8	26.7	45	50
Katılıyorum	12	20	14	46.7	26	28.9
Kararsızım	2	3.5	3	9.9	5	5.5
Katılmıyorum	5	8.3	4	13.4	8	8.9
Hiç Katılmıyorum	5	8.3	1	3.3	6	6.7
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$\chi^2=9,1$

Anlamlılık düzeyi =0.059

P>0.05

Tablo 23'e göre haftada iki saat olan beden eğitimi dersleri bölünerek ayrı günlere konulmaması gerekir önermesine tamamen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren erkek öğretmenlerin oranı % 79.9 iken, bayan öğretmenlerin katılma derecesi ise % 73.7'si olarak tespit edilmiştir.

Tablo–24: "Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine Spor Malzemelerini Her Ne Olursa Olsun, Düzenli Olarak Getirmeleri Gerekir." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	38	63.2	16	53.3	54	60
Katılıyorum	22	36.8	14	46.7	36	40
Kararsızım	-	-	-	-	-	-
Katılmıyorum	-	-	-	-	-	-
Hiç Katılmıyorum	-	-	-	-	-	-
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$\chi^2=1$

Anlamlılık düzeyi =0.317

P>0.05

Tablo 24'e göre öğrencilerin beden eğitimi dersine spor

malzemelerini her ne olursa olsun, düzenli olarak getirmeleri gerekir önermesine tüm beden eğitimi öğretmenleri yani % 100'ü tamamen katılıyorum ve katılıyorum diyerek önermeyi benimsediklerini göstermişlerdir.

Tablo-25: "Beden Eğitimi Derslerinde Notların Genel Olarak Yüksek Veriliyor Olması, Dersin Öneminin Azalmasına Sebep Olmaktadır." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	19	31.6	10	33.3	29	32.2
Katılıyorum	19	31.6	11	36.7	30	33.3
Kararsızım	4	6.7	2	6.7	6	6.7
Katılmıyorum	13	21.8	6	20	19	21.1
Hiç Katılmıyorum	5	8.3	1	3.3	6	6.7
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$\chi^2= 0,6$$

Anlamlılık düzeyi =0.962

P>0.05

Tablo 25'e göre beden eğitimi derslerinde notların genel olarak yüksek veriliyor olması, dersin öneminin azalmasına sebep olmaktadır, önermesine erkek öğretmenlerin % 31.6'sı tamamen katılıyorum, % 31.6'sı katılıyorum, % 21.8'i katılmıyorum, % 8.3'ü hiç katılmıyorum derken, bayan öğretmenlerin % 33.3'ü tamamen katılıyorum, % 36.7'si katılıyorum, % 20'si katılmıyorum, % 3.3'ü hiç katılmıyorum diyerek görüşlerini belirtmişlerdir. Genel duruma baktığımızda ise öğretmenlerin % 65,5'i önermeye katılırken, % 27.8'inin katılmadığı tespit edilmiştir.

Tablo–26: "Beden Eğitimi Dersinde Ölçme Değerlendirmede Standart Sağlanmalı Ve Hassas Bir Değerlendirme Yapılmalıdır." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	27	44.8	7	23.3	35	39
Katılıyorum	23	38.5	16	53.3	38	42.2
Kararsızım	1	1.7	2	6.7	4	4.4
Katılmıyorum	5	8.3	4	13.4	8	8.9
Hiç Katılmıyorum	4	6.7	1	3.3	5	5.5
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$\chi^2= 4,8$$

Anlamlılık düzeyi =0.313

P>0.05

Tablo 26'ya göre beden eğitimi dersinde ölçme değerlendirme standart sağlanmalı ve hassas bir değerlendirme yapılmalıdır, önermesine tamamen katılıyorum ve katılıyorum diyen erkek öğretmenlerin oranı % 83.4 iken bu oran bayan öğretmenlerde ise % 76.6 olarak tespit edilmiştir.

Tablo–27: "Beden Eğitimi Derslerinde Öğrencileri Sürekli Serbest Bırakmak ve Sürekli Top Oynatmak, Kazandırılan Alışkanlıklar Açısından Uygun Olmayan Bir Ders İşleme Şeklidir." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	40	66.7	16	53.3	55	61.2
Katılıyorum	20	33.3	11	36.7	31	34.4
Kararsızım	-	-	-	-	-	-
Katılmıyorum	-	-	2	6.7	3	3.3
Hiç Katılmıyorum	-	-	1	3.3	1	1.1
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$\chi^2= 9,1$$

Anlamlılık düzeyi =0.159

P>0.05

Tablo 27'ye göre beden eğitimi derslerinde öğrencileri sürekli serbest bırakmak ve sürekli top oynatmak, kazandırılan alışkanlıklar açısından uygun olmayan bir ders işleme şeklidir, önermesine tamamen

katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren erkek öğretmenlerin oranı % 100 iken, tamamen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren bayan öğretmenlerin oranı % 90, önermeye katılmıyorum ve hiç katılmıyorum diyen bayan öğretmenlerin oranı ise % 10 olarak tespit edilmiştir.

Tablo-28: "Okulumuzun Spor Saha ve Tesisleri Yeterli Değildir." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	42	70	12	40	54	60
Katılıyorum	12	20	16	53.3	28	31.1
Kararsızım	-	-	-	-	-	-
Katılmıyorum	5	8.3	2	6.7	7	7.8
Hiç Katılmıyorum	1	1.7	-	-	1	1.1
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$\chi^2 = 8,6$$

$$\text{Anlamlılık düzeyi} = 0,036$$

$$P < 0.05$$

Tablo 28'e göre okulumuzun spor saha ve tesisleri yeterli değildir, önermesine tamamen katılıyorum diyen erkek öğretmenlerin oranı % 70 iken, bayan öğretmenlerin oranı % 40 olarak tespit edilmiştir. Bu durumda erkek öğretmenler ile bayan öğretmenler arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($P < 0.05$). Erkeklerin memnuniyetsizlikleri bayanlara göre daha fazla durumdadır.

Tablo–29: "Okulumuzda Bulunan Spor Koluna Ait Malzemeler Yeterli Değildir." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	30	50	10	33.3	40	44.5
Katılıyorum	16	26.6	11	36.7	26	28.9
Kararsızım	-	-	-	-	-	-
Katılmıyorum	12	20	7	23.3	19	21.1
Hiç Katılmıyorum	2	3.4	2	6.7	5	5.5
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$x^2 = 2,4$$

Anlamlılık düzeyi = 0,49

P>0.05

Tablo 29'a göre okulumuzda bulunan spor koluna ait malzemeler yeterli değildir, önermesine tamamen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren erkek öğretmenlerin oranı % 76.6 iken, tamamen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren bayan öğretmenlerin oranı ise % 70 olarak bulunmuştur. Genel duruma bakıldığında öğretmenlerin % 73,4'ü önermeye katılma durumlarını belirtirken % 26'sı katılmıyorum ve hiç katılmıyorum cevabı vererek, önermeyi benimsemediklerini ifade etmektedirler.

Tablo–30: "Spor Salonu Yetersizliğine Bağlı Olarak Kışın Dersleri Sınıfta İşlemek Zorunda Kalmak Dersin Verimliliğini Büyük Ölçüde Etkilemektedir." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	36	59.9	17	56.8	53	58.9
Katılıyorum	13	21.8	10	33.3	23	25.5
Kararsızım	5	8.3	1	3.3	6	6.7
Katılmıyorum	5	8.3	1	3.3	6	6.7
Hiç Katılmıyorum	1	1.7	1	3.3	2	2.2
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$x^2=1,8$$

Anlamlılık düzeyi = 0,781

P>0.05

Tablo 30'a göre spor salonu yetersizliğine bağlı olarak kışın

dersleri sınıfta işlemek zorunda kalmak dersin verimliliğini büyük ölçüde etkilemektedir, önermesine erkek öğretmenlerin % 59.9'u tamamen katılırken, bayan öğretmenlerin % 58.9'u tamamen katılmaktadır. Genel duruma bakıldığında öğretmenlerin önermeyi benimsedikleri ve % 84 oranında katıldıkları görülmüştür.

Tablo-31: “Okullarda Spor Odası Bulunmasına Gerek Yoktur.” Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	-	-	-	-	-	-
Katılıyorum	-	-	-	-	-	-
Kararsızım	1	1.7	-	-	1	1.1
Katılmıyorum	6	10	10	33.3	16	17.8
Hiç Katılmıyorum	53	88.3	20	66.7	73	81.1
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$\chi^2 = 6$$

Anlamlılık düzeyi=0.06

P>0.05

Tablo 31'e göre okullarda spor odası bulunmasına gerek yoktur, önermesine hiç katılmayan erkek öğretmenlerin oranı % 88.3 iken, hiç katılmayan bayan öğretmenlerin oranı % 66.7 olarak tespit edilmiş, genel duruma bakıldığında ise öğretmenlerin önermeye katılamama oranı % 98,9 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo-32: "Malzeme Konusunda Sıkıntıların Giderilmesi İçin Spor Kolu Gelirlerinin Arttırılması Gerekir." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	47	78.4	16	53.3	63	70
Katılıyorum	10	16.9	11	36.7	21	23.4
Kararsızım	-	-	1	3.3	1	1.1
Katılmıyorum	3	4.7	2	6.7	5	5.5
Hiç Katılmıyorum	-	-	-	-	-	-
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$\chi^2 = 6,7$$

$$\text{Anlamlılık düzeyi} = 0,083$$

$$P > 0.05$$

Tablo 32'ye göre malzeme konusunda sıkıntıların giderilmesi için spor kolu gelirlerinin artırılması gerekir, önermesine tamamen katılan erkek öğretmenlerin oranı % 78.4 olurken, önermeye tamamen katılan bayan öğretmenlerin oranı ise % 70 olarak gerçekleşmiştir. Genel duruma bakıldığında öğretmenlerin % 90'ının önermeyi benimsedikleri ve katıldıkları tespit edilmiştir.

Tablo-33: “Spor Kolunun Sıkıntılarını Giderebilmek İçin Çevre İmkânları Zorlanmalıdır(reklam, sponsor vs.)” Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	42	70	16	53.3	58	64.5
Katılıyorum	17	28.3	13	43.4	30	33.3
Kararsızım	1	1.7	1	3.3	2	2.2
Katılmıyorum	-	-	-	-	-	-
Hiç Katılmıyorum	-	-	-	-	-	-
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$\chi^2 = 2,3$$

$$\text{Anlamlılık düzeyi} = 0,305$$

$$P > 0.05$$

Tablo 33'e göre spor kolunun sıkıntılarını giderebilmek için çevre imkânları zorlanmalıdır, önermesine tamamen katılan erkek öğretmenlerin oranı % 70 iken, önermeye tamamen katılan bayan öğretmenlerin oranı % 53.3 olarak tespit edilmiştir. Genel duruma bakıldığında ise önermeyi benimseyen ve katılan öğretmenlerin oranı % 97.8'i olarak görülmektedir.

Tablo–34: “Okul Takımlarının Sportif Faaliyetlerde Göstereceği Başarı Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kapasitesinden Ziyade, Öncelikle Okulun ve Öğrencilerin İmkânları ile Doğru Orantılıdır.” Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	28	46.6	14	46.7	42	46.7
Katılıyorum	18	30	12	40	30	33.3
Kararsızım	4	6.7	3	10	6	6.7
Katılmıyorum	8	13.3	1	3.3	10	11.1
Hiç Katılmıyorum	2	3.4	-	-	2	2.2
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$x^2=3,2$$

Anlamlılık Düzeyi= 0,529

P>0,05

Tablo 34'e göre yukarıdaki önermeye erkek öğretmenlerin % 46.6'sı tamamen katılıyorum % 30'u katılıyorum, % 13.3'ü katılmıyorum, % 3.4'ü de hiç katılmıyorum cevabı verirken, bayan öğretmenlerin % 46.7'si tamamen katılıyorum, % 40'ı katılıyorum, % 3.3'ü de katılmıyorum cevabı verdikleri tespit edilmiştir

Tablo–35: “İl Çapındaki Sportif Faaliyetlerin Gerçekleşmesinde Önemli Sayılabilecek Herhangi Bir Sıkıntı Yaşanmamaktadır (spor sahası, fikstür, lisans, vs.)” Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	3	5	1	3.3	4	4.4
Katılıyorum	13	21.6	11	36.8	24	26.7
Kararsızım	7	11.7	1	3.3	8	8.9
Katılmıyorum	26	43.3	50	33.3	36	40
Hiç Katılmıyorum	11	18.4	7	23.3	18	20
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$x^2=3,3$$

Anlamlılık Düzeyi =0.514

P>0,05

Tablo 35'e göre il çapındaki sportif faaliyetlerin

gerçekleşmesinde önemli sayılabilecek herhangi bir sıkıntı yaşanmamaktadır, önermesine erkek öğretmenlerin % 18.4'ü hiç katılmıyorum, % 43.3'ü katılmıyorum % 21.6'sı katılıyorum, cevabını verirken, bayan öğretmenlerin % 23.3'ü hiç katılmıyorum. % 33.3'ü katılmıyorum, % 36.8'i de katılıyorum cevabı verdikleri tespit edilmiştir.

Tablo–36: “Okul Spor Takımlarınızın İl İçindeki Sportif Faaliyetlerinde Ulaşım Sorunu Olmamaktadır.” Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	7	11.7	1	3.3	8	9.3
Katılıyorum	16	26.6	12	40	28	30.7
Kararsızım	1	1.7	-	-	1	1.3
Katılmıyorum	18	30	13	43.3	31	34.7
Hiç Katılmıyorum	18	30	4	13.4	22	24
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$\chi^2 = 5,9$$

$$\text{Anlamlılık düzeyi} = 0.207$$

$$P > 0.05$$

Tablo 36'ya göre okul spor takımlarımızın il içindeki sportif faaliyetlerinde ulaşım sorunu olmamaktadır, önermesine erkek öğretmenlerin % 30'u hiç katılmıyorum, % 30'u katılmıyorum, % 26.6'sı katılıyorum, % 11.7'si tamamen katılıyorum, cevabı verirken, bayan öğretmenlerin % 13.4'ü hiç katılmıyorum, % 43.3'ü katılmıyorum, % 40'ı katılıyorum, % 3.3'ü tamamen katılıyorum cevabını verdikleri tespit edilmiştir.

Tablo–37: "Ders Dışı Egzersiz Faaliyetlerimi Gerçekleştirmede (Takımın Bir Araya Gelmesi ve Uygun Zaman Diliminin Bulunabilmesi Noktasında) Herhangi Bir Sıkıntı Duymamaktayım." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	6	10	4	13.4	10	11.1
Katılıyorum	22	36.8	11	36.7	32	35.6
Kararsızım	3	5	-	-	4	4.4
Katılmıyorum	17	28.2	7	23.3	24	26.7
Hiç Katılmıyorum	12	20	8	26.6	20	22.2
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$\chi^2 = 2,1$$

Anlamlılık Düzeyi= 0,711

P>0 05

Tablo 37'ye göre önermeye erkek öğretmenlerin % 20'si hiç katılmıyorum, %28.2'si katılmıyorum, % 36.8'i katılıyorum, % 10'u tamamen katılıyorum cevabı verirken, bayan öğretmenlerin % 26.6'sının hiç katılmıyorum, % 23.3'ü katılmıyorum, % 36.7'sinin katılıyorum, % 13.4'ünün tamamen katılıyorum cevabı verdikleri tespit edilmiştir. Genel olarak baktığımızda öğretmenlerin % 48,8'i önermeye katılmazlarken, % 46,7'si önermeye katılma düşüncesi içersindedirler.

Tablo–38: "Branşımın Dışında Farklı Derslere Giriyor Olmaktan Dolayı Herhangi Bir Sıkıntı Duymamaktayım." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	13	21.2	2	6.6	16	17.8
Katılıyorum	23	38.5	6	20	29	32.2
Kararsızım	10	16.9	4	13.4	13	14.5
Katılmıyorum	11	18.4	12	40	23	25.5
Hiç Katılmıyorum	3	5	6	20	9	10
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$\chi^2 = 10$$

Anlamlılık düzeyi = 0,04

P<0.05

Tablo 38'e göre branşımın dışında farklı derslere giriyor

olmaktan dolayı herhangi bir sıkıntı duymamaktayım, önermesine erkek öğretmenlerin % 21.2'si tamamen katılıyorum, % 38.5'i katılıyorum, % 16.9'u kararsızım, % 18.4'ü katılmıyorum, % 5'si hiç katılmıyorum cevabı verirken, bayan öğretmenlerin % 6.6'sı önermeye tamamen katılıyorum, % 20'si katılıyorum, % 13.4'si kararsızım, %40'ı katılmıyorum, % 20'si hiç katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Bu önermede erkek öğretmenler ile bayan öğretmenler arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmektedir ($P<0.05$).

Tablo-39: "Okul Yönetimi Beden Eğitimi Derslerine ve Faaliyetlerime Yeterince Önem Vermemektedir." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	7	11.7	1	3.3	8	8.9
Katılıyorum	16	26.6	8	26.7	24	26.7
Kararsızım	3	5	1	3.3	5	5.5
Katılmıyorum	24	39.8	16	53.3	39.8	44.4
Hiç Katılmıyorum	10	16.9	4	13.4	13	14.5
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$\chi^2 = 2$$

$$\text{Anlamlılık düzeyi} = 0,732$$

$$P>0.05$$

Tablo 39'a göre yukarıdaki önermeye erkek öğretmenlerin %11.7'sinin tamamen katılıyorum, % 26.6'sının katılıyorum, % 39.8'inin katılmıyorum, % 16.9'unun hiç katılmıyorum cevabını verirken, bayan öğretmenlerin %3.3'ünün tamamen katılıyorum % 26.7'sinin katılıyorum, % 53.3'ünün katılmıyorum, % 13.4'ünün hiç katılmıyorum cevabı verdikleri tespit edilmiştir.

Tablo– 40: "Okul İdaresi Ders Dışı Egzersiz Faaliyetlerimin Gerçekleşmesinde Her Türlü Kolaylığı Göstermektedir." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	16	26.6	5	16.7	20	22.2
Katılıyorum	22	36.8	17	56.6	38	42.3
Kararsızım	6	10	2	6.7	9	10
Katılmıyorum	13	21.6	5	16.7	18	20
Hiç Katılmıyorum	3	5	1	3.3	5	5.5
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$\chi^2 = 2,8$$

Anlamlılık düzeyi = 0,593

$$P>0.05$$

Tablo 40'a göre okul idaresi ders dışı egzersiz faaliyetlerimin gerçekleşmesinde her türlü kolaylığı göstermektedir, önermesine erkek öğretmenlerin % 26.6'sı tamamen katılıyorum, % 36.8'i katılıyorum, % 21.6'sı katılmıyorum, % 5'i hiç katılmıyorum cevabı verirken, bayan öğretmenlerin % 16.7'sinin tamamen katılıyorum, % 56.6'sının katılıyorum, % 16.7'sinin katılmıyorum, % 3.3'ünün hiç katılmıyorum cevaplarını verdikleri tespit edilmiştir. Genel duruma baktığımızda öğretmenlerin % 64.5'i önermeye katılırken, % 25,5'i önermeye katılmamışlardır.

Tablo–41: "Branşımız İtibarı ile Okul İdaresi ile Daha Sıkı İş Birliği İçinde Bulunmamız Gereklemektedir." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	33	54.8	14	46.7	47	52.3
Katılıyorum	25	41.8	13	43.3	38	42.2
Kararsızım	1	1.7	3	10	4	4.4
Katılmıyorum	1	1.7	-	-	1	1.1
Hiç Katılmıyorum	-	-	-	-	-	-
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$\chi^2 = 2,1$$

Anlamlılık düzeyi = 0,546

$$P>0,05$$

Tablo 41'e göre branşımız itibarı ile okul idaresi ile daha sıkı iş birliği içinde bulunmamız gerekmektedir, önermesine erkek öğretmenlerin %96.6'sı katılırken, bayan öğretmenlerin % 90'ı katılıp benimsemişlerdir.

Tablo-42: "Birtakım Faaliyetlerimden Dolayı (Hakemlik Görevleri, Bayram vb.) İzinli Sayılıyor Olmam Okul Yönetimi Tarafından Çok Sıcak Karşılanmamaktadır." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	6	10	5	16.7	11	12.2
Katılıyorum	18	30	6	20	24	26.7
Kararsızım	7	11.7	5	16.7	12	13.3
Katılmıyorum	23	38.3	13	43.3	36	40
Hiç Katılmıyorum	6	10	1	3.3	7	7.8
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$\chi^2 = 2,2$$

Anlamlılık düzeyi = 0,694

P>0.05

Tablo 42'ye göre birtakım faaliyetlerimden dolayı izinli sayılıyor olmam okul yönetimi tarafından çok sıcak karşılanmamaktadır, önermesine erkek öğretmenlerin % 10'u tamamen katılıyorum, % 30'u katılıyorum, % 38.3'ü katılmıyorum, % 10'u hiç katılmıyorum cevabı verirken, bayan öğretmenlerin % 16.7'sinin tamamen katılıyorum, % 20'sinin katılıyorum, % 43.3'ünün de katılmıyorum cevabı verdikleri tespit edilmiştir. Öğretmenlerin % 13,3'ü bu konuda kararsız kalmıştır.

Tablo- 43: "Veliler Çocuklarını Okulun Sportif Faaliyetlerinde Yer Almaları Konusunda Teşvik Etmemektedir." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	30	50	9	30	38	42.2
Katılıyorum	23	38.3	18	60	41	45.6
Kararsızım	1	1.7	1	3.3	2	2.2
Katılmıyorum	6	10	2	6.7	9	10
Hiç Katılmıyorum	-	-	-	-	-	-
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$\chi^2 = 3,9$$

$$\text{Anlamlılık düzeyi} = 0,262$$

$$P > 0.05$$

Tablo 43'e göre veliler çocuklarını okulun sportif faaliyetlerinde yer almaları konusunda teşvik etmemektedir, önermesine erkek öğretmenlerin % 50'si tamamen katılırken, % 38.3'i katıldıklarını belirtmiş, % 10'u da katılmıyorum cevabı vermiştir, bayan öğretmenlerin ise % 30'unun tamamen katılıyorum, %60'ının katılmıyorum, % 6.7'sinin katılmıyorum cevabını verdikleri görülmüştür. Genel duruma baktığımızda ise önermeye öğretmenlerin % 87.8'nin katıldığı görülmektedir.

Tablo- 44: "Veliler Beden Eğitimi Dersine Önem Vermemekte ve İlgi Göstermemektedir." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	23	38.3	12	40	35	39
Katılıyorum	27	44.9	15	50	41	45.6
Kararsızım	2	3.4	-	-	2	2.2
Katılmıyorum	6	10	1	3.3	7	7.8
Hiç Katılmıyorum	2	3.4	2	6.7	5	5.5
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$\chi^2 = 2,3$$

$$\text{Anlamlılık düzeyi} = 0,676$$

$$P > 0.05$$

Tablo 44'e göre veliler beden eğitimi dersine önem vermemekte ve ilgi göstermemektedir, önermesine erkek öğretmenlerin % 38.3'ü tamamen katılma düşüncesi içerisinde iken, %10'u önermeye katılmama düşüncesi içerisinde olmuşlardır. Bayan öğretmenlerin ise %40'i önermeye tamamen katılma düşüncesi içerisinde iken, %3.3'ü önermeye katılmama düşüncesi içerindedir. Genel duruma baktığımızda öğretmenlerin % 84.6'sı önermeyi benimseyip katılırken, %13,3'u önermeye katılmamaktadır.

Tablo-45: "Mesleğimizle İlgili Hizmet İçi Eğitim Kurslarına Katılmanın Gerekli Olduğunu Düşünmekteyim." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	35	58.3	18	60	53	58.9
Katılıyorum	17	28.3	12	40	29	32.2
Kararsızım	1	1.7	-	-	1	1.1
Katılmıyorum	7	11.7	-	-	7	7.8
Hiç Katılmıyorum	-	-	-	-	-	-
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$\chi^2 = 4,3$$

Anlamlılık düzeyi = 0,235

P>0.05

Tablo 45'e göre mesleğimizle ilgili hizmet içi eğitim kurslarına katılmanın gerekli olduğunu düşünmekteyim, önermesine erkek öğretmenlerin, % 58.3'ü tamamen katılıyorum, % 28.3'ü katılıyorum, % 11.7'si katılmıyorum cevabı verirken, bayan öğretmenlerin % 60'ı tamamen katılıyorum, % 40'ı katılıyorum cevabı vermiş, % 100'nün de önermeyi benimseyip katıldıkları görülmüştür. Genel duruma baktığımızda öğretmenlerin % 91.1'i önermeyi benimseyerek katılmışlardır.

Tablo-46: "İlimizde Beden Eğitimi ve Spor il İlgili Sempozyum, Panel, Konferans vs. Gibi Etkinlikler Yeteri Kadar Gerçekleştirilmemektedir." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	40	66.7	13	43.4	53	58.9
Katılıyorum	15	24.8	10	33.3	24	26.7
Kararsızım	1	1.7	1	3.3	2	2.2
Katılmıyorum	2	3.4	6	20	9	10
Hiç Katılmıyorum	2	3.4	-	-	2	2.2
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$\chi^2 = 7,6$$

Anlamlılık düzeyi =0,108

P>0.05

Tablo 46'ya göre yukarıdaki önermeye erkek öğretmenlerin %

66.7'si tamamen katılıyorum, % 24.8'i katılıyorum, % 3.4'ü katılmıyorum cevabı verirken, bayan öğretmenlerin % 43.4'ünün tamamen katılıyorum, % 33.3'ünün katılıyorum, % 20'sinin katılmıyorum cevabını verdikleri tespit edilmiştir. Genel duruma baktığımızda öğretmenlerin % 85,6'sı önermeyi benimseyip katılırken, %12 katılmama düşüncesi içerisinde oldukları görülmüştür.

Tablo-47: "Bayram Çalışmaları ve Faaliyetleri Derslerin İşlenmesinde Herhangi Bir Sıkıntıya Sebep Olmamaktadır." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	2	3.4	2	6.7	5	5.5
Katılıyorum	13	21.6	4	13.3	17	18.9
Kararsızım	2	3.4	-	-	2	2.2
Katılmıyorum	33	54.7	18	60	50	55.6
Hiç Katılmıyorum	10	16.9	6	20	16	17.8
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$x^2 = 2,7$$

$$\text{Anlamlılık düzeyi} = 0,617$$

$$P > 0.05$$

Tablo 47'ye göre yukarıdaki önermede erkek öğretmenlerin %16.9'u hiç katılmıyorum, % 54.7'si katılmıyorum, % 21.6'sı katılıyorum, % 3.4'ü tamamen katılıyorum cevaplarını verirken, bayan öğretmenlerin % 20'sinin hiç katılmıyorum, % 60'ının katılmıyorum, %13.3'ünün katılıyorum, % 6.7'sinin tamamen katılıyorum cevaplarını verdikleri tespit edilmiştir.

Tablo-48: "Beden Eğitimi Öğretmeni Olarak Bayramlarda ve Diğer Özel Günlerde Yapmış Olduğum Çalışmalar ve Gayretler Karşılığında Takdir Edilmek Mesleki Motivasyonumu Arttırmaktadır." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	F	%
Tamamen Katılıyorum	30	50	12	40	42	46.7
Katılıyorum	22	36.6	13	43.3	35	38.9
Kararsızım	1	1.7	3	10	3	3.3
Katılmıyorum	7	11.7	1	3.3	9	10
Hiç Katılmıyorum	-	-	1	3.3	1	1.1
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$\chi^2 = 5,3$$

Anlamlılık düzeyi=0,260

P>0.05

Tablo 48'e göre yukarıdaki önermeye erkek öğretmenlerin % 50'si tamamen katılıyorum, % 36.6'sı katılıyorum, % 11.7'si katılmıyorum cevabını verirken, bayan öğretmenlerin % 40'ı önermeye tamamen katılıyorum, % 43.4'ü katılıyorum, % 3.3'ü katılmıyorum % 3.3'ü hiç katılmıyorum cevabı vermiştir. Genel duruma baktığımızda öğretmenlerin önermeye % 85,5'i oranında katıldıkları görülmüştür.

Tablo 49: "Beden Eğitimi Öğretmeninin Okulun Bando Takımı ile İlgilenmesi Mesleki Görevleri Arasındadır." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	7	11.7	1	3.3	8	8.9
Katılıyorum	18	30	5	16.7	23	25.5
Kararsızım	4	6.7	3	10	7	7.8
Katılmıyorum	20	33.2	14	46.7	34	37.8
Hiç Katılmıyorum	11	18.4	7	23.3	18	20
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$\chi^2 = 3,9$$

Anlamlılık düzeyi = 0,416

P>0.05

Tablo 49'a göre beden eğitimi öğretmenin okulun bando takımı ile ilgilenmesi mesleki görevleri arasındadır, önermesine erkek öğretmenlerin

% 11.7'si tamamen katılıyorum, % 30'u katılıyorum, % 33.2'si katılmıyorum, % 18.4'ü hiç katılmıyorum cevabı verirken, bayan öğretmenlerin % 3.3'ünün tamamen katılıyorum, % 16.7'sinin katılıyorum, % 46.7'sinin katılmıyorum, %23.3'ünün hiç katılmıyorum cevabını verdikleri tespit edilmiştir.

Tablo – 50: “İl Genelindeki Spor Kulüplerinin Sayısının Fazla Olması Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Bu Faaliyetler İçerisinde Yer Alması Bakımından Önemlidir.” Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	39	64.9	7	23.4	46	51.2
Katılıyorum	15	25	15	50	29	32.2
Kararsızım	3	5	6	20	10	11.1
Katılmıyorum	1	1.7	1	3.3	2	2.2
Hiç katılmıyorum	2	3.4	1	3.3	3	2.3
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$\chi^2 = 1,6$$

$$\text{Anlamlılık düzeyi} = 0,021$$

$$P < 0.05$$

Tablo 50'ye göre il genelindeki spor kulüplerinin sayısının fazla olması beden eğitimi öğretmenlerinin bu faaliyetler içerisinde yer alması bakımından önemlidir, önermesine erkek öğretmenlerin % 64.9'ü tamamen katılıyorum, % 25'i katılıyorum cevabı verirken, bayan öğretmenlerin % 23.4'ü tamamen katılıyorum % 50'sinin katılıyorum, % 20'si kararsızım cevabı vermişlerdir. Erkek öğretmenlerin kulüp sayısına bayanlara oranla daha çok önem verdikleri çıkan anlamlı farktan anlaşılmaktadır ($P < 0.05$).

Tablo–51: "Sporcu Öğrencilerin Okul Dışında Bir Spor Kulübünde Faaliyet Göstermelerini Desteklemek Gerekir." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	39	64.9	10	33.3	48	53.4
Katılıyorum	21	36.1	19	63.4	41	45.5
Kararsızım	-	-	-	-	-	-
Katılmıyorum	-	-	1	3.3	1	1.1
Hiç Katılmıyorum	-	-	-	-	-	-
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$x^2 = 8,1$$

$$\text{Anlamlılık düzeyi} = 0,018$$

$$P < 0.05$$

Tablo 51'e göre erkek öğretmenlerin % 64.9'ü tamamen katılıyorum cevabı verirken, bayan öğretmenlerin % 32.3'si tamamen katılıyorum cevabı vermişlerdir. Erkek öğretmenlerin bayan öğretmenlere nazaran kulüplere öğrenci göndermeye daha sıcak baktıkları, çıkan anlamlı farktan anlaşılmaktadır ($P < 0.05$).

Tablo – 52: "Okul Spor Takımlarının Kendi Bünyeleri İçerisinde Kulüpleşmeleri Gerçekleştirilmelidir." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	25	41.4	6	20	31	34.4
Katılıyorum	23	38.5	13	43.3	36	40
Kararsızım	4	6.7	5	16.7	9	10
Katılmıyorum	7	11.7	6	20	13	14.5
Hiç Katılmıyorum	1	1.7	-	-	1	1.1
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$x^2 = 5,5$$

$$\text{Anlamlılık düzeyi} = 0,241$$

$$P > 0.05$$

Tablo 52'ye göre okul spor takımlarının kendi bünyeleri içerisinde kulüpleşmeleri gerçekleştirilmelidir, önermesine erkek öğretmenlerin % 41.4'ü tamamen katılıyorum, % 38.5'i katılıyorum, % 11.7'si

katılmıyorum cevabı verirken, bayan öğretmenlerin % 20'si tamamen katılıyorum, % 43.3'ü katılıyorum, % 20'si katılmıyorum cevabı vermişlerdir. Genel duruma bakıldığında öğretmenlerin önermeye % 74,4'ü oranında katıldıkları, % 15.6'sı oranında katılmadıkları. % 10'u ise kararsız kaldıkları tespit edilmiştir.

Tablo–53: "Ülke Genelinde Beden Eğitimi Bölümlerinin Sayısının Fazla Olması Beden Eğitimi Öğretmenliğinin Cazibesinin Kaybolmasına ve Sorunlarının Artmasına Neden Olmuştur." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	42	70	23	76.7	65	72.2
Katılıyorum	18	30	6	20	24	26.7
Kararsızım	-	-	1	3.3	1	1.1
Katılmıyorum	-	-	-	-	-	-
Hiç Katılmıyorum	-	-	-	-	-	-
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$x^2 = 2,7$$

$$\text{Anlamlılık düzeyi} = 0,258$$

$$P > 0.05$$

Tablo 53'e göre ülke genelinde beden eğitimi bölümlerinin sayısının fazla olması beden eğitimi öğretmenliğinin cazibesinin kaybolmasına ve sorunlarının artmasına neden olmuştur, önermesine genel olarak bakıldığında, erkek öğretmenlerin % 100'ü önermeyi benimseyip katılırken, bayan öğretmenlerin % 98,9'u önermeyi benimsemiş ve katıldıklarını belirtmişlerdir.

Tablo– 54: “Mezun Olduğum Üniversitenin Beden Eğitimi Bölümü, Mevcut Şartları ile (çalışma imkânları, öğretim durumu vs.) Üst Seviyede İdi.” Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	9	15	5	16.7	13	14.5
Katılıyorum	13	21.6	16	53.3	29	32.2
Kararsızım	7	11.7	4	13.3	11	12.2
Katılmıyorum	28	46.7	3	10	31	34.4
Hiç Katılmıyorum	3	5	2	6.7	6	6.7
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$\chi^2 = 10,4$$

$$\text{Anlamlılık düzeyi} = 0,034$$

$$P < 0.05$$

Tablo 54'e göre mezun olduğum üniversitenin beden eğitimi bölümü, mevcut şartları ile üst seviyede idi, önermesine erkek öğretmenlerin % 15'i tamamen katılıyorum, % 46.7'si katılmıyorum cevabı verirken bayan öğretmenlerin % 16.7'si tamamen katılıyorum, % 53.3'ü katılıyorum, % 10'u katılmıyorum cevabı vermiştir. Bayan öğretmenlerin mezun oldukları üniversiteden erkeklere oranla daha memnun oldukları çıkan anlamlı farktan anlaşılmaktadır ($P < 0.05$).

Tablo–55: “Kadromun Bulunduğu Okulda Görev Yapıyor Olmaktan Dolayı Memnunum.” Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	30	50	13	43.3	43	47.8
Katılıyorum	17	28.3	11	36.7	28	31.1
Kararsızım	6	10	3	10	8	8.9
Katılmıyorum	4	6.7	2	6.7	6	6.7
Hiç Katılmıyorum	3	6.5	1	3.3	5	5.5
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$\chi^2 = 0,8$$

$$\text{Anlamlılık düzeyi} = 0,943$$

$$P > 0.05$$

Tablo 55'e göre kadromun bulunduğu okulda görev yapıyor

olmaktan dolayı memnunum, önermesine erkek öğretmenlerin %50'si tamamen katılıyorum, %28.3'ü katılıyorum cevabı verirken bayan öğretmenlerin %43.3'ünün tamamen katılıyorum, %36.7'sinin katılıyorum cevabını verdikleri tespit edilmiştir. Genel duruma baktığımızda öğretmenlerin %78.9'u önermeye katılırken, %12.2'si katılmamakta ve %9,3'ü de kararsız kalmıştır.

Tablo-56: “Öğretmenlerin Kadrosunun Bulunduğu Okulun Dışında Başka Okullarda Görevlendirilmesini Doğru Bulmamaktayım.” Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	20	33.3	14	46.7	35	38.9
Katılıyorum	17	28.3	11	36.7	28	31.1
Kararsızım	7	11.7	1	3.3	8	8.9
Katılmıyorum	9	15	4	13.3	12	13.3
Hiç Katılmıyorum	7	11.7	-	-	7	7.8
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$\chi^2 = 5,4$$

$$\text{Anlamlılık düzeyi} = 0,250$$

$$P > 0.05$$

Tablo 56'ya göre öğretmenlerin kadrosunun bulunduğu okuldan başka okullarda görevlendirilmesini doğru bulmamaktayım, önermesine erkek öğretmenlerin % 33.3'ü tamamen katılıyorum, % 28.3'ü katılıyorum cevabı verirken, bayan öğretmenlerin % 46.7'si tamamen katılıyorum, % 36.7'si katılıyorum cevabı vermişlerdir. Genel duruma baktığımızda öğretmenlerin % 70'i önermeye katılırken, % 21,1'inin önermeye katılmadığı tespit edilmiştir.

Tablo–57: “Öğretmenlerin Maaşları Yeterli Durumda Değildir.” Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	42	70	17	56.7	59	65.7
Katılıyorum	10	16.9	13	43.3	23	25.5
Kararsızım	2	3.4	-	-	2	2.2
Katılmıyorum	5	8	-	-	5	5.5
Hiç Katılmıyorum	1	1.7	-	-	1	1.1
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$\chi^2 = 9,2$$

$$\text{Anlamlılık düzeyi} = 0,057$$

$$P > 0.05$$

Tablo 57'ye göre öğretmenlerin maaşları yeterli durumda değildir, önermesine, erkek öğretmenlerin %70'i tamamen katılıyorum, %16.9'u katılıyorum, %8'i katılmıyorum cevabı vermişlerdir. Önermeyi erkek öğretmenlerin %86.9'u benimser ve katılırken, bayan öğretmenlerin tamamının önermeyi benimseyip katıldıkları tespit edilmektedir

Tablo–58: "Öğretmenlerin Ders Ücretleri Yeterli Durumda Değildir." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	42	70	18	60	60	66.8
Katılıyorum	11	18.2	12	40	23	25.5
Kararsızım	4	6.7	-	-	4	4.4
Katılmıyorum	1	1.7	-	-	1	1.1
Hiç Katılmıyorum	2	3.4	-	-	2	2.2
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$\chi^2 = 6,4$$

$$\text{Anlamlılık düzeyi} = 0,169$$

$$P > 0.05$$

Tablo 58'e göre öğretmenlerin ders ücretleri yeterli durumda değildir, önermesine erkek öğretmenlerin % 70'i tamamen katılıyorum, % 18.2'si katılıyorum cevabı verirken, bayan öğretmenlerin % 60'ı tamamen katılıyorum, %40'ı katılıyorum cevabı vermişlerdir. Genel duruma

baktığımızda önermeyi erkek öğretmenlerin % 88.2'si benimser ve katılırken, bayan öğretmenlerin tamamının benimsediği ve katıldığı tespit edilmiştir.

Tablo–59: "Kırşehir İlinde Görev Yapıyor Olmaktan Memnun Değilim." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	2	3.4	-	-	2	2.2
Katılıyorum	4	6.7	5	16.6	9	10
Kararsızım	7	11.7	2	6.7	9	10
Katılmıyorum	23	38.4	17	56.7	40	44.5
Hiç Katılmıyorum	24	39.8	6	20	30	33.3
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$\chi^2 = 6,3$$

Anlamlılık düzeyi = 0,18

P>0.05

Tablo 59'a göre Kırşehir ilinde görev yapıyor olmaktan memnun değilim, önermesine erkek öğretmenlerin % 39.8'i hiç katılmıyorum, % 38.4'ü katılmıyorum cevabı verirken, bayan öğretmenlerin % 20'si hiç katılmıyorum, % 56.7'si katılmıyorum cevabı vermişlerdir. Genel duruma baktığımızda ise erkek öğretmenlerin % 78.4'ü önermeye katılmaz ve benimsemezken, bayan öğretmenlerin % 76.7'si önermeyi benimsememekte ve katılmamaktadır.

Tablo–60: "Başka Bir Branşın Öğretmeni Olmak İsterdim." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	2	3.4	-	-	2	2.2
Katılıyorum	-	-	1	3.3	1	1.1
Kararsızım	2	3.4	1	3.3	4	4.4
Katılmıyorum	21	35.1	17	56.7	37	41.2
Hiç Katılmıyorum	35	58.1	11	36.7	46	51.1
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$\chi^2 = 6,5$$

Anlamlılık düzeyi = 0,16

P>0.05

Tablo 60'a göre başka bir branşın öğretmeni olmak isterdim, önermesine erkek öğretmenlerin % 58.1'i hiç katılmıyorum, % 35.1'i katılmıyorum cevabı verirken, bayan öğretmenlerin % 36.7'si hiç katılmıyorum, % 56'sı katılmıyorum cevabı vermişlerdir. Genel duruma baktığımızda ise öğretmenlerin % 93.2'si önermeye katılmazken, % 3.4'ünün kararsız olduğu görülmüş, % 3.4'ünde önermeye katılmadığı tespit edilmiştir.

Tablo-61: "Başka Bir Meslek Sahibi Olmak İsterdim." Önermesine Verilen Cevapların Dağılımı

Önermeye Katılma Düzeyleri	Erkek		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Tamamen Katılıyorum	1	1.7	1	3.3	2	2.2
Katılıyorum	5	8	2	6.7	8	8.9
Kararsızım	1	1.7	1	3.3	2	2.2
Katılmıyorum	21	35.1	16	53.4	36	40
Hiç Katılmıyorum	32	53.5	10	33.3	42	46.7
Toplam	60	100.0	30	100.0	90	100.0

$$\chi^2 = 3,6$$

$$\text{Anlamlılık düzeyi} = 0,466$$

$$P > 0.05$$

Tablo 61'e göre başka bir meslek sahibi olmak isterdim, önermesine erkek öğretmenlerin % 53.5'i hiç katılmıyorum, % 35.1'i katılmıyorum cevabı verirken, bayan öğretmenlerin % 33.3'ü hiç katılmıyorum, % 53.4'ü katılmıyorum cevabı vermişlerdir. Genel duruma baktığımızda ise öğretmenlerin % 86,7'si önermeyi benimsemez ve katılmazken, %11,1'i önermeyi benimsemekte ve katıldığı görülmektedir.

5. TARTIŞMA

Türkiye’de beden eğitimi derslerinin istenilen amaçlara ulaşmaktan uzak olduğu, öğrenciler, okul idarecileri ve beden eğitimi öğretmenleri tarafından sürekli dile getirilmesine rağmen çözüm ne kadar gerçekleşebilmiştir. Bu durumla ilgili olarak beden eğitimi derslerinin haftada iki saat olması, buna karşın ders içeriklerinin çok fazla olması, tesis ve malzeme yetersizliği, sınıfların kalabalık olması, dersle ilgili olarak beden eğitimi öğretmenlerinin ders planlarını hazırlamada yetersizliği, öğretmen merkezli (komut ve alıştırmaya yöntemleri) ders işlenmesi, değerlendirmenin yeterince ve objektif yapılmaması ortaya konan bazı nedenlerdir. Beden eğitimi derslerine karşı oluşan olumsuzluk birden fazla boyutta ele alınması gereken bir durumdur. Bu nedenle sorun ele alınırken öğrenci, okul ortamı, öğretmenin niteliği ve buna benzer pek çok sorunun bilimsel olarak ele alınması gerekmektedir.⁸

İşte bu bölümde, önceki bölümde yer alan bulguların tartışma ve buna bağlı olarak varılan sonuçlar yer almaktadır.

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin sayısı toplam 90 kişi olup bunlardan 60 tanesi erkek (% 66,7), 30 tanesini bayan (% 33,7) beden eğitimi öğretmenidir. Buradan erkek beden eğitimi öğretmenlerinin, bayanlara oranla genel olarak çok daha fazla olduğunu söyleyebilmekteyiz. Hem erkek hem de bayan öğretmenlerin % 84’ünün yaş ortalaması 25 ile 35 yaşları arasında olduğu görülmektedir ki buradan yaş itibari ile genç beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptığını görmekteyiz. Öğretmenlerin % 70,7’si evli iken, doğum yerleri Kırşehir olan öğretmenlerin oranı % 73,3 gibi büyük bir oranda olup, % 80’i beden eğitimi ve spor bölümlerinin öğretmenlik programlarından mezundur. Bu durumda öğretmenlerin büyük çoğunluğunun

hem Kırşehirli hem de öğretmenlik programlarında okumuş ve genç yaşta memleketlerinde görev yapma imkânına kavuşmuş oldukları tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmenlerin ancak % 6,7'si yüksek lisans yapmışken, hizmet süreleri olarak baktığımızda % 93,3'ünün 1–10 yıllık öğretmenlerden oluştuğunu görmekteyiz. Ayrıca erkek öğretmenlerin % 54'ü il merkezinde görev yapmakta iken, bayan öğretmenlerin ise % 64'ünün il merkezinde olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin % 57,3'ü ilköğretim seviyesinde bir okulda görev yapmakta iken, % 42,7'si ortaöğretim seviyesinde bir okulda görev yapmaktadır. Ancak bayanların ilköğretimde daha fazlaca olduğu da görülmektedir. Ayrıca öğretmenlerin ders yoğunluklarına baktığımızda çok değişken bir dağılım görülmektedir. Bununla beraber hizmet içi eğitim kursuna katılan erkek öğretmenlerin oranı % 68 iken, bayanların ise ancak % 40'ı bu eğitime dâhil olmuştur. Sportif faaliyetleri takip etmede ise bayanların daha az ilgi ile takip ettikleri görülmektedir. Okullarımızdaki spor saha ve tesislerine baktığımızda ise okulların sadece % 9,3'ünde spor salonu bulunması spor tesisleri bakımından hangi durumda olduğumuzu bizlere göstermektedir.

Okullarımızdaki beden eğitimi ve spor etkinliklerinin amacına ulaşabilmesi için yeterli sayıda ve nitelikte spor tesisi ile mesleki alanda bilgiyle donatılmış öğretici ve bunları kapsayan ülke gerçeklerine dayalı organizasyona ihtiyaç duyulmaktadır.⁵⁴

Öğretmenlerin idarecilik yapmalarına baktığımızda % 82,7'sinin hiç idarecilik görevi almadığı görülmektedir. Kendi branşlarını icra ediyor olmaları beden eğitimi ve spor adına sevindiricidir. Zaten öğretmenlerin % 98,7'sinin okulda spor kıyafeti ile bulunuyor olmaktan dolayı memnun oldukları ve bu işten zevk aldıkları tespit edilmiştir. Yine erkek öğretmenlerin % 62'si beden eğitimi dersinin dışında farklı derslere girmekte iken, bayan öğretmenlerin ise % 40'ı farklı derslere girmektedir. Bu durumda

öğretmenlerin % 54,7 gibi büyük oranının farklı derslere girdiği görülmektedir. Erkekler bu konuya bayanlara oranla daha sıcak yaklaşmaktadır. Zaten bu önermede cinsiyet açısından bir farklılık da söz konusudur. Öğretmenlerin farklı derslere giriyor olabilmeleri, beden eğitimi dersi haftalık ders saati sayısının fazla olmadığına başka bir göstergesidir. Bu ve buna benzer veriler bize, okullarda beden eğitimi öğretmeni açığının olmadığına belki de fazlalık olduğunun işaretidir.

Bayan öğretmenlerin öğretmenlik dışı herhangi bir sportif alanda faaliyet gösterme oranı % 20 (sadece hakemlik) iken, erkek öğretmenlerin oranı % 54 olarak tespit edilmiştir (antrenör, hakemlik vs.). Ayrıca öğretmenlerin egzersiz faaliyetlerini gerçekleştirirken çoğunlukla haftada üç kez ikişer saat olarak yapmayı tercih ettiklerini görmekteyiz. Yine öğretmenlerin kadrosunun bulunduğu okulun dışında başka bir okulda görev almalarına baktığımızda bu oranın erkeklerde bayanlara oranla daha fazla olduğunu görmekteyiz. Başka okulda görev alma oranı erkek öğretmenlerde % 28 iken, bayanlarda % 8'de kalmaktadır.

Öğretmenlerin % 69,3'ü beden eğitimi ders saatlerinin artırılması taraftarı iken, % 78,6'sı derslerin blok olarak işlenmesi gerektiği görüşünü savunmaktadır. Türkiye'deki örgün eğitim kurumlarında beden eğitimi derslerinin uygulanmasındaki eksiklik, amaç ve ilkelerin belirlenmesinde hataların olduğu bu yüzden beden eğitimi ve spor derslerini bir reform ile yeniden düzenlenmesinin gerektiği anlaşılmaktadır. Ayrıca yapılacak reform ile eğitim programlarının yeniden düzenlenmesi ve beden eğitimi ders saatlerinin artırılması gerekliliği vurgulanmaktadır.¹⁴

Beden eğitimi öğretmenlerinin tamamı öğrencilerin beden eğitimi derslerinde spor kıyafetleri ile hazır bulunmaları görüşünde hemfikir durumda iken, beden eğitimi dersi notlarının genel olarak yüksek veriliyor olması,

dersin öğrenciler ve öğretmenler nazarında öneminin azalmasındaki sebeplerden birisi olarak görülmektedir (% 65,3).

Öğretmenler okul spor saha ve tesislerinin yeterli olmadığı görüşünde olmakla birlikte bayan öğretmenlerin erkeklere oranla bu konuda kendilerini biraz daha şanslı gördükleri çıkan yüzde ve çıkan istatistiksel anlamlı farktan anlaşılmaktadır. Ayrıca öğretmenlerin % 84'ü tesis sıkıntısı yüzünden kışın derslerin sınıfta işlenmesinin dersin verimliliğini büyük ölçüde etkilediği görüşünü savunmaktadırlar. Okul spor kolu malzemelerinin yeterlilik durumuna baktığımızda öğretmenlerin % 73,3'ü bu konudaki memnuniyetsizliğini ifade etmektedir. Bu konuda tamamen memnun olan öğretmenlerin oranı sadece % 5,3'te kalmıştır. İlçe ve köylerdeki öğretmenlerin bu konudaki sıkıntılarının daha fazla olduğunu ve yine erkeklerin bu konuda ki memnuniyetsizliğinin daha fazla olduğunu, çıkan sonuçlardan söyleyebiliriz. Erkeklerin bu konuda daha sıkıntılı olmasının sebeplerin bir tanesi de il merkezinde çalışmakta olan bayan öğretmenlerin oranının erkek öğretmenlere oranla daha fazla olmasıdır.

Zaman hızla ilerlerken ve çağımız hızlı ve sürekli bir değişim içerisinde iken bu değişimleri yakalamayı amaçlayan beden eğitimi alanı ve öğretim programı gerçek anlamda uygulanabilirlik açısından ne kadar değişmiştir yâda ne zaman değişecektir. Bu program; programı uygulayan eğitimciler, araç-gereç, saha, malzeme açısından okul, beklenti, yönlendirme ve motivasyon yönünden aile çevresi gibi etmenler ne ölçüde değiştirilerek uygulamaya konulmuştur. Ayrıca sonuçları olumlu yönde değiştirecek olan sadece programların mükemmelliği değildir. Bu öğretim programlarının yaşama geçirilmeye çalışıldığı eğitim kurumlarımızdaki eğitim ve öğretim ortamlarında yapılacak çağdaş değişikliklerin de rolü büyük olacaktır.⁴³

Beden eğitimi öğretmenleri her okulda spor odası bulunması

gerektiğini düşünürken, % 92 gibi büyük çoğunluğu da spor kolu gelirlerinin yetersiz kaldığını, % 97,3'ü de spor kolu gelirlerinin arttırılması için çevre imkânlarının zorlanması gerektiği görüşünü savunmaktadır. Hem erkek hem de bayan öğretmenler, okul spor takımlarının sportif faaliyetlerde göstereceği başarının, temelde öğretmenlerin kapasitesinden ziyade çocukların ve okulun kapasitesi ile ilgili olduğu görüşünde birleşmektedirler. Ayrıca öğretmenlerin % 60'ı ildeki sportif faaliyetlerde saha, lisans vb. konularda sorunlar yaşadıklarını ifade etmişler ve yine bir bu kadarı da ildeki faaliyetler esnasında ulaşım sorunu çektiklerini ifade belirtmişlerdir.

Ders dışı egzersiz faaliyetlerini gerçekleştiren öğretmenler uygun zaman diliminin bulunması ve öğrencilerin bir araya getirilmesi noktasında sıkıntı yaşayanlar ile sıkıntı yaşamayanların dengeli bir şekilde dağıldığı görülmekle birlikte, % 65,4'ü egzersiz faaliyetlerinin gerçekleştirilmesinde okul idaresinin kendilerine kolaylık gösterdiğini belirtmektedirler.

Araştırmanın çarpıcı sonuçlarından birisi de erkek öğretmenlerin beden eğitimi dersinin dışında, farklı derslere giriyor olmaktan herhangi bir rahatsızlık duymazken (%60), bayan öğretmenlerin bu durumdan sıkıntı duydukları görülmektedir (%60). Öğretmenin kendi branşının dışında farklı derslere girmek istemesini ancak ek ders ücreti için yapmak istemesine bağlarken, erkek beden eğitimi öğretmenlerinin ders ücreti karşılığı bu fedakârlığı yapmaya sıcak baktığı ama bayanların ek ders ücreti de olsa çok sıcak bakmadığı anlaşılmaktadır. Sonuç itibari ile cinsiyet açısından bu önermede anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır.

Öğretmenlerin % 36'sı, okul yönetiminin beden eğitimi derslerine ve sportif faaliyetlere yeterince önem vermediğini düşünürken, % 58,7'si bu konuda olumlu düşüncelerini belirtmiştir. Ancak okul yönetiminin beden

eğitimi öğretmenlerinden yüksek verim alması için bu konulara daha yakın ve ilgili olması gerekmektedir. Verilen önemin yüzdesinin artması topluma örnek olma açısından son derece önemlidir. Kaldı ki beden eğitimi öğretmenleri okul idaresi ile çok sıkı bir iş birliği içinde bulunulması konusunda hemfikir durumdadır. Çünkü beden eğitimi öğretmenleri okulun temel taşlarından birini oluşturmaktadır.

Beden eğitimi ğretmenlerinin çok büyük çoğunluğu, velilerin beden eğitimi dersine önem vermediklerini ve çocuklarının okulun sportif faaliyetlerinde yer almalarını desteklemediklerini düşünmektedir. Bu son derece olumsuz bir tablodur. Toplumumuzun beden eğitimi ve spor kavramına bakış açısını yansıtan açık bir durumdur.

Öğretmenlerin % 90,7'si hizmet içi eğitim kurslarının faydalı olduğunu düşünürken, kendilerini geliştirmek isteyen öğretmenler il içerisinde beden eğitimi ve spor ile ilgili gerçekleştirilen panel, konferans gibi faaliyetlerin yetersiz kaldığı düşüncesini taşımaktadır. Ayrıca ğretmenlerin büyük çoğunluğu mevcut bayram çalışmalarının ve hazırlıklarının dersleri olumsuz yönde etkilediğini düşünmektedir. Yine ilginç bir konu, öğretmenlerin yarısından fazlası okul bandosu takımı ile ilgilenmek istemezken, bayanların erkeklere oranla bu çalışmadan daha uzak kalmak istedikleri yzeyssel olarak ortaya çıkmıştır. Yine de cinsiyet açısından aralarında anlamlı bir fark yoktur. Ayrıca okul bando ekibi ile ilgilenmeyi öğretmenlerin % 34,6'sı mesleki görevleri arasında görmektedir.

Erkek ve bayan öğretmenler arasında kulüp ile ilgili önermelerde anlamlı farklılıklar çıkmıştır. şöyle ki erkekler, il genelindeki kulüp sayısının fazla olmasını beden eğitimi ğretmenlerinin bu faaliyetler içerisinde yer almaları bakımından önemli bir konu olarak görür ve desteklerken, bayanlar bu konuya erkekler kadar olumlu bakamamışlar ve nispeten kararsız

kalmışlardır. Oysa kulüplerin ve ister istemez faaliyetlerin artmasının kendini geliştirmiş olan her beden eğitimi öğretmeni için bir avantaj olduğu kesindir. Yine bayan beden eğitimi öğretmenleri sporcu öğrencilerin bir spor kulübünde de faaliyet göstermesine daha temkinli yaklaşırken, erkek öğretmenler bu konuda büyük oranda, öğrencinin kulüpte yer almasının son derece faydalı olduğunu düşünmektedir. Bu önermede de cinsiyet açısından anlamlı bir fark oluşmuştur. Bayanların kulüplere çok sıcak bakamamasının sebebi olarak erkek öğretmenlerin kulüpler ile daha sıkı ilişkiler içersin de olmasını söyleyebiliriz. Ancak bunun yanı sıra, bayan öğretmenler dâhil, öğretmenlerin büyük çoğunluğu okulun kendi bünyesi içerisinde kulüpleşmesini desteklemektedir.

Öğretmenlerin % 100' e yakın bir kısmı ülke genelindeki beden eğitimi bölümlerinin sayısının fazla olması ve artmasından dolayı rahatsız olduğu ve beden eğitimi öğretmenliğinin cazibesinin azaldığı görüşünü savunmaktadır. Zaten yanlış politik hareketler yüzünden ülkenin dört bir yanında açılmış olan beden eğitimi bölümleri ve buralardan mezun olmuş öğrencilerin sorunları her geçen gün artan bir problem olarak ülkenin gündemine oturmaktadır. Ayrıca öğretmenlerin mezun oldukları üniversitenin beden eğitimi bölümünün kalitesi hakkındaki düşüncelerine gelince erkek öğretmenler bu konuda genel olarak olumsuz düşünceye sahipken, bayan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun mezun oldukları bölümlerin kalitesinden erkeklere oranla çok daha fazla olumlu düşünceye sahip oldukları anlaşılmaktadır. Bu önermede de cinsiyet açısından anlamlı bir fark çıkmıştır.

Öğretmenlerin önem, görev ve sorumluluklarının giderek artması, onların daha iyi yetiştirilmeleri zorunluluğunu da beraberinde getirmiştir. Ancak iyi yetişmiş öğretmenler ülkenin ihtiyaç duyduğu nitelikli insan gücünü yetiştirebilirler.³⁷

Beden eğitimi öğretmenlerinin çok büyük çoğunluğu, belki de diğer öğretmenlerin düşüncesine paralel olarak maaşlarının ve ders ücretlerinin yetersiz olduğunu belirtmektedir.

Öğretmenlerin % 77,3'ü Kırşehir ilinde görev yapıyor olmaktan genel olarak memnun olduğunu dile getirirken, imkânım olsa başka bir branşın öğretmeni olmak isterdim diyen öğretmenlerin oranı % 4, başka bir meslek sahibi olmak isterdim diyenlerin oranı ise % 10,7 olarak tespit edilmiştir. Bu durum beden eğitimi öğretmenlerinin pek çok sorununa rağmen, özellikle branşlarını ve daha sonra mesleklerini sevdiklerini ve kendilerini bu işe adadıklarını bizlere göstermektedir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki sorunlarının araştırılması ve mevcut sorunlara çözüm önerileri üretmek amacıyla yapmış olduğumuz bu araştırmada, ayrıca bu sorunların önemlilik sırası da tespit edilmiş olup beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki açıdan çok önemli görmüş oldukları önermeler ve sorunlar önemlilik sırasına göre düzenlenmiş ve erkek öğretmenler ile bayan öğretmenler arasında sorunların önemlilik sırası açısından büyük benzerlikler bulunduğu ancak bazı önermelerde farklılıkların olduğu gözlenmiştir.

Tüm bunların sonucunda; beden eğitimi öğretmenlerinin meslekî sorunları önem sırasına göre sıralandığında (önemli olandan daha az önemli olana doğru);

- Okul saha ve tesislerinin yeterlilik durumu,
- Okul spor koluna ait malzemelerin yeterlilik durumu,
- Öğretmen ders ücretlerinin yeterlilik durumu,
- Velilerin, çocuklarını okulun sportif faaliyetlerinde yer almaları için desteklemeleri ve teşvik etmeleri,

- Beden eğitimi öğretmeni olarak okul idaresi ile kurulacak koordinasyon ve ilişkiler,
- Okul yönetiminin beden eğitimi dersine ve diğer sportif faaliyetlere gösterdiği ilgi ve verdiği destek,
- Öğrencilerin beden eğitimi derslerinde spor malzemeleri ile hazır bulunmaları,
- Ders dışı egzersiz faaliyetlerinin gerçekleştirilmesinde yaşanan sıkıntılar,
- Beden eğitimi dersi, haftalık ders saati sayısının durumu,
- Spor salonu yetersizliğine bağlı olarak kışın derslerin sınıfta işleniyor olması,
- Beden eğitimi bölümlerinin sayısının fazla olması ve buna bağlı olarak mesleğin cazibesinin azalması,
- Okul spor takımlarımızın il içindeki sportif yarışmalarda yaşanan sıkıntılar (saha, fikstür, lisans vs.),
- Öğretmenin, kadrosunun bulunduğu okulun dışında başka okullarda da derslere giriyor olması,
- Velilerin beden eğitimi dersine vermiş oldukları önem ve göstermiş oldukları ilgi,
- Bayram çalışmalarında yaşanan sıkıntılar,
- Okul spor takımlarının sportif faaliyetlerde göstereceği performans,
- İlimizde beden eğitimi ve spor ile ilgili sempozyum, panel, konferans vs. gibi etkinliklerin düzenlenmesi,
- Sporcu öğrencilerin okul dışında bir spor kulübünde faaliyet

göstermeleri,

— İl genelindeki spor kulüplerinin sayısı,

— Bayramlarda ve diğer özel günlerde yapılmış olan çalışmalar ve gayretler karşılığında takdir edilmek,

— Branşın dışında farklı derslere giriyor olmak,

— Okul spor takımlarının kendi bünyeleri içerisinde kulüpleşmeleri,

— Beden eğitimi öğretmenin okulun bando takımı ile ilgilenmesi sonucu ortaya çıkmaktadır.

6. SONUÇ

Bu araştırma ile Kırşehir ilinde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki sorunları araştırılmış ve sorunlar cinsiyet açısından karşılaştırılmıştır. Çalışma Kırşehir ili için geçerli olmakla birlikte ülke genelindeki beden eğitimi öğretmenlerinin genel sorunlarını da özetleyebilen ve buradan yola çıkarak çözüm için genel anlamda ışık tutabilmeyi hedefleyen bir çalışmadır. Bu kadar önemli bir konu üzerinde yapılan çalışmaların da maalesef çok yetersiz olması araştırmanın önemini daha da artırmaktadır.

Araştırmanın bulgularına dayalı çözüm önerileri;

Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki sorunları ve sıkıntıları oldukça fazla olmakla birlikte bu sıkıntıların bir kısmı değişik bölgelere göre değişik şekillerde karşımıza çıkmaktadır. Ancak imkân ve şartlara göre giderilebilecek sorunlar mevcut iken, sorunların temeline indiğimizde; bütün bu sorunların ülkemizin, eksik, yetersiz spor politikasından kaynaklandığını söyleyebiliriz. Dolayısıyla sorunların çözümünde bireyler çok gerilerde kalmakta ve beden eğitimi öğretmenin ya da okul müdürünün inisiyatifinden çıkmaktadır. Çünkü bu kişilerin sorunları gidermedeki rolü ancak belirli bir yere kadardır. Ülkenin beden eğitimi ve spor politikası, sorunların aşılmasında ve giderilmesinde en önemli noktadır. En tepeden başlayarak okullarımızdaki öğrenciye kadar herkesin beden eğitimi ve spora bakış açısı değiştirilmeli ve buraya yapılacak olan yatırımın geleceğe yapılan yatırım olduğu yetkililer tarafından düşünüleilmeli, değerlendirilmelidir. Bu açıdan, acilen spor politikası ele alınmalıdır. Devlet tarafından eğitim-öğretime ayrılan pay çok daha yükseklerle çıkarılmalı ve böylece eğitim-öğretimin ayrılmaz ve tamamlayıcısı olan beden eğitimi de buradan nasibini alabilmelidir. Ancak bu

şekilde sorunların temeline inilir ve çözüm gerçekleştirilir. Sonuç itibari ile gelişmiş ülkelerdeki gibi kaliteli bir eğitim programlaması ve spor politikası ile bu sorunların özüne inilmiş olunur ve uzun vadeli planlarla çözüm yolunda çok önemli bir adım atılmış olunur. Her ülke beden eğitimi ve spora verdiği önem doğrultusunda spor politikasını oluşturmuş ve bunun önemini kavramış olanlar ise okullara bunu yayabilmişlerdir.

Okullarımızda maalesef çok yetersiz durumda olduğunu tespit ettiğimiz spor salon ve tesisleri, beden eğitimi öğretmenlerinin sorunlarında önem sırasında öncelikli bir yer almakta ve bu durum ülke genelinde genel olarak her yerde benzer sorunların oluşmasına sebep olmaktadır. Alternatif çözüm yolları olarak bölge içerisindeki özel ya da kamu kurum ve kuruluşların tesislerinden istifade edilmeli, bu ve buna benzer kurum ve kuruluşlara tesisler oluşturulması ve sportif faaliyetlerde bulunmaları noktasında yaptırımlar artırılmalı, böylece bu tür yerlerden istifade edilerek bu noktadaki sorunların azaltılması yoluna gidilmelidir. Birbirine yakın okulların ortak kullanabileceği yerlere yapılabilecek tesislerin de sorunun aşılabilmesi noktasında çok önemli ve gerçekçi çözüm yolu olduğu görülmektedir. Ayrıca okul imkânları ile karşılanamayacak olan spor malzemeleri konusunda okulların genel eksiklikleri giderilmeli, açık ya da kapalı spor sahaları konusunda devlet desteği artırılmalı ve bu konuda Türkiye genelinde geniş kapsamlı bir araştırma yapılarak okulların spor saha ve tesislerinin genel durumu ve tespiti yapılmalı ve bu konuda özel bir fon oluşturularak eksik bölgelere yatırım, artırılarak yapılmalıdır. Mülki amirlerin de bu konuda aktif rol alması ile çeşitli sponsorlar bulunmalı, onları spora teşvik ederek destekleri sağlanabilmelidir.

Okul yönetimi, beden eğitimi öğretmenlerinin bu yoğun temposunu görerek egzersiz ve sportif faaliyetlerinde de onlara kolaylık

sağlamalı, sıkı bir iş birliği içerisinde, beden eğitimi dersine gerekli önemi ve desteği vermeli böylece spora bakış açısını herkese göstermeli ve örnek olabilmelidir. Ayrıca bu ve buna benzer yöntemler ile velilerin de ilgisi çekilmeli onların da sportif faaliyetlere olumlu bakmaları ve destek vermeleri sağlanmalıdır. Çünkü velilerin desteğini almak beden eğitimi öğretmeni için son derece önemli bir noktadır.

Tüm bunların dışında en önemli konulardan birisi de beden eğitimi ders saatlerinin artırılmasıdır. Maalesef yine karşımıza beden eğitimi ve spora verilen önem çıkmaktadır. Okullarımızda öğrencinin hareket ihtiyacını ve spor açlığını haftada iki ders saati ile karşılamak mümkün değildir. Kaldı ki uygulanması gereken müfredat programı oldukça yoğundur. Gelişmiş ülkelerdeki beden eğitimi dersi uygulamaları daha da farklı olmakla birlikte ders saati açısından bizlerden çok daha yukarılardadır. Olimpiyatları ülkemizde yapmayı düşünen ve hedefleyen, bu uğurda emek veren devlet büyüklerinin bu amacın gerçekleşebilmesi için öncelikle beden eğitimi ve sporun tabana yayılması, dolayısıyla okullara girmesi gerçeğini görmelerini ve buna göre davranmalarını temenni etmekteyim.

7. ÖZET

Bu araştırma: Kırşehir ilinde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin, branşları ile ilgili konulardaki yaklaşımlarını öğrenmek, mesleki sorunlarını araştırmak ve çözüm önerileri sunmak amacıyla hazırlanmıştır. Araştırmada Kırşehir ilinde görev yapmakta olan 60'ı erkek, 30'u bayan olmak üzere toplam 90 beden eğitimi öğretmenin tamamı göz önüne alınmış ve sonuçlar cinsiyet açısından değerlendirilerek erkek ve bayan öğretmenlerin mesleki yaklaşımları ve sorunları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır.

Verileri toplamak amacıyla iki bölümden oluşan bir anket hazırlanmıştır. Birinci bölümde kişisel bilgilere ve öğretmenlerin branşları ile ilgili konulardaki durum tespitini sağlamak amacıyla 21 temel önermeye yer verilmiştir. İkinci bölümde ise öğretmenlerin mesleki yaklaşımları ve sorunlarını araştırmak amacı ile beden eğitimi ve spor ile ilgili (Beden Eğitimi Dersi, Müfredat, Ölçme Değerlendirme, Spor Saha ve Tesisleri, Spor Kolu, Sportif Faaliyetler ve Egzersiz, Okul Yönetimi, Veliler ve Öğrenciler vb.) 40 önerme yer almıştır.

Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki sorunları ile ilgili ankete verdikleri cevapların analiz edilmesinde frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama ($\bar{X}$) ve standart sapma (ss) değerleri belirlenerek bulgular kısmı oluşturulmuştur. Ayrıca beden eğitimi öğretmenlerinin sorunları ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişkinin belirlenmesinde Ki-kare testi analiz sonuçlarından yararlanılmıştır.

Yapılan çalışma sonucunda Kırşehir'de görev yapmakta olan beden eğitimi öğretmenlerinin durum tespiti gerçekleştirilmiş olup, branşları ile ilgili yukarıdaki konularda sıkıntılarının ve sorunlarının mevcut olduğu görülmüş ve bu sorunların önemlilik sırası ortaya konulmuştur. Ayrıca

önergelerin büyük çoğunluğunda erkek ve bayan öğretmenler arasında yaklaşım ve sorunlar itibariyle büyük benzerlikler olup cinsiyet açısından anlamlı bir fark ($p= 0.05$) tespit edilememiştir.

Anahtar kelimeler: Eğitim, beden eğitimi ve spor, beden eğitimi öğretmeni.

8. SUMMARY

This research was prepared to learn the approaches of physical education teachers in Kırşehir to the subject in their branches, to find their problems and to offer solutions to them.

In this research, all the 90 physical education teachers, 60 of them are male and 30 of them are female, were considered and the results were evaluated in accordance with their sexuality and it was investigated that there wasn't an important difference between the professional approaches and problems of male and female teachers.

A questionnaire consisting of two parts, was prepared for getting information. In the first part, there was personal information and 21 basic proposals for learning the present – position of teachers about subjects in their branches. In the second part, there were 40 proposals about physical education and sports (Physical Education Lecture, Curriculum, Evaluation, School Management, Parents and Students etc.) for learning the professional approaches and problems of teachers.

A findings part was created by defining the values of frequency(f), percentage(%), arithmetical average (X) and standard deviation (ss) in analyzing the physical education teachers' answer to the questionnaire about the professional problems. In addition, Chi-square test analysis results were used in defining the relation between the problems of physical education teachers and independent factors.

At the end of the investigation, the present position of physical education teachers working in Kırşehir was defined and it was evident that there were problems and discomforts about the above mentioned subjects in

their branches and these problems were arranged according to their importance. In addition, it was evident in most of the proposals that there are important similarities between female and male teachers in respect to their approaches and problems but there wasn't any significant difference ($P=0,05$) in respect to their sexuality.

Anahtar kelimeler: Education, Physical education ve sport, Physical training teacher.

9. KAYNAKLAR

1. ERTÜRK S. Eğitimde Program Geliştirme. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Basımevi;1972; s-8.
2. ÖZDEMİR A. Orta Öğretimde Beden Eğitimi ve Spor Derslerinin Uygulanabilirliği, Çorum İli ve İlçelerindeki Farklılıkların Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Samsun: 19 Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü; 2000; s-2.
3. TAMER K. PULUR; A. Beden Eğitimi ve Sporda Öğretim Yöntemleri. Ankara: Kozan Ofset Matbaacılık Sanayii; 2001; s-23-39-51.
4. TUTKUN FÖ. ÖZKAN R. DENİZ E. Öğretmenlik Mesleğine Giriş. Niğde: Marifet Matbaacılık; 1999; s-1-4-19.
5. YILMAZ H. Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme. Konya: Öz Eğitim Basım Yayıncılık; 1997; s-27-75.
6. ÖZKAN S. Türk Eğitim Tarihi. Niğde: Tolunay Yayınları; 1997; s-1-2.
7. <http://www.meb.gov.tr>
8. ERGEN E. Ders Dışı Okul Spor Etkinlikleri ve Yeniden Örgütlenmesi. Spor Bilimleri Dergisi 1998; Cilt IX, Sayı 3: s-12-13-33-34.
9. GÜLEÇ K. Bilgi Toplumu, Bilim ve Teknoloji Politikası ve Üniversitesi Sanayi İşbirliği. İşlevsel Dergisi; 1996; s-9-10.
10. AKKÖK F. Sınıf Yönetimi. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi; 1996; s-1.
11. ERKAL M. Sosyolojik Açından Spor. Ankara: Filiz Yayınları (Geliştirilmiş Baskı); 1992; s-119-159.

- 12.CHARLES A.B. Foundation Of Physical Education and Sport. Londra; 1983; s-13.
- 13.ÖZKAN H. Türkiye’de Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirmek İçin Bir Model Yayınlanmamış Doktora Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı; 1999; s–37.
- 14.BAŞOĞLU B. Ankara İli Devlet Liselerinde Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Sorunları Üzerine Bir Araştırma. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi; 1995; s-3-25.
- 15.ALPMAN C. Eğitim Bütünlüğü İçinde Beden Eğitimi ve Çağlar Boyunca Gelişimi. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi; 1972; s-2-3.
- 16.İŞLER H. Sınıf ve Sporda Yönetim İle Organizasyon. Niğde: Hamle Matbaası; 2002; s–109.
- 17.SAVAŞ İ. Spor Sözlüğü. İstanbul: Evrim Matbaacılık; 1993; s-134.
- 18.ATLI M. Beden Eğitimi ve Spor Teksiri. Van: Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yayınları; 1986; s–1.
- 19.ERSOY G. Sağlıklı Yaşam İçin Spor ve Beslenme. Ankara: 1995; s-5.
- 20.KARAKÜÇÜK S. Rekreasyon (Boş Zamanlarını Değerlendirme). Ankara: Bağırhan Yayınları; 1999; s-234-377-379.
- 21.THOMAS S. Negligence and The Physical Education Teacher, Legal Procedures and Guideliens. Physical Educator 1982; 39(4): s-201-203.
- 22.İŞLER H. Beden Eğitimi ve Spor Bilgileri El Kitabı. Niğde: Lazer Ofset Matbaacılık;2001; s–3.

- 23.BİLGİN S. Temel Beden Eğitimi ve Spor Alıştırmaları. İzmir: Medikal Yayınları; 1996; s-1-14-15.
- 24.FİŞEK K. 100 Soruda Türkiye Spor Tarihi. İstanbul: Gül Matbaası; 1985; s-39.
25. YOLCU İ. Eğitim Bütünlüğü İçersinde Beden Eğitimi ve Sporun Yeri ve Önemi. İzmir: Milli Eğitim Basımevi, 1. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu; 1992; s-70 -71
- 26.MEB. Liselerde Ders Geçme Kredili Ders Geçme Yönetmeliği. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları; 1992; s-6.
- 27.TÜKENMEZ Y. Beden Eğitimi ve Spor. Radikal Gazetesi, 27 Haziran; 1999; s-10.
- 28.KILCIGİL E. Sosyal Çevre-Spor İlişkileri. Ankara: Bağırhan Yayınları; 1998; s-57-58.
- 29.ERKAL M. Sosyolojik Açıdan Spor. İstanbul: Filiz Yayınları; 1982; s-17.
- 30.DEMİRCİ N. A'dan Z'ye Spor. Ankara: Nehir Yayıncılık; 1995; s-1.
- 31.ÖZTÜRK F. OLARU N.C. Sportif Antrenman. Adana: Çukurova Üniversitesi Basımevi; 1994; s-1.
- 32.EKİNCİ G. İMAMOĞLU F. Spor İşletmeciliği. Ankara: Alp Ofset Matbaası; 1998; s-79.
- 33.DEMİRBOLAT A. Toplum ve Spor. Ankara: Kadioğlu Matbaası;1998; s-79-80.
- 34.İKİZLER C. Sporda Başarının Psikolojisi. Ankara: Alfa Basın Yayıncılık;

1993; s-72-73.

35. ERGEZER B. Liderlik ve Özellikleri. Ankara: Ocak Yayınları; 2003; s-12.
36. BAYKOÇAK C. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Sorunları ve Tükenmişlik Düzeyleri (Bursa İli Örneği). Yüksek Lisans Tezi. Sakarya: Sosyal Bilimler Enstitüsü; 2002.
37. BÜYÜKKARAGÖZ S. ÇİVİ C. Genel Öğretim Metotları. İstanbul: Öz Eğitim Basımevi; 1997; s-11-12.
38. ÇALIŞKAN M. DEMİR Z. YAVUZER Z. Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi. İstanbul: Mikro Yayıncılık; 1998; s-155.
39. YALIN İ. HEDGES L. ÖZDEMİR S. Her Yönü ile Öğretmen Olabilme. Ankara: Milli Eğitim Basımevi; 1996; s-7.
40. BAŞAR H. Sınıf Yönetimi. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi; 1999; s-120.
41. OĞUZ A. Toplam Kalite Yönetiminin Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okullarına Uygulanabilirliği. Yüksek Lisans Tezi, Aksaray: Niğde Üniversitesi Aksaray Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu; 2001; s-23.
42. <http://www.Sporbilimleri.org/ders/ogretmenlik/materyal.doc>
43. ÇAMLIYER H. İlkokullarda Beden Eğitimi Ders Uygulamalarının Öğretim Programı. İzmir: Milli Eğitim Basımevi. 1. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu; 1992; s-198-291.
44. DEMİRHAN G. Beden Eğitimi Öğretmeni Olmak. Çağdaş Eğitim Dergisi 2002; 13(288): s-9.
45. ÖZYİĞİT C. Beden Eğitimi Spor Öğretmenlerinin Bugünkü Eğitim Sistemi

- İçerisindeki Yeri ve Önemi. İzmir: Milli Eğitim Basımevi, 1. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu; 1992; s-78-80.
- 46.KARAKÜÇÜK S. Beden Eğitimi Öğretmeninin Eğitimi. Ankara: Gazi Üniversitesi Yayınları; 1976; s-9.
- 47.BİLGE N. Türkiye’de Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirilmesi. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları; 1992; s-4.
- 48.HİÇYILMAZ E. Sporda Batılılaşma Hareketi. İstanbul: Gözeten Kitapevi; 1983; s-15-16.
- 49.ERŞEN E. KALE R. Beden Eğitimi ve Spor Bilimine Giriş. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım; 2003; s-152-153.
- 50.GÖKMEN H. SCHNİTGER W. Zorunlu Seçmeli Beden Eğitimi Dersleri ve Orta Doğu Teknik Üniversitesinde Uygulanabilirliği. Anakara: Türk Alman İşbirliği Cemiyeti Yayını;1983; s-1.
- 51.HİÇYILMAZ E. Türkiye’de Spor. Yeni Yüzyıl Kitaplığı Türkiye’nin Sorunları Dizisi; 1994; s-1.
- 52.ÖNGEL B. Türk Kültür Tarihinde Spor. Kültür Bakanlığı Kültür Eserleri, Ankara: Erek Matbaası ;2001; s–1–2.
- 53.ÖZMEN Ö. Çağdaş Sporda Eğitim Üçgeni. İzmir: Merve Yayınları; 1976; s–13.
- 54.İŞLER H. Beden Eğitimi ve Spor Bilgileri El Kitabı. Niğde: Lazer Ofset Matbaacılık;2001; s–3.
- 55.ERGEN E. Çocuk Spor Sağlık. Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor

Yüksek Okulu Bülteni 2001; Yıl 2, Sayı 7: s-2.

56. PAKER H.S. Sporda Beslenme Ankara: Gen Matbaacılık; 1996; s-118.
57. GÜMÜŞOVA M. Açılış Konuşması. İzmir: Milli Eğitim Basımevi, 1. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu; 1992; s-33.
58. MUALLİMOĞLU N. Çocuklara ve Gençlere Beden Eğitimi. İstanbul: Avcıol Basım Yayıncılık; 1998; s-115.
59. KETEN M. Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Güvenlik. Ankara: DPT, SYD. Yayını; 1976; s-21.
60. TUNCAY H. Engellilerde Beden Eğitimi ve Spor. İzmir: Milli Eğitim Basımevi, 1. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu; 1992; s-337-346.
61. BİLGE N. Türkiye’de Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirilmesi. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları; 1992; s-4.
62. YAVAŞ M. İLHAN A. Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Metotları. Bursa: Melisa Matbaacılık; 1996; s-23-24-25.
63. YALÇINER M. Beden Eğitimi ve Sporun Milli Eğitim Bütünlüğü İçerisindeki Yeri. İzmir: Milli Eğitim Basımevi, 1. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu; 1992; s-65-66.
64. MURATLI S. Çocuk ve Spor. Ankara: Bağırhan Yayıncılık; 1997; s-281.
65. AYAR A. Stajyer Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Problemleri. Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü; 1996; s-56-58.

- 66.KOÇ Ş. Eğitim Sistemi İçinde Beden Eğitimi Öğretmeninin Yeri ve İşlevinin Sistem Yaklaşımı ile Açıklanması. İzmir: Milli Eğitim Basımevi, 1. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu; 1992; s-91-98.
- 67.MENTEŞE S. Ülkemizdeki Okullarda Görev Yapan İlkokul Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Çeşitli Sıkıntıları ve Beden Eğitimi Dersleri. İzmir: Milli Eğitim Basımevi, 1. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu; 1992; s-205.
- 68.GÜNIŞIK E. Eğitim, Beden Eğitimi, Spor Bütünlüğü İçinde Mesleki Formasyon. İzmir: Milli Eğitim Basımevi; 1. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu; 1992; s-103.
- 69.KAPTAN S. Bilimsel Araştırma Teknikleri ve İstatistik Yöntemleri. Ankara: Tek Işık Ofset; 1993; s–60–61–159.
- 70.ARSEVEN A.D. Alan Araştırma Yöntemi. Ankara: Gül Yayınevi; 1993; s–925.
- 71.KARASAR N. Bilimsel Araştırma Teknikleri. Ankara: Sanem Matbaacılık; 1991; s–79–110.

10. EKLER

EK 1:

ANKET FORMU 1.BÖLÜM

01. Cinsiyetiniz?

- E
- K

02.Yaşınız?

- 20–25 yaş
- 26–30 yaş
- 31–35 yaş
- 36–40 yaş
- 41 yaş ve üstü

03.Medeni durumunuz?

- Evli
- Bekâr

04.Doğum yeriniz?

-

05.Mezun olduğunuz lisans program türü?

- Öğretmenlik
- Antrenörlük
- Yöneticilik
- Diğer

06.En son aldığınız derece?

- Lisans
- Yüksek Lisans

07.Beden eğitimi öğretmeni olarak kaç yıldır görev yapmaktasınız?

- 1–5 yıl
- 6–10 yıl
- 11–15 yıl
- 16–20 yıl
- 21 yıl ve üstü

08.Görev yaptığınız okulun yerleşim birimi?

- Merkez
- İlçe
- Köy

09.Görev yaptığınız okulun türü?

- İlköğretim
- Ortaöğretim

10. Haftada girmiş olduğunuz beden eğitimi ders saati nedir?

- 0–6 saat
- 7–12 saat
- 13–18 saat
- 19–24 saat
- 25 saat ve üstü

11.Mesleğinizle ilgili olarak hizmet içi eğitimi kurslarına katıldınız mı?

- Hiç katılmadım
- 1–3 defa
- 4–6 defa
- 6 ve üstü

12.Mesleğinizle ilgili yeterince kaynağınız var mı? (kitap, dergi, cd, slâyt vs.)

- Evet
- Hayır
- Kısmen

13.Beden eğitimi ve spor ile ilgili sempozyum, panel ve sportif faaliyetleri takip ediyor musunuz?

- Evet, sürekli takip ederim.
- Hayır, takip etmiyorum.
- Kısmen takip ediyorum.

14.Okulunuzda sportif faaliyetleri gerçekleştirmek için spor salonu var mı?

- Evet / Yeterli
- Evet, ama yetersiz
- Hayır

15.Meslek hayatınızda idarecilik görevinde bulundunuz mu?

- Evet
- Hayır

16.Okulunuzda görev yapmakta olan siz dâhil kaç beden eğitimi öğretmeni vardır?

- 1
- 2
- 3 ve daha fazla

17.Branşınızın dışında farklı derslere de giriyor musunuz?

- Evet
- Hayır

18.Öğretmenliğinizin dışında, başka spor faaliyetlerinde (hakem, antrenör vs. olarak) faaliyet göstermekte misiniz?

- Evet
- Hayır

19. 18. soruya cevabınız evet ise ne şekilde görev almaktasınız?

- Hakem
- Antrenör
- Gözlemci
- Diğer...

20.Egzersiz faaliyetlerinizi ne şekilde uygulamaktasınız?

- Haftada 3 kez 2'şer saat
- Haftada 2 kez 3'er saat
- Durum ve şartlara göre değişebilmekte
- Diğer...

21. Okulunuzun dışında başka bir okulda görev yapmakta mısınız?

- Evet
- Hayır

EK 2:

ANKET FORMU 2. BÖLÜM Bu çalışma Beden Eğitimi öğretmenlerinin <u>Mesleki Sorunlarını</u> Tespit Etmek ve Çözüm Önerileri Sunmak Amacıyla Özenle Hazırlanmıştır. Belirtilen Konulara Katılıp Katılmama Derecenize Göre En Uygun Yeri İşaretleyiniz. Şimdiden vereceğiniz cevaplardan dolayı teşekkür ederim.		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
01	Haftada iki saat olan beden eğitimi dersleri bölünerek ayrı günlere konulmaması gerekir.					
02	Öğrencilerin; beden eğitimi derslerine spor malzemeleri her ne olursa olsun, düzenli olarak getirmeleri gerekir.					
03	Beden eğitimi derslerinde notların genel olarak yüksek veriliyor olması dersin öneminin azalmasına sebep olmaktadır.					
04	Beden eğitimi derslerinde ölçme değerlendirme standart sağlanmalı ve hassas değerlendirme yapılmalıdır.					
05	Beden eğitimi derslerinde öğrencileri sürekli bırakmak ve sürekli top oynatmak, kazandırılan alışkanlıklar açısından uygun olmayan bir ders işleme şeklidir.					
06	Okulumuzun spor, saha ve tesisleri yeterli değildir.					
07	Okulumuzda bulunan spor koluna ait malzemeler yeterli değildir .					
08	Spor salonu yetersizliğine bağlı olarak kışın dersleri sınıfta işlemek zorunda kalmak dersin verimliliğini büyük ölçüde etkilemektedir.					
09	Okullarda spor odası bulunmasına gerek yoktur.					
10	Malzeme konusunda sıkıntıların giderilmesi için spor kolu gelirlerinin artırılması gerekir.					
11	Spor kolunun sıkıntılarını giderebilmek için çevre imkânları zorlanmalıdır. (reklam, sponsor)					
12	Okul spor takımlarının sportif faaliyetlerde göstereceği başarı beden eğitimi öğretmenin kapasitesinden ziyade, öncelikle okulun ve öğrencilerin imkânları ile doğru orantılıdır.					
13	İl çapındaki sportif faaliyetlerin gerçekleştirilmesinde önemli sayılabilecek herhangi bir sıkıntı yaşanmamaktadır . (spor sahası, fiktür, lisans vs.)					
14	Okul spor takımlarımızın il içindeki sportif faaliyetlerinde ulaşım sorunu olmamalıdır .					
15	Ders dışı egzersiz faaliyetlerini gerçekleştirmede (takımın bir araya gelmesi ve uygun zaman diliminin bulunabilmesi noktasında) herhangi bir sıkıntı çekmemekteyim .					

		Tamamen Katılıyor	Katılıyor	Kararsız	Katılmıyor	Hiç Katılmıyor
16	Branşımın dışında farklı derslere giriyor olmaktan dolayı herhangi bir sıkıntı duymamaktayım.					
17	Okul yönetimi beden eğitimi dersine ve faaliyetlerine yeterince önem vermemektedir .					
18	Okul idaresi ders dışı egzersiz faaliyetlerin gerçekleştirilmesinde her türlü kolaylığı göstermelidir.					
19	Branşımız itibarı ile okul idaresi ile daha sıkı iş birliği içerisinde bulunmamız gerekmektedir.					
20	Bir takım faaliyetlerimden dolayı (hakemlik görevleri, bayram vs.) görevli izinli sayılıyor olmam okul yönetimi tarafından çok sıcak karşılanmamaktadır .					
21	Veliler, çocuklarını okulun sportif faaliyetlerinde yer almaları konusunda teşvik etmemektedir .					
22	Veliler Beden Eğitimi dersine önem vermemekte ve ilgi göstermemektedir .					
23	Mesleğimizle ilgili hizmet içi eğitim kurslarına katılmanın gerekli olduğunu düşünmekteyim.					
24	İlimizde beden eğitimi ve sporla ilgili, sempozyum, panel, konferans, vs. gibi etkinlikler yeteri kadar gerçekleştirilmemektedir .					
25	Bayram çalışmaları ve faaliyetleri, derslerin işlenmesinde herhangi bir sıkıntıya sebep olmamaktadır .					
26	Beden eğitimi öğretmeni olarak bayramlarda ve diğer özel günlerde yapmış olduğum çalışmalar ve gayretler karşılığında takdir edilmek mesleki motivasyonumu artırır.					
27	Beden eğitimi öğretmenin, okulun bando takımı ile ilgilenmesi mesleki görevleri arasındadır.					
28	İl genelindeki spor kulüplerinin sayısının fazla olması, beden eğitimi öğretmenlerinin bu faaliyetler içerisinde yer almaları bakımından önemlidir.					
29	Sporcu öğrencilerin okul dışında da bir spor kulübünde faaliyet göstermelerini desteklemek gerekir.					
30	Okul spor takımlarının kendi bünyeleri içerisinde kulüpleşmeleri gerçekleştirilmelidir.					
31	Ülke genelinde beden eğitimi bölümlerinin sayısının fazla olması, beden eğitimi öğretmenliğinin cazibesinin kaybolmasına ve sorunlarının artmasına neden olmaktadır.					
32	Mezun olduğum üniversitenin beden eğitimi bölümü, mevcut şartları ile (çalışma imkânları, öğretim durumu, vs.) üst seviyede idi.					

		Tamamen Katılıyor	Katılıyor	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
33	Kadromun bulunduğu okulda görev yapıyor olmaktan memnunum.					
34	Öğretmenlerin kadrosunun bulunduğu okulun dışında, başka okullarda da görevlendirilmesini doğru bulmamaktayım .					
35	Öğretmenlerin maaşları yeterli durumda değildir .					
36	Öğretmenlerin ders ücretleri yeterli durumda değildir.					
37	Kırşehir ilinde görev yapıyor olmaktan memnun değilim.					
38	Başka bir branş öğretmeni olmak isterdim.					
39	Başka bir meslek sahibi olmak isterdim.					

11. ÖZGEÇMİŞ

ADI : Murat

SOYADI : ATASOY

DOĞUM YERİ VE TARİHİ : Kırşehir – 13.07.1976

EĞİTİM DURUMU :

TARİH	OKUL TÜRÜ	OKUL
1999	Lisans	Gazi Üniversitesi
1993	Lise	Kırşehir E.M.L.
1990	Ortaokul	Cacabey İ.Ö.O.
1987	İlkokul	Vali Mithat Saylam İ.Ö.O.

YABANCI DİL : İngilizce

ÜYE OLDUĞU BİLİMSEL KURULUŞLAR : Çağdaş Eğitim Dergisi